

**REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA
GRAD POREČ - PARENZO
CITTÀ DI POREČ - PARENZO**

Gradonačelnik

KLASA: 500-01/17-01/20

URBROJ : 2167/01-09/01-17-2

Poreč-Parenzo, 28. kolovoza 2017.

Na temelju članka 53. Statuta Grada Poreča-Parenzo („Službeni glasnik Grada Poreča“ broj 2/13) i članka 31. stavak 3. Odluke o izvršavanju proračuna Grada Poreča-Parenzo za 2017. godinu („Službeni glasnik Grada Poreča-Parenzo“ broj 17/16), na prijedlog Upravnog odjela za društvene djelatnosti, socijalnu skrb i zdravstvenu zaštitu (KLASA: 500-01/17-01/17 URBROJ: 2167-01-04/04-17-2 od 07.08.2017.) Gradonačelnik Grada Poreča-Parenzo je donio sljedeći

Z A K L J U Č A K

1. Utvrđuje se Prijedlog Odluke o prihvaćanju Izvješća o radu i financijskog izvješća Fonda „Zdravi grad“ Poreč za 2016. godinu, te se s priloženim Izvješćem dostavlja Gradskom vijeću na razmatranje i donošenje u predloženom tekstu.

2. Na sjednici Gradskog vijeća sva potrebna tumačenja uz dostavljeno Izvješće dati će Nataša Basanić Čuš, koordinatorica projekta „Zdravi grad“ Poreč.

Prilog:

- Prijedlog Odluke o prihvaćanju Izvješća
- Izvješće za 2016. godinu
- preslika Odluke Odbora Fonda o prihvaćanju Izvješća za 2016. godinu

GRADONAČELNIK

Loris Peršurić

DOSTAVITI:

1. Gradskom vijeću Grada Poreča-Parenzo, ovdje
2. Upravnom odjelu za društvene djelatnosti, socijalnu skrb i zdravstvenu zaštitu – ovdje
3. Fondu „Zdravi grad Poreč“
4. Arhiva - ovdje

**REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA
GRAD POREČ-PARENZO
CITTÀ DI POREČ-PARENZO
Gradsko vijeće**

KLASA:
URBROJ:
Poreč-Parenzo, 2017.g.

Na temelju članka 41. stavak 1. Statuta Grada Poreča-Parenzo („Službeni glasnik Grada Poreča“ broj 2/13) i članka 31. stavak 3. Odluke o izvršavanju proračuna Grada Poreča za 2017. godinu ("Službeni glasnik Grada Poreča-Parenzo" broj 17/16), Gradsko vijeće Grada Poreča-Parenzo na sjednici održanoj2017. godine, donijelo je

ODLUKU

**o prihvatanju Izvješća o radu i financijskog izvješća
Fonda „Zdravi grad“ Poreč za 2016. godinu**

Članak 1.

Prihvaća se Izvješće o radu i financijsko izvješće Fonda „Zdravi grad“ Poreč za 2016. godinu.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Grada Poreča".

**PREDSJEDNIK
GRADSKOG VIJEĆA
Dean Pauletić**

Obrazloženje

Pravna osnova:

Pravna osnova za donošenje Odluke o prihvatanju Izvješća o radu i financijskog plana Fonda „Zdravi grad“ Poreč za 2016. godinu je Statut Grada Poreča – Parenzo („Službeni glasnik Grada Poreča“ broj 2/13) i Odluka o izvršavanju proračuna Grada Poreča za 2017. godinu („Službeni glasnik Grada Poreča-Parenzo“ broj 17/16).

Člankom 41. stavak 1. Statuta Grada Poreča-Parenzo određeno je da Gradsko vijeće, između ostalih poslova taksativno navedenih u ovom članku, donosi odluke i druge opće akte kojima se uređuju pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada.

Člankom 31. stavak 3. Odluke o izvršavanju proračuna Grada Poreča za 2017. godinu određeno je da je Fond „Zdravi grad“ Poreč dužan podnijeti financijsko izvješće te izvješće o radu Gradskom vijeću najkasnije 6 mjeseci nakon isteka poslovne godine.

Ocjena stanja:

Koordinatorica Fonda „Zdravi grad“ Poreč, gđa Nataša Basanić Čuš, dostavila je Gradu Poreču-Parenzo, putem Upravnog odjela za društvene djelatnosti, socijalnu skrb i zdravstvenu zaštitu, 1. kolovoza 2017. godine, Izvješće o radu i financijsko izvješće Fonda za 2016. godinu.

Upravni odbor Fonda razmatrao je i prihvatio ovo Izvješće na sjednici održanoj 31. srpnja 2017. godine.

Osnovna pitanja koja treba urediti Odlukom:

Predloženom Odlukom prihvaća se Izvješće o radu i financijsko izvješće Fonda „Zdravi grad“ Poreč za 2016. godinu.

Cilj donošenja Odluke:

Svrha izvještavanja je upoznavanje i praćenje organizacije, načina i uvjeta rada, programskih aktivnosti i financijskih pokazatelja poslovanja Fonda „Zdravi grad“ Poreč za 2016. godinu.

Sredstva potrebna za ostvarenje Odluke:

Za realizaciju ove Odluke u proračunu Grada Poreča-Parenzo nisu potrebna posebna (dodatna) sredstva.

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU

2016.

O FONDU „ZDRAVI GRAD“ POREČ
-projektni ured - Zdravi grad Poreč

1. Naziv nositelja programa/projekta	
FOND „ZDRAVI GRAD“ POREČ	
2. Kontakt podaci	
Adresa	M. GIOSEFFI 4, P.P. 118, 52440 POREČ
Telefon	052-452-335
Fax	052-428-077
Mobitel	091-452-3350
e-mail	fond-zdravi-grad@pu.t-com.hr
Matični broj; OIB	97658897937
LEGENDA	HMZG - HRVATSKA MREŽA ZDRAVIH GRADOVA ZG – ZDRAVI GRAD POERČ SZO- SVJETSKA ZDRAVSTVENA ORGANIZACIJA ERF - EDUKACIJSKO REHABILITACIJSKI FAKULTET ZAGREB IDZ - ISTARSKI DOMOVI ZDRAVLJA ZZJZ - ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ZHMIŽ – ZAVOD HITNE MEDICINE ISTARSKJE ŽUPANIJE ODO - OPĆINSKO DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO IŽ - ISTARSKA ŽUPANIJA GDCK – GRADSKO DRUŠTVO CRVENOG KRIŽA POREČ CGI – CENTAR ZA GRAĐANSKE INICIJATIVE DIP - DRUŠTVO INVALIDA POREČ DPI - DRUŠTVO PSIHOLOGA ISTRE DND –DRUŠTVO NAŠA DJECA POREČ CZSS – CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB POREČ
3. Naziv programa/projekta	
Projektni ured „Zdravog grada“ Poreč“	
4. Osoba zadužena za zastupanje programa/projekta (odgovorna osoba nositelja)	
Nataša Basanić Čuš, psihologinja-psihoterapeutkinja, koordinatorka projekta „Zdravi grad“ Poreč	
5. Osnovna djelatnost	
Zdravi grad je projekt Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) iz kasnih 80.-tih godina, a Poreč je među prva tri hrvatska grada koji su pristupili pokretu i Hrvatskoj mreži zdravih gradova (HMZG). Projekt Zdravi grad u svakom gradu u kojem postoji mijenja svijest građana o značaju skrbi za zdravlje i spremnost zajednice, prvenstveno spremnost ključnih ljudi zajednice (političara) za lokalnu skrb o zdravlju. Projekt zdravi grad lokalno okuplja stručnjake različitih profila te zagovara istovremeno društvenu i osobnu	

odgovornost za zdravlje ljudi. Razvijajući projekt zdravi grad lokalna zajednica iskazuje odgovornost za trajnu i dugoročnu skrb o zdravlju svojih stanovnika te strateško planiranje za zdravlje koje postaje sastavnicom sveobuhvatnih razvojnih planova zajednice.

Način života zapadne civilizacije u 21. stoljeću karakteriziraju brze promjene, napredak tehnologije, promjene vrijednosnog sustava, materijalizam. Mijenja se struktura obitelji. Ideal obitelji u kojemu dijete/ca i oba roditelja žive zajedno i kreiraju svoj mikrosvijet, udružuju vlastite resurse za rast, razvoj i napredak svakog člana postepeno se napušta. U uvjetima globalnih migracija sve je više mladih obitelji koje u okruženju u kojem žive i rade nemaju socijalnu mrežu podrške šire obitelji. Utoliko su važniji državni sustavi, a posebno neposredno dostupni lokalni programi koji osiguravaju zaštitu i podršku svim obiteljima i njihovim članovima u osjetljivim razvojnim periodima obiteljskog ciklusa, a posebno najranjivijim pojedincima i obiteljima. Hrvatski državni sustavi - zdravstvo, socijala, obrazovanje – u mnogim segmentima ne zadovoljavaju specifične potrebe pojedinaca i obitelji te ostaje imperativ lokalnoj zajednici da unapređuje zdravlje i socijalnu sigurnost u vlastitom okruženju. Moderne, razvijene zajednice osiguravaju lokalne nad standarde i ulažu u zaštitu vlastitog ljudskog resursa zajednice slijedeći viziju u kojoj su ljudi najveća vrijednost, a ulaganje u ljude dugoročno najisplativija investicija. Ljudi su ti koji grade svoju zajednicu, oni koji osiguravaju gospodarski razvoj i napredak, oblikuju urbani prostor i način života zajednice.

Svjetski projekt Zdravi grad usmjeren je *cjelovitom pristupu zdravlju*, ukazujući na povezanost i međuovisnost fizičke, psihičke, socijalne, duhovne i okolišne dimenzije zdravlja. Temelji se na postavkama SZO iz ranih 90.-tih godina prošlog stoljeća: „zdravlje za sve za 21. stoljeće“ i „misli globalno djeluj lokalno“. Ove ideje vodile su obilježile zdrave gradove diljem svijeta i pokazale u praksi brojnih uspješnih zdravih gradova, pa tako i Poreča, da nisu samo utopijske izreke nego moto za djelovanje, za građenje nad standarda te viziju i misiju usmjerenu unapređenju i očuvanju zdravlja zajednica ali i čitavih nacija.

Gradovi koji su razvili vlastiti projekt zdravi grad mijenjaju se i prilagođavaju svojim građanima te razvijaju bolje i zdravije uvjete za život! To su gradovi u kojima ključni ljudi zajednice (političari), stručnjaci i građani prate i poštuju dokaze svjetskih studija o utjecajima osobne ali i društvene odgovornosti na zdravlje te djeluju u skladu s tim. Tako osiguravaju bolje pokazatelje zdravlja u zajednici ali i čitavih nacija.

Zdravi gradovi uvijek teže da usklade ekonomski i gospodarski razvoj s brigom za svakog stanovnika te tako postaju zdravija i poželjna mjesta za život svojih stanovnika i posjetitelja.

Zaštita tjelesnog i mentalnog zdravlja postala je nezaobilazan standard naše zajednice u brizi za zdravlje građana Poreča i u prevenciji različitih bolesti. Zdravi grad Poreč godinama razvija programe, koji su imperativ za zdravlje građana urbanih zajednica 21. stoljeća jer su to gradovi koji su suportivni, unapređuju mentalnu stabilnost, promoviraju tjelesnu aktivnost i zdrave životne stilove, a dostupni su u mjestu stanovanja. Svi lokalni programi za zdravlje osnažuju građane Poreča, a naš grad svrstavaju u rang modernih socijalno osjetljivih europskih gradova koji jačaju zaštitu u svom okruženju.

Aktivnosti, projekti i programi za zdravlje Grada Poreča usklađuju se s Planom za zdravlje Istarske županije te s nacionalnim strategijama i smjernicama iz oblasti socijalne zaštite i zaštite zdravlja u RH, slijede smjernice i upute SZO te Europske socijalne povelje. U hrvatskoj se lokalni projekti zdravih gradova realiziraju i razvijaju pod nadzorom Hrvatske mreže zdravih gradova kao krovne nacionalne organizacije sa sjedištem u Školi narodnog zdravlja Andrija Štampar u Zagrebu.

1. OSNOVNE AKTIVNOSTI I REZULTATI

AKTIVNOST	REZULTATI	POKAZATELJI USPJEŠNOSTI
-Informativni punkt za građane, -„inkubator“ ideja/ inovativnih pristupa unapređenju zdravlja u zajednici	-Projektini ured Zdravog grada Poreč je postao vrlo frekventan i posjećen informativni punkt za građane, mjesto trijaže i informiranja građana o načinima efikasnog rješavanja različitih problema, mjesto inovativnog, kreativnog, sveobuhvatnog planiranja za zdravlje.	SVAKODNEVNI DIREKTNI KONTAKT S GRAĐANIMA: -Kontinuirano povećanje broja specifičnih lokalnih programa kojih je Zdravi grad Poreč nositelj ili ih koordinira na razini zajednice; - povećanje broja korisnika programa; -pozitivni pokazatelji evaluacije temeljem praćenja definiranih indikatora praćenja, -implementacija lokalnih intervencija /programa/servisa/usluga kao nad standarda zajednice.
Afirmacija i realizacija javno zdravstvenog	Povezivanje s akademskim javnim zdravstvom, Školom	-strateško planiranje i upravljanje za zdravlje u zajednici (Plan za zdravlje, skrb o zdravlju

<p>pristupa zdravlju u zajednici</p>	<p>narodnog zdravlja A. štampar u Zagrebu, Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatskom mrežom zdravih gradova i drugim stručnim organizacijama u RH, EU i šire.</p>	<p>kao sastavnica drugih lokalnih strategija) ; -procjena potreba, utvrđivanje javno zdravstvenih prioriteta i izazova u okruženju zajednice; -odabir i implementacija lokalnih intervencija (nad standarda); -evaluacija procesa implementacije i samih intervencija.</p>
<p>Centar za unapređenje tjelesnog i mentalnog zdravlja (vodeći centar IŽ i HMZG)</p>	<p>Spremnost zajednice (ključnih ljudi i profesionalaca) za podršku lokalnim programima koji podržavaju tjelesno, mentalno i okolišno zdravlje</p>	<p>Implementirani lokalni programi, projekti, usluge koji dokazuju održivost, ekonomičnost, opravdanost u skrbi za zdravlje građana Poreča. Osiguran je kontinuitet i stručno praćenje programa, supervizije, modifikacije i evaluacije programa te podrška resornom Upravnom odjelu Grada u segmentu brige za zdravlje i razvoju Socijalnog programa i Programa za zdravlje Grada Poreča-Parenzo. Poreč kontinuirano gradi viziju „velike slike zdravlja“ u zajednici realizirajući postupno programe po utvrđenim prioritetima koji istoj doprinose.</p>
<p>Podrška institucionalizaciji programa/projekata</p>	<p>Zdravi grad Poreč je postao centar za potporu novim, inicijalnim naporima u kreiranju programa za zdravlje i podrška institucionalizaciji dokazano učinkovitih i/ili prioriternih programa.</p>	<p>1. porečke škole PATHS program socio emocionalnog učenja te priprema implementacije u vrtiće; 2. Rasplesani razredi – porečki preventivni program, 3. Veterinarska bolnica Poreč : - Psi kao rezervoari opasnih zoonoza (kontrola kontaminiranosti javnih površina i dječjih pješćanika izmetom mačaka i pasa), - Kultura i sigurno čuvanje kućnih ljubimaca te zaštita napuštenih životinja, -sklonište za životinje i udomljivanje, -Monitoring i kontrola galeba klaukavca i suzbijanje rizika za zdravlje ljudi, 4. ZZHM IŽ – Ispostava Poreč uspostavljeni nad standardi HMP – ispostave Poreč ; 5. Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda – institucionaliziran i ekipiran rad ispostave Poreč; 6. Supervizijski programi za timove civilnog sektora koji rade sa ranjivim skupinama (CGI, DIP) i brojni drugi.;</p>
<p>Implementiranje novih intervencija i razvoj novih područja djelovanja projekta Zdravi grad Poreč, uz kontinuitet postojećih</p>	<p>Skrb o jedno roditeljskim obiteljima – implementirane zaštitne mjere usmjerene jedno roditeljskim obiteljima kao posebno ranjivoj skupini u zajednici</p> <p>Logopedске usluge</p>	<p>-trajno praćenje potreba ovih obitelji, -ostvarivanje prava na razini lokalne zajednice (upisi u jaslice/vrtiće, soc. stanovi i najam stana, prava iz socijalne odluke Grada Poreča, produženi boravak u školama, besplatna savjetovališna i pravna pomoć ..i dr.) .</p> <p>Uvođenje rada logopeda za djecu predškolskog uzrasta (i ranog školskog uzrasta u TOŠ) urednog psiho-motornog razvoja koja imaju govorno jezične teškoće, a nisu pokrivena logopedskom uslugom u našoj zajednici.</p>

	<p>Suradnja sa IPA – međunarodnim udruženjem policajaca</p> <p>EKOLOGIJA, ODRŽIVOST I ZDRAVLJE</p> <p>Zdravo urbano planiranje</p> <p>Suzbijanje rizika od zoonoza i poticanja kulture čuvanja i držanja kućnih ljubimaca</p> <p>Suzbijanje ambrozije i dišnih smetnji uzrokovanih polenom</p>	<p>Letci za osnovnoškolce i srednjoškolce (prevencija rizika tiskanjem edukativno informativnih brošura za djecu i mlade Poreča po tematskim područjima - prometna bojanka za prvašiče, prevencija ranog pijenja, droga).</p> <p>Međusektorsko povezivanje i lokalna suradnja tehničke struke, zdravstvenih djelatnika, javnog zdravstva, ključnih ljudi zajednice, resornih odjela grada, komunalnih poduzeća i dr. u cilju osiguravanja kvalitete životnog prostora za zdravlje u skladu sa svjetskim spoznajama o utjecaju okoliša na zdravlje i europskim smjernicama za kulturu uređenja prostora i kvalitetu građenja. Zdravo urbano planiranje je bitno područje rada SZO u skladu sa znanstvenim dokazima prema kojima životni prostor determinira zdravlje i zdrave životne stanovnika istog urbanog područja. Podrška dosadašnjim projektima (sigurne gradnje, poštivanja prava pristupačnosti, kakvoće i kvalitete gradnje, skrb o sadnji ne alergeni biljaka, alternativni prijevoz biciklima, šetnice, biciklističke staze, uređenje plaža i prilagodba ranjivim skupinama, „Moj Poreč bez azbesta“). Poticanje novih inicijativa (praćenje klimatskih promjena i utjecaja na zdravlje, klimatske promjene i prirodne katastrofe i planiranje obitelji).</p> <p>Timsko povezivanje projektnih timova Zdravog grada , gradskih resornih odjela, Veterinarske bolnice Poreč i drugih suradnika. Podizanje senzibiliteta i kulture čuvanja kućnih ljubimaca, kultura čuvanja okoliša, kontrola kontaminiranosti tla izmetom, promocija plaže za pse, promocija humanog postupanja sa životinjama, otvaranje skloništa za napuštene životinje, sterilizacija i kastracija mačaka, suzbijanje i kontrola populacije galebova u cilju sprječavanja pojave zoonoza i njihova širenja te zaštite zdravlja ljudi.</p> <p>Program se realizira 8. godinu te je već rezultirao značajnim senzibiliziranjem ključnih ljudi zajednice, stručnjaka i građana u suzbijanju ambrozije - invazivnog i jednog od najalergenijeg korova. Zdravi grad je u suradnji sa resornim odjelom Grada Poreča i Institutom za poljoprivredu i</p>
--	---	---

		<p>turizam tijekom 2015. /016. podržao širenje projekta i na praćenje drugih invazivnih biljnih vrsta (pajasen i grozdasta kaulepra). Realizirani su medijski nastupi , kartiranje biljke, evidentiranje lokacija, uništavanje biljke košnjom i čupanjem, međuresorno povezivanje sektorima iz oblasti komunalnog održavanja. Voditeljica programa, Ana Milat , ing. šumarstva izradila je opsežna izvješća i lokalne mape pohranjene u Zdravom gradu. Ostvarene emisije na Radio Centru, radionice u školama te objava edukativnih stručnih članaka. Građanima su se dijelili novi letci za lakše prepoznavanje biljke i informiranje o biljci. Građani su putem kontakt telefona izvještavali voditeljicu o identificiranim lokacijama biljke.</p>
<p>Strateško planiranje za zdravlje</p>	<p>-Ispitivanje specifičnih potreba stanovnika Poreča metodom participativnog konsenzusa (građani, ključni ljudi zajednice, struka) u izradi nove Slike zdravlja grada Poreča -Parenzo i novog Plana za zdravlje 2017.-2022. sa utvrđenim prioritetima. Uspostavljena suradnja sa samim vrhom akademske zajednice iz oblasti hrvatskog javnog zdravstva i to školom narodnog zdravlja Andrija Štampar u Zagrebu, Medicinskim fakultetom Sveučilišta u zagrebu, Hrvatskom mrežom zdravih gradova.</p>	<p>Temeljem participativnog konsenzusa izabrana su nova prioritetna područja Plana za zdravlje grada Poreča-Parenzo za razdoblje 2017.-2022. i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skrb o djeci i obitelji, 2. Skrb o mladima, 3. Zaštita mentalnog zdravlja, 4. Skrb o potrebitima (prvenstveno OSI i stariji); 5. Održivi razvoj.
<p>Senzibiliziranje gradske vlasti za razvijanje i podršku specifičnim zaštitnim programima za zdravlje građana</p>	<p>Rad stručnih djelatnika Zdravog grada u radu gradskih timova iz oblasti zdravlja i socijale, -sustavan rad stručnjaka u cilju senzibilizacije javnosti i gradskih vlasti te djelovanja na području socijalnog razvoja i zaštite zdravlja građana Poreča ; -osmišljavanje i oblikovanje socijalne politike i politike unapređenja zdravlja u dugoročnim strategijama (strateškim dokumentima), pravilnicima iz iste oblasti , primjena metodologije za izbor prioriteta za lokalno djelovanje, praćenje odgovornog upravljanja za zdravlje,(financijski pokazatelji, prostorni uvjeti, podrška stvaranju resursa lokalnih stručnih timova, podrška novim sadržajima i razvoju projekata, uvođenju novih programa, podrška međuresornom povezivanju u</p>	<p>Poreč je socijalno osjetljiva zajednica koja i u restriktivnim uvjetima vodi računa o podršci programima iz oblasti zdravlja i socijalnog razvoja, o sigurnosti građana, jačanju socijalne mreže podrške, socijalnoj koheziji i povezivanju svih resursa zajednice. Navedeno se dokazuje mnogobrojnim efikasnim programima usmjerenim jačanju zaštitnih čimbenika u zajednici koji su visok nad standard u odnosu na osigurani standard u državnim sustavima RH i drugim JLS-ima. Zaštita zdravlja i socijalna zaštita na najvišem je nivou u RH.</p>

	zajednici, baziranje djelovanja na znanstvenim spoznajama i „evidence base“).	
Edukacije zaposlenika i stručnog tima	<p>Realizirane edukacije za članove stručnog tima:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Javno zdravstveni pristup zdravlju u zajednici, Zagreb; -Geštalt psihoterapija, Rijeka; -Kognitivno bihevioralna terapija, Zagreb; -Promocija pravilne prehrane za djecu, Pula -Županijska konferencija "Živjeti zdravo" , Poreč; - Savjetovanje para, Poreč-Zdravi grad, -Komprehenzivni pristup zaštiti osoba s invaliditetom, Zagreb -Strahovi, školske fobije i anksioznost u dječjoj dobi, Pula 	Educiran lokalni stručni tim koji čini okosnicu specijaliziranog centra za realizaciju zaštitnog javno zdravstvenog pristupa u zajednici.
Unapređenje, praćenje i evaluacije svih programa	<ul style="list-style-type: none"> -uvođenje znanstvenih metodologija u praćenje svih programa, -evaluacija programa te po potrebi modifikacije istih 	<ul style="list-style-type: none"> ● Precizni pokazatelji o broju korisnika programa, dobnim i socio- ekonomskim kategorijama , podaci o sadržaju programa, samoprocjenama korisnika, procjene stručnih voditelja, primjena verificiranih i standardiziranih testova u praćenju uspješnosti tretmana ; ● uveden sustav procjenjivanja koji podrazumijeva davanje sugestija , primjedbi i prijedloga korisnika svakog programa usmjerenih unapređenju onih dijelova programa koje je metodološki i organizaciono moguće modificirati; ●praćenje i obrada pokazatelja iz evaluacijskih listića u godišnjim analizama po programima pokazala da je 93-94% korisnika procjenjivalo da su im različiti oblici stručne pomoći pomogli u prevladavanju životnih teškoća i/ili povećali ukupnu funkcionalnost obitelji i funkcionalnost u radnom okruženju; ●praćenje indirektnih pokazatelja od članova obitelji, radnog okruženja; ●praćenje indikatora ishoda/promjena u zajednici u odnosu na zacrtane planove te promjene u odnosu na provedene intervencije. <p>Pokazatelji po svakom programu Zdravog grada predstavljaju se u godišnjim izvješćima , na stručnim skupovima, prilikom razmjene informacija sa suradničkim organizacijama, unutrašnjim i vanjskim supervizijama te čuvaju u arhivi projektnog ureda.</p>

Tabela 1.

Pregled sudjelovanja na konferencijama, poslovnim sastancima, stručnim timovima, okruglim stolovima i edukacijama u RH

Događanje	Sudionici	Tema	Voditelji/izvoditelji
Završna konferencija istarskog Projekta <i>LOVE YOUR HEART</i> , siječanj 2016., Pula	Partneri i suradnici na projektu, stručnjaci i političari	Prezentacija Projekta <i>LOVE YOUR HEART</i> hrvatskih, talijanskih i albanskih partnera u Istarskoj županiji uz brojne suradnike i goste.	Istarska županija Talijanski i albanski partneri te brojni suradnici za Istru među kojima i Zdravi grad Poreč
Poslijediplomski studij – javno zdravstvo, redovni modul nastave, Siječanj 2016., Zagreb	Polaznici studija i hrvatski zdravi gradovi	Predavanje na temu: Brza procjena zdravstvenih potreba u zajednici, izlaganje N. B. Čuš, koordinadora i Tihana Mikulčić, savjetnica resornog gradskog odjela Grada te stručna suradnica Zdravog grada.	Tihana Mikulčić
Sudjelovanje na operativnim sastancima HMZG, Zagreb, veljača – studeni 2016.	Zdravi gradovi RH i tim Zdravog grada Poreč	-godišnje izvješće o radu u 2015. i plan aktivnosti HMZG u 2016. (veljača); -rad na hrvatskom registru preventivnih programa (ožujak); -plan komprehenzivnih intervencija za jedno roditeljske obitelji (svibanj); -predstavljanje plana 2017., sa centralnom temom- rani dječji razvoj i podrška obitelji (studeni)	HMZG, nacionalna koordinadora prof.dr.sc. Selma Šogorić, specijalist javnog zdravstva
Stručni skup: Ciljana podrška roditeljstvu : savjetovanja i programi za roditelje, veljača 2016., Pazin	Stručnjaci istre, Stručni tim zdravog grada Poreč	Stručni skup „Ciljana podrška roditeljstvu“ usmjeren je stručnjacima različitih profila Istarske županije koji pružaju podršku roditeljima i čitavim obiteljima u cilju veće funkcionalnosti i prevladavanja teškoća. Zdravi grad Poreč izložio temu: <i>Podrška jedno roditeljskim obiteljima Poreča.</i>	CZSS Pazin- podružnica Obiteljskog centra Pula-Pola
20. Sajam zdravlja u Vinkovcima, travanj 2016., Vinkovci	HMZG i tim Zdravog grada Poreč	Strategija za izjednačavanje prava za osobe s invaliditetom RH- primjena i realizacija sveobuhvatnih intervencija u hrvatskim gradovima u području zdravstva, obrazovanja, socijalne skrbi, mobilnost-pristupačnost-stanovanje, sport i rekreacija, strateško korištenje medija	Zdravi grad Vinkovci, HMZG, zdravi gradovi izlagači i moderatori među kojima Zdravi grad Poreč
Godišnji poslovni sastanak HMZG , listopad 2016., Slavonska Požega	Zdravi gradovi RH i tim Zdravog grada Poreč	Unapređenje kvalitete života osoba s invaliditetom u hrvatskim zdravim gradovima- postignuća i planovi!	Zdravi grad Požega i HMZG, prof.dr.sc. Selma Šogorić, specijalist javnog zdravstva
Europski tjedan strukovnog obrazovanja, prosinac 2016., Poreč	SŠ A. Štifanić Zdravi grad Poreč Valamar Riviera, Laguna Poreč, Udruženje	Okrugli stol: Partnersvo u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju: "Otkrij svoje talente".	Nositelj: SŠ A. Štifanić, Poreč Partner: Zdravi grad Poreč

	obrtnika		
--	----------	--	--

Tabela 2.

Pregled organizacije edukacija, radnih sastanaka, međusektorskog povezivanja i suradnje u Poreču te međunarodna suradnja kojih je nositelj organizacije Zdravi grad Poreč

Događanje	Sudionici	Tema	Voditelji/izvoditelji
Evaluacija projekta Suzbijanje populacije galebova, veljača 2016., u Grad Poreč – Mala Vijećnica	Svi dioničari projekta: gradovi Poreč, Rovinj, Novigrad, općine Funtana, Vrsar, Tar-Vabriga, sve pripadajuće turističke zajednice, Laguna Poreč, Valamar Riviera, Maistra, Veterinarska bolnica Poreč, Vetrinarski fakultet Zagreb	Analiza postignuća u projektu Suzbijanje i kontrola populacije galeba klaukavca i praćenja rizika za zdravlje ljudi, izvještaj o realizaciji i analiza postignuća	Nataša Basanić Čuš Mr. sc. Branko Jurić Prof. dr. sc. Albert Marinculić
Sastanak stručnog vijeća voditelja Školskih preventivnih programa srednjih škola u IŽ, veljača 2016., u Zdravi grad Poreč	Stručni suradnici srednjih škola Istarske županije (IŽ)	Na skupu je naglasak stavljen na zaštitnu funkciju školskih preventivnih programa (ŠPP) u IŽ, istaknuti su primjeri dobre prakse u istarskim školama, dat osvrt i evaluacija na aktivnosti u Mjesecu borbe protiv ovisnosti (MBO) 2015.	Vilma Bednar Tim Zdravog grada Poreč
Edukacije za srednjoškolce, veljača 2016., u Zdravom gradu Poreč	Učenci i nastavnici škole M. Balota Poreč Zdravi grad Poreč	Radionice i izlaganja povodom Dana škole M. Balota Poreč: -Cyberbulling -Jesu li emocije logične?	Alica Rosić Jakupović, MUP IŽ Tina Benčić, Zdravi grad
Sastanak sa delegacijom policije Hannover, svibanj 2016., Zdravi grad Poreč	Policija Hannover Tim Zdravog grada Poreč MUP PP Poreč MUP PP Istarska	Komunalna prevencija- prevencije rizika u zajednici, zaštita svih građana s naglaskom na mlade	Nataša Basanić Čuš Ivica Kešinović Alica Rosić-Jakupović Volker Kluwer, načelnik policije Hannover
4. Istarska Konferencija „Zajedno s vama do zdravlja“, svibanj 2016. , Istarska sabornica - Poreč	Istarski gradovi i općine koji promiču zdravlje, stručnjaci iz IŽ	Zdrav život i prevencija kardiovaskularnih bolesti u zajednicama Istre!	ZZJŽIŽ Istarska županija Grad Poreč-Parenzo Zdravi grad Poreč
Zdravo urbano planiranje, Poreč, lipanj 2016., u Zdravi grda Poreč	-Zdravi grad Poreč -Zdravi grad Vinkovci -Zdravi gradovi RH -Urbanisti, projektanti, tehnička struka Istre i RH -Hrvatska komora arhitekata -Ministarstvo graditeljstva -socijalni i zdravstveni radnici -osobe s invaliditetom	Pristupačna gradnja, univerzalni dizajn projektiranje prostora za ravnopravno uključivanje svih ranjivih skupina. Centralna tema 2016. „Univerzalni dizajn i pristupačnost zdravstvenih i socijalnih ustanova ranjivim skupinama građana“. Dat je poseban osvrt na etičke perspektive u zdravstvenom sustavu u odnosu na	Nataša Basanić Čuš Mandica Sanković

		pristupačnost prostora u sustavu zdravstva i socijale OSI i drugim ranjivim skupinama.	
Dobrobit sporta za osobe s invaliditetom (OSI), studeni 2016., u Zdravi grad Poreč	Zdravi grad Poreč Hrvatski savez sjedeće odbojke (HSSO) Udruga kineziologa Poreč Odbojkaški klub Poreč	Predavanje za javnost: Sport i rekreacija za osobe s invaliditetom u službi tjelesnog i mentalnog zdravlja !	Dr. Ivana Pavić, predsjednica HSSO
Zdravstveno predavanje, prosinac 2016., Klub Galija Poreč	Zdravi grad Poreč i Klub umirovljenika Galija partnerski su organizirali javno predavanje za građane u suradnji sa Veterinarskom bolnicom Poreč	Predavanje za građane: Salmonela u hrani – što trebamo znati i kako se zaštititi?	Mr.sc. Branko Jurić
Porečka Konsenzus konferencija za izradu nove slike zdravlja i plana za zdravlje Grada Poreča -Parenzo, Poreč, Studeni 2016., Prosinac 2016., Mala i velika Vijećnica Grada Poreča-Parenzo	Zdravi grad Poreč HMZG Ključni ljudi zajednice (političari) Stručnjaci (zdravstvo, obrazovanje, socijala) Civilni sektor Građani	Metodom participativnog konsenzusa, temeljem predstavljanja nove slike zdravlja grada Poreča- Parenzo, odabrani su novi prioriteti za zdravlje i stvoren aplatforma za novi Plan za zdravlje Grada Poreča – Parenzo 2017.-2022.	HMZG, Nacionalna koordinatorica HMZG, prof. dr. sc. Selma Šogorić i Škola narodnog zdravlja A. Štampar iz Zagreba Koordinatorica projekta Zdravi grad Poreč, Nataša Basanić Čuš

Tabela 3.

Prikaz obilježavanja prigodnih dana usmjerenih zdravlju i zdravim životnim izborima tijekom 2016. godine

Prigodni datumi	Sudionici	Tema	Voditelji/izvoditelji
Komemoracija – Škola narodnog zdravlja A. Štampar, veljača 2016. , Zagreb	HMZG Akademska zajednica RH Tim Zdravog grada Poreč	Svečana i radna komemoracija povodom smrti dr. Slobodana Langa, osnivača i dugogodišnjeg predsjednika HMZG, humanitarca , sljedbenika javnozdravstvene škole Andrije Štampara, osnivača kongresa Preventivne medicine RH, urednika prestižnih liječničkih časopisa i člana liječničkih udruženje širom svijeta	HMZG Škola narodnog zdravlja A. Štampar Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Tjedan psihologije veljača 2017. , Poreč	Porečki psiholozi, mladi i građani uz podršku medija	-Rad s darovitim učenicima, -Mladi i stručnjaci o Cyberbullying-u -Savjetovanje i psihoterapija – kako nam može pomoći?, radio -Kako biti dobar - sebi!, -Podrška jedno roditeljskim obiteljima Poreča - Kako birati zdrave navike?,	-Gordana Vorkapić Jugovac -Mladi Poreča i radio PEGAZ -Nataša Basanić Čuš -Tina Bančić -Nataša Basanić Čuš i Tihana Mikulčić Tina Benčić, Marijana Rajčević Kazalac
Godišnja skupština Kluba liječenih alkoholičara (KLA),	Stručna i politička javnost, liječeni ovisnici i obitelji	U prostorima Zdravog grada Poreč održana je tradicionalno godišnja Skupština suradničke udruge Klub	Klub liječenih alkoholičara

veljača 2016. u Zdravi grad Poreč		liječenih alkoholičara (KLA) Poreč pri čemu su uručena priznanja apstinentima i podržavajućim članovima obitelji uz goste.	Poreč
Svjetski dan zdravlja 7.04., Poreč	Zdravi grad Poreč Grad Poreč Porečke osnovne škole Udruga kineziologa Dom za strije i nemoćne Poreč Klub umirovljenika Galija Poreč Crveni križ Poreč Građani	Zdravi grad Poreč, kao nositelj, je sa suradnicima osmislio obilježavanje 7. 04. , dana koji se pod okriljem SZO svake godine obilježava diljem svijeta te skreće pozornost na određene rizike za zdravlje i značaj odgovorne brige za zdravlje ljudi ! Centralna tema je bila „Visok krvni tlak“ zbog iznimnog rizika kojeg visok krvni tlak, zvan i „tihim ubojicom“ ...uzrokuje. Na tlak utječu zdrave životne navike, razvijanje pozitivne pozitivne ovisnosti o kretanju i čuvanje zdravlja. Dan je obilježen predavanjima, sveobuhvatnom akcijom HODITI I ZDRAVI BITI te obiteljskom biciklijadom.	Zdravi grad Poreč
Obilježavanje Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, 22.09. , u Grad Poreč - Mala Vijećnica	Organizatori Grad Poreč i Zdravi grad Poreč u suradnji sa CGI, MUP- PP Poreč, Prekršajni sud Poreč, CSS Poreč, IDZ Ispostava Poreč, Sigurna kuća Istra	Okrugli stol je održan s ciljem povezivanja stručnjakinja i stručnjaka koji se u svojem radu susreću s nasiljem nad ženama s ciljem unapređenja zaštite i podrške žrtvama nasilja.	Nataša Basanić Čuš Tihana Mikulčić Alica Jakupović Rosić
Obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv nasilja 25.11., u Zdravi grad Poreč	MUP – policijska uprava Istrska, Županijski tim za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama Istarske županije u suradnji sa Zdravim Gradom Poreč	Okrugli stol „Psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji“, s ciljem skretanja pozornosti na obiteljsko nasilje i nasilje nad ženama te usmjeravanje interesa i lokalnih snaga na primjere dobre prakse u suzbijanju nasilja.	Nataša Basanić Čuš Tihana Mikulčić Dragica Grujić Ingrid šandorov Anica Idžaković Dunja Stepčić
Dan Škole narodnog zdravlja Andrija Štampar u Zagrebu, 30. 11. u Zagrebu	HMZG Škola narodnog zdravlja A. Štampar Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu Tim Zdravog grada Poreč	-Predstavljanje knjige: Organizacija zdravstvene zaštite i zdravstvena ekonomika, -predstavljanje časopisa HMZG Epoha zdravlja	HMZG, prof. dr. sc. Selma Šogorić, Ravnateljica Škole prof.dr.sc. Mirjana Kujundžić Tiljak
Međunarodni dan osoba s invaliditetom (OSI), 3.12.2016. , prostori DIP Poreč	Društvo invalida Poreč (DIP) Zdravi grad Poreč , Grad Poreč i brojne druge suradničke organizacije, volonteri, donatori, mediji	Dan OSI je obilježen predstavljanjem uspjeha i postignuća DIP, potreba i budućih aktivnosti! Osvrt Zdravog grada – povijest razvoja DIP, značaj pomoći i podrške OSI u lokalnom okruženju!	Predsjedništvo DIP Tihana Mikulčić Nataša Basanić Čuš

Tabela 4.

Pregled suradnje i formaliziranih lokalnih partnerstva

Naziv suradničke/ partnerske organizacije	Suradnja / formalizirano partnerstvo	Sadržaj suradnje	Odgovorne osobe organizacija
Društvo invalida Poreč (DIP) i Zdravi grad Poreč	Ugovor o dugoročnoj suradnji od 07.01.2013.	Poticano međusektorsko povezivanje i rješavanje važnih pitanja pristupačnosti , društvene uključenosti , zdravstvene dostupnosti i drugih važnih pitanja za veću kvalitetu života osoba s invaliditetom u gradu, supervizije kao oblik pomoći osobnim asistentima i drugi oblici suradnje.	Tihana Mikulčić Sandra Brečevac Nataša Basanić Čuš
Dom za starije i nemoćne Poreč i Zdravi grad Poreč	Godišnji Ugovor od 02.02.2016.	Povezivanje i partnerstvo u cilju unapređenja kvalitete života osoba starije dobe, posebno u cilju afirmacije i pružanja psihološke pomoći starijim osobama koje imaju specifične probleme vezane uz dob. Ugovor se obnavlja godišnje zbog mogućnosti modifikacije metoda psihološke pomoći sukladno potrebama i procjeni pokazatelja.	Mario Laković Sandra Čakić Kuhar Nataša Basanić Čuš
Klub umirovljenika Galija Poreč I Zdravi grad Poreč	Ugovor o dugoročnoj suradnji od 11.11.2014.	Ostvareno je partnerska višegodišnja suradnja sa Klubom (formalizirana i ugovorom) u cilju realizacije sadržaja za unapređenje kvalitete života starijih osoba u vaninstitucionalnoj ponudi Poreča. Posebno se ostvaruje suradnja u segmentima organizacije zdravstvene edukacije i psihološkog osnaživanja starijih u cilju kapacitiranja starijih stanovnika Poreča za zdravo aktivno starenje. Međusobna suradnja omogućila je razvoj preventivnih zaštitnih programa za starije kojih je nositelj Zdravi grad sa svojim stručni timovima kao što su „Čuvaj svoje srce da ti dulje traje“, Savjetovalište za starije koje uključuje i podršku obiteljima starijih bolesnih i/ili dementnih osoba, psihološke radionice u Galiji prilagođene sadržajem i načinom rada za starije sugrađane , uključivanje Kluba u akciju Hoditi i zdravi biti i dr. događanja.	
Gradsko društvo crvenog križa I Zdravi grad Poreč	Nije formalizirano	Dugogodišnju suradnju karakterizira povezivanje u povezanim područjima rada iz oblasti socijalne zaštite i zaštite zdravlja stanovnika Poreča. U suradnji Zdravog grada Poreč i Crvenog križa iniciran je i realiziran projekt nabave prvih automatskih vanjskih defibrilatora (AVD-a) za Poreč te je provedena senzibilizacija građana, snimljen kratak lokalni film o primjeni AVD-a i osmišljena stručno vođena edukacija. Suradničke organizacije neprestano suraduju u podršci i zaštiti stanovnika koji imaju različite potrebe iz oblasti socijalne	Vesna Janko Finderle Nataša Basanić Čuš

		zaštite (za savjetovanjem, jednokratnim pomoćima, odjećom...i dr.).	
Centar za građanske inicijative i Zdravi grad Poreč	Nije formalizirano	Ostvaruju suradnju u senzibilizaciji javnosti i povećanju vidljivosti područja psihosocijalne i zdravstvene zaštite žrtava nasilja te osmišljavanju lokalnih usluga i programa koji interveniraju u istom smjeru.	Silvija Žufić Nataša Basanić Čuš
Lions club Hrvatske, District 126 I Zdravi gard Poreč	Formalizirano ugovorom od 01.06.2016.	Lions club District 126 i zdravi grad Poreč ostvaruju suradnju udružujući resurse u prevenciji ovisnosti kod mladih Poreča i poreštine. Lions club District 126 osigurava donacije i ugovornu obvezu financiranja preventivnih edukativnih programa (radionica, predavanja, kreiranja i distribucije informativnih brošura) dok Zdravi grad u okviru ugovora osmišljava sadržaj preventivnih aktivnosti.	Zlatko Janković Miloš Nataša Basanić Čuš
Istarski domovi zdravlja IDZ-ispostava Poreč ZZJZ IŽ ZZHMP IŽ i Zdravi grad Poerč	Nije formalizirano	U cilju međusektorskog povezivanja stručnjaka različitih profila u zaštiti zdravlja ostvaruje se kontinuirana dugoročna suradnja sa temeljnom organizacijom preventivne zdravstvene zaštite i njezinim organizacionim segmentima (obiteljski liječnici i specijalistička zaštita). Suradnja se ostvaruje i sa ZZJZ IŽ te ZZHMP IŽ.	Dr. Ante Ivančić Dr. Aleksandar Stojanović Dr. Srđan Jerković Nataša Basanić Čuš
Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda Pula – Ispostava Poreč i Zdravi grad Poreč	Nije formalizirano	U višegodišnjoj suradnji uspostavljen je sustav realizacije rane intervencije (RI) djeci sa ranim neuro razvojnim teškoćama i rizicima i to u Poreču. Suradnja i povezivanje i dalje traje, ostvaruju su se zajedničke edukacije i kapacitiranje lokalnih timova specifičnim znanjima, supervizije, potpora školama u radu s djecom u rizicima i dr.	Lorertta Morosin Nataša Basanić Čuš
Centar za socijalnu skrb Poreč i Zdravi grad Poreč	Nije formaliziran	Povezivanje u cilju pružanja usluga iz zahtjevnog spektra tretmana socijalno ugroženih osoba i osoba s problemima ponašanja, maloljetnika i mladih punoljetnika koji su počinili razna kažnjiva i/ili neprilična ponašanja prema prekršajnom ili kaznenom zakonu, parova kod teških razvoda, žrtava nasilja i dr.	Marija Trošelj Nataša Basanić Čuš
Porečki vrtići i škole I Zdravi grad Poreč	Nije formaliziran	Suradnja se ostvaruje dugogodišnjim zajedničkim radom i kontinuiranim povezivanjem stručnih timova vrtića, škola, Zdravog grada Poreč, Povjerenstva zajedno protiv ovisnosti Grada Poreča-Parenzo te osmišljavanjem i realizacijom preventivnih programa koji predstavljaju lokalni nad standard zaštite u odnosu na djecu, mlade, roditelje, odgajatelje i učitelje.	Divna Radola Natasa Muzzissa Viviana Salvaro Jasna Nuić Irene Civadelic Nadija Kos Ester Zarli
Veterinarska bolnica Poreč Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Zdravi grad Poreč	Nije formaliziran	Suradnja se ostvaruje u dijelovima programa iz oblasti <i>Ekologija i zdravlje</i> , a usmjerena je programima zaštite životinja te sprečavanju i širenju zoonoza.	dr. Branko Jurić dr. Albert Marinculić Nataša Basanić Čuš

Institut za poljoprivredu i turizam Poreč Grad Poreč Zdravi grad Poreč	Nije formaliziran	Suradnja se ostvaruje u dijelovima programa iz oblasti <i>Ekologija i zdravlje</i> , a usmjerena je kontroli invazivnih-alergenih biljnih vrsta, njihovu mapiranje, stvaranju interaktivne gradske mape biljaka te njihovu suzbijanju u cilju zaštite zdravlja.	Barbara Sladonja Vesna Kordić Nataša Basanić Čuš
Istarska županija i Zdravi grad Poreč	Formalni godišnji ugovori	IŽ i Zdravi grad Poreč godinama surađuju u realizaciji Plana za zdravlje Istarske županije. S tim u vezi potpisuju godišnje ugovore o realizaciji programa za zdravlje građana Poreča, Poreštine i dijelova sjeverozapadne Istre.	Sonja Grozić Živolić Nataša Basanić Čuš
Hrvatska mreža zdravih gradova (HMZG) i Zdravi grad Poreč	Formalno članstvo u Mreži	Vertikalno povezivanje sa HMZG koja okuplja zdrave gradove Hrvatske te preko RH mreže povezivanje sa EU mrežom zdravih gradova. Članstvo u HMZG i obveza plaćanja godišnje članarine. U okviru rada Mreže povezivanje, suradnja, projektno partnerstvo sa hrvatskim zdravim gradovima.	Dr. Selma Šogorić Nataša Basanić Čuš

Zdravi grad Poreč ostvaruje i brojne druge suradnje i partnerstva na razini lokalne zajednice, IŽ i RH u cilju realizacije programa za zdravlje i psiho socijalnu zaštitu stanovnika Poreča i poreštine, unapređenja znanja i razvoju vizije POREČA-GRADA ZDRAVLJA.

Informiranje građana putem letaka i brošura

Informativno edukativni letci usmjereni su podizanju zdravstvene kulture, zdravstvene pismenosti te unapređenju razine znanja građana, informiranju, podučavanju i motiviranju svih populacionih skupina na zdrave životne izbore i zdrav život. Tiskani letci i brošure uglavnom su lokalni autorski materijali Zdravog grada Poreč i/ili materijali suradničkih i partnerskih organizacija (škola, IŽ, HMZG, ZZJZ IŽ, ZHMIŽ i drugih).

Distribuirani autorski priručnici/brošure:

Autorski u izdanju Zdravog grada Poreč

-Priručnik za roditelje tinejdžera, *Provjerite je li vaše dijete rizično za razvoj ovisnosti* (autorice Nataša Basanić Čuš i Gordana Vorkapić Jugovac).

-Priručnik za roditelje: *Dok nabrojim do tri hoću li se snaći?* (autorica Sandra Milotti Ašpan)

-Priručnik za roditelje: *Krećem u jaslice, krećem u vrtić...!* (autorica Alenka Krivičić)

-Brošura: *za roditelje Debljina kod djece-bolest i izazov!* (autorica Marijana Rajčević Kazalac)

-Priručnik: *Alkohol – preglednik za roditelje i mlade nastao u suradnji Zdravog grada i Saveza Lions klubova Hrvatske, Distrikt 126 Hrvatske* (autorica Sandra Milotti Ašpan)

-Letak: *Naš pas i mi – o čemu vlasnik psa treba voditi računa?* (autorica Sandra Milotti Ašpan)

-Letak: *Zašto galeb klaukavac više nije samo turistička atrakcija?(na tri strana jezika- talijanski, engleski i njemački, autorski tim iz Zdravog grada Poreč i Veterinarske bolnice Poreč)*

U suradnji s drugim partnerskim i suradničkim organizacijama

-„Prometna bojanka „– za djecu 1. razreda OŠ-a Poreča,

-„Internet, ovisnost i mladi „– za srednjoškolce

(obje brošure su nastale u suradnji s IPA – Međunarodnim udruženjem policajaca),

-Unicef-ov letak za podršku dojenju mladim majkama,

-Unicef-ov DVD za roditelje – *Prve tri godine su najvažnije!*

-Letci iz oblasti kardiovaskularne zaštite (zdrava prehrana, čuvaj svoje srce i dr.) Istarske županije.

Informiranje građana putem drugih medija

Informiranje i poučavanje građana iz oblasti unapređenja zdravlja u najširem smislu se provodi i gostovanjima stručnjaka Zdravog grada u radio i TV emisijama, pisanjem stručnih članaka za medije, uređivanjem rubrike *stručne teme* na web stranici Zdravog grada te uređivanjem facebooka.

Tabela 5.

Pregled realiziranih informativnih-stručnih-edukativnih radio emisija na RADIO CENTRU STUDIO POREČ u 2016. godine

Datum 2016.	Stručna tema	Gostovali
21.01.	Povratak sa odmora i prevladavanje stresa od povratka!	Nataša Basanić Čuš
28.01.	Zdrave životne navike, uloga roditelja u zdravoj prehrani djece!	Marijana Rajčević Kazalac
04.02.	9. tjedna psihologije- čemu služi psihologija i psiholozi?	Nataša Basanić Čuš
17.02.	Savjetovanje i psihoterapija – kako nam može pomoći?	Nataša Basanić Čuš
24.03.	Ekologija i zdravlje, Kontrola populacije galebova!	Dr. Branko Jurić Nataša Basanić Čuš
07.04.	SVJETSKI DAN ZDRAVLJA Zdrave životne navike, pozitivna ovisnost o zdravim navikama!	Nataša Basanić Čuš
14.04.	Priprema za državnu maturu!	Tina Benčić
28.04.	Hoditi i zdravi biti te psihološke dobrobiti fizičke aktivnosti!	Nataša Basanić Čuš
19.05.	Povodom nacionalnog dana zdravih gradova – o zdravim gradovima RH i svijeta!	Nataša Basanić Čuš
09.06.	Pijenje, alkoholizam, razvoj ovisnosti...!	Sandra Milotti Ašpan
16.06.	Zdravo urbano planiranje u RH, Poreču i svijetu!	Nataša Basanić Čuš
23.06.	Kako je sadnja alergena i nealergena bilja u urbanom prostoru povezana s teškoćama disanja stanovnika!	Mandica Sanković, koordinatorka Zdravog grada Vinkovci
30.06.	Emocije i funkcija emocija u našem životu!	Tina Benčić
07.07.	Funkcija emocija - tuđe i ljutnje!	Tina Benčić
14.07.	Suzbijanje Ambrozije- korova i alergena!	Nataša Basanić Čuš Ana Milat
21.07.	Biti u ravnoteži, biti dobro sa sobom i drugima!	Nataša Basanić Čuš
28.07.	Socijalna sigurnost i utjecaj na zdravlje!	Nataša Basanić Čuš
06.09.	Poklajak u prvi razred i roditeljska podrška!	Nataša Basanić Čuš
11.10.	Mentalno zdravlje – kako ga sačuvati?	Nataša Basanić Čuš
17.10.	Mjesec borbe protiv ovisnosti 2016. – značaj i metode prevencije ovisnosti kod mladih!	Nataša Basanić Čuš
24.11.	Odrasti neovisan- poruke za važne odrasle u okruženju djece i mladih!	Dr. Sakoman i voditelj školskog Radia Pegaz SŠ-e M.Balota
29.12.	Blagdanska raspoloženja i utjecaj na zdravlje!	Nataša Basanić Čuš
30.12.	Društvene mreže i utjecaj na raspoloženje u vrijeme blagdana .. kako opušteno dočekati najluđu noć?!	Nataša Basanić Čuš

Tabela 6.**Pregled realiziranih informativnih-stručnih-edukativnih radio emisija na drugim radio i TV postajama u 2016. godini**

Datum 2016.	Radio	Stručna tema	Gostovali
22.11.	Radio Istra	Porečki Plan za zdravlje , konsenzus konferencija i postignuća Poreča u području unapređenja zdravlja!	Nataša Basanić Čuš
22.11.	TV Istra	Poreč – vodeći hrvatski grad u skrbi za zdravlje stanovnika! Porečki planovi za zdravlje ...	Nataša Basanić Čuš
15.12.	Radio Dalmacija	Blagdanska depresija, kako se boriti sa njom, kako provesti blagdane.. kako izbjeći stres od darivanja?	Nataša Basanić Čuš
28.12.	Radio Dalmacija	Kako nam društvene mreže nameću ideale obitelji, odijevanja, osobne sreće? Kako se istome oduprijeti u vrijeme blagdana?	Nataša Basanić Čuš

●Predstavljanje rada Zdravog grada u medijima višekratnim člancima i stručnim temama po programskim područjima djelovanja Zdravog grada i to putem web stranice Zdravog grada, porečkih portala (www.porestina.com , www.parentium.com), web stranicama Grada Poreča-Parenzo, putem Porečkog Vjesnika, stručnog časopisa Epoha zdravlja, Glasu Istre te drugih regionalnih i nacionalnih pisanih, radio i TV medija.

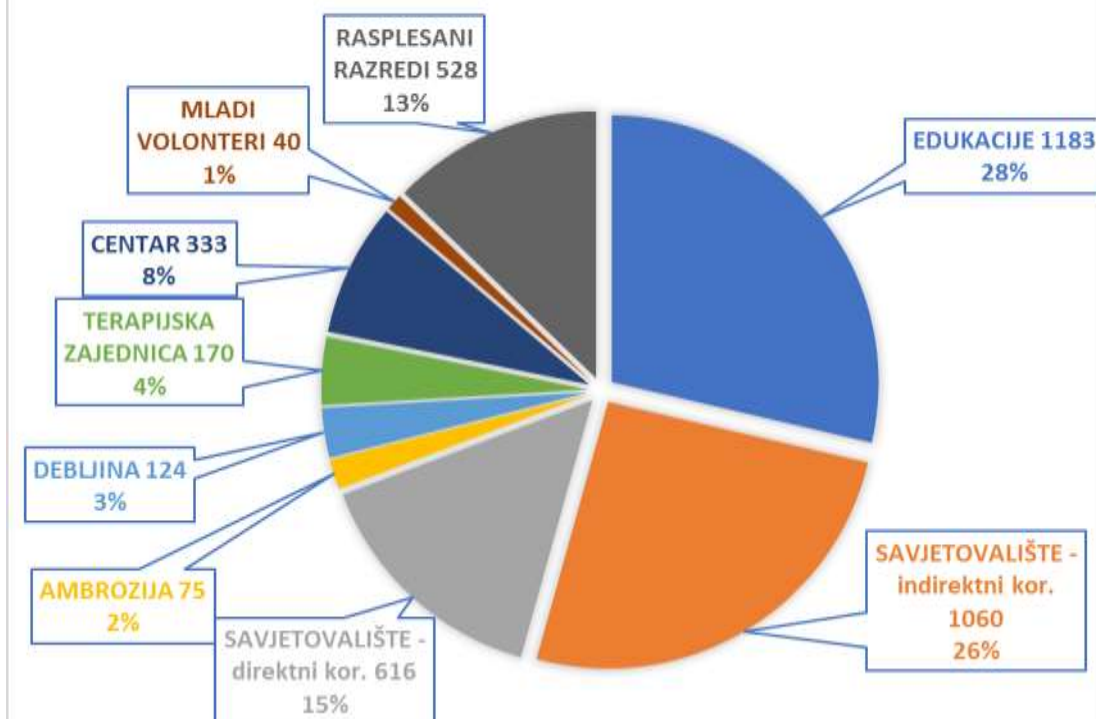
●FACEBOOK Zdravog grada Poreč – neprestano se održava interaktivna komunikacija s građanima putem Facebook stranice Zdravog grada Poreč, stranicu tijekom godine uređivala i ažurirala psihologinja Tina Benčić.

2. KORISNICI/E tijekom godine 2016.

Pregled svih korisnika programa Zdravog grada

Graf 1.

UKUPNI BROJ KORISNIKA U PROGRAMIMA ZDRAVOG GRADA TIJEKOM 2016. GODINE

3. IZVODITELJ/I/CE PROGRAMA/PROJEKTA

	Ime i prezime	Poslovi koje je izvoditelj/ica obavio/la
Zaposlenici/e	Nataša Basanić Čuš	<p>Koordinatorica projekta «Zdravi grad» Poreč – psiholog, psihoterapeut s EU psihoterapijskom diplomom, članica RH i EU udruženja psihoterapeuta.</p> <p>Radne obveze prema aktima Fonda «Zdravi grad» Poreč s posebnim naglaskom na:</p> <ul style="list-style-type: none"> -koordiniranje svih programa u okviru projekta Zdravi grad Poreč te potpora osmišljavanju i kreiranju novih, -prenošenje javno zdravstvenih spoznaja sa nacionalne i međunarodne razine u lokalnu zajednicu, -koordiniranje istraživanja potreba građana; -učestvovanje u projektiranju strateških dokumenata Zdravog grada i Grada Poreča, -potpora i osmišljavanje autorskih publikacija „Zdravog grada“ Poreč; -vođenje psihološkog savjetovališta i specifičnih programa, -savjetodavni i psihoterapijski rad, -organiziranje rada zaposlenika, stručnih suradnika i projektnih partnera u prostorima „Zdravog grada“ Poreč, -razvijanje partnerskih i suradničkih odnosa s ustanovama/civilnim sektorom i drugim organizacijama, -sudjelovanje na lokalnim, regionalnim, nacionalnim i međunarodnim stručnim skupovima, -zastupanje Zdravog grada u odnosu na Nacionalnu mrežu i EU mrežu zdravih gradova.

	<p>Mr.sc. Sandra Milotti Ašpan Marijana Rajčević Kazalac Tina Benčić</p> <p>Adrian Štark</p> <p>Ljiljana Bernaca</p>	<p>Zaposlenici Zdravog grada Poreč: Psihologinja, Geštalt psihoterapeut Psihologinja, Realitetni psihoterapeut Psihologinja, polaznica formalne edukacije za Geštalt psihoterapeuta</p> <p>Radne obveze prema aktima Fonda «Zdravi grad» Poreč s naglaskom na :</p> <ul style="list-style-type: none"> -savjetovanje korisnika svih dobnih skupina različite etiologije poteškoća , -kreiranje lokalnih autorskih programa iz sfere unapređenja zdravlja i psiho socijalne zaštite, -učestvovanje u projektiranju strateških dokumenata Zdravog grada i Grada Poreča, -sudjelovanje u kreiranju autorskih projekata/programa Zdravog grada, -sudjelovanje u radu gradskih timova iz socijale i zdravstva, -sudjelovanje u stvaranju autorskih publikacija „Zdravog grada“, letaka, brošura, priručnika, -sudjelovanje u partnerskim projektnim odnosima s drugim suradničkim organizacijama te na nacionalnim i međunarodnim stručnim skupovima. <p>Psiholog vježbenik Uključen u obavljanje vježbeničkog staža psihologa u trajanju od godinu dana prema pravilima Hrvatske psihološke komore (HPK).</p> <p>Administrativna tajnica u projektnom uredu Zdravog grada. Radne obveze prema aktima Fonda «Zdravi grad» Poreč s naglaskom na:</p> <ul style="list-style-type: none"> -administrativno praćenje svih programa i aktivnosti Fonda Zdravi grad i gradskog Povjerenstva «Zajedno protiv ovisnosti»; -realizacija prvih kontakata sa svim korisnicima programa Zdravog grada direktnim i indirektnim putem (osobni kontakt, telefon,mail..), -operativna koordinacija svih događanja, sastanaka, skupova, edukacija i dr. događanja u organizaciji Zdravog grada te onih partnerskih organizacija, -praćenje i koordiniranje terminskog plana rada Zdravog grada Poreč po programskim segmentima, -vođenje evidencije korisnika svih programa, -računovodstveni poslovi, nadziranje i izrada administrativno financijskih izvješća prema izvorima financiranja u suradnji sa ugovornim računovodstvenim servisom.
Volonteri/ke	40 20	Mladi volonteri, educirani tijekom tekuće godine u Zdravom gradu Volonteri studenti-povremeno dostupni
Stalni vanjski/e suradnici/e	15-20	Liječnici, rehabilitatori, psiholozi, pedagozi, soc. pedagozi, sociolozi, nutricionist, kineziolozi , med. sestre, doktori veterine, predstavnici akademskih zajednica i dr. po potrebama i planu pojedinih programa Zdravog

		grada.
Suradničke organizacije i projektni partneri	10-15	Projektne partneri i suradnici – resorni odjeli Grada Poreča-Parenzo, IDZ - Ispostava Poreč, ZZHM IŽ, ZZJZ IŽ, Istarska županija-odjel za zdravstvo, Dom za stare i nemoćne Poreč, porečke škole i vrtići, CSS Poreč, DND Poreč, GDCK Poreč, Sigurna kuća Poreč-Istra, CGI Poreč, Lions club Poreč, Općinski i prekršajni sudovi u Istri, MUP – Ispostava Poreč i MUP IŽ, Općinsko državno odvjetništvo Pula, općine Poreštine i sjeverozapadne Istre, Hrvatska mreža zdravih gradova, Institut za poljoprivredu i turizam Poreč, resorna ministarstva i drugi.

4. Najveći uspjeh provedenog programa/projekta

Najveći uspjeh porečkog projekta Zdravi grad je njegov kontinuitet, održivost i sveobuhvatni pristup zdravlju u zajednici od 1993. godine do danas prateći spoznaje SZO i globalne preporuke ove svjetske organizacije usmjerene unapređenju i zaštiti zdravlja.

Projekt je omogućio stručnjacima i ključnim ljudima Poreča da uvođe i koriste znanstvenu metodologiju koja potiče poštovanje porečkih specifičnosti, potreba građana i definiranje prioriteta za zdravlje i socijalni razvoj Poreča. Projekt Zdravi grad afirmirao je pristup planiranja iz **baze, iz zajednice u kojoj ljudi žive i rade**, oslušujući „bilo“ građana Poreča. Omogućio je implementaciju spoznaja svjetskih razmjera u našu zajednicu s ciljem podizanja razine zdravstvene kulture i brige za zdravlje svih Porečana. Pristup unapređenju zdravlja omogućio je osnaživanje lokalnih stručnih potencijala (resursa) i stvaranje čvrste socijalne mreže usluga i socijalnih servisa u zajednici. Programi u okviru dugoročnog projekta Zdravi grad Poreč u periodu od 23 godine njegova lokalnog razvoja predstavljaju visok nad standard zaštite građana našeg grada. I to nad standardi u najosjetljivijoj sferi ljudskih života koji se tiču zdravlja, socijalne osjetljivosti i socijalne ravnopravnosti u zajednici. Upravo zato, projekt Zdravi grad Poreč, kao vodeći hrvatski projekt među zdravim gradovima već godinama pokazuje i dokazuje svoju održivost, opravdanost, ekonomičnost i dostupnost u odnosu na potrebe građana. Danas akademske spoznaje pokazuju i dokazuju da je svaki ulog u prevenciju najbolji i najisplativiji ulog u ljudski resurs zajednice uopće, a ujedno ulog u razvoj i prosperitet zajednice koja uvijek počiva na ljudima.

Program Zdravog grada u svojoj ukupnosti, temeljem analiza i evaluacija, praćenjem brojnosti korisnika, veličinom obuhvata ukupne populacije (direktnim i indirektnim putem), uloženim sredstvima kroz programe, može se okarakterizirati kao izrazito ekonomičan program sa značajnim učincima na ukupni socijalni razvoj zajednice i zaštitu zdravlja Poreča. Visoki nad standard preventivnog djelovanja i zaštite građana u zajednici Poreč čini jednom od najosjetljivijih zajednica u hrvatskom kontekstu te zajednicom koja svoju socijalnu osjetljivost razvija u korak sa najrazvijenijim zemljama zapada. Projekt Zdravi grad za Poreč neprestano otvara nove mogućnosti djelovanja na unapređenju i zaštiti zdravlja građana, a svojim aktivnostima i programima za zdravlje Poreč se profilirao u modernu, socijalno osjetljivu i inkluzivnu zajednicu za sve svoje stanovnike.

5. Promjene/modifikacije

Tijekom 2016. nastavljene su radnje za statusne promjene Fonda Zdravi grad i usklađivanje njegova pravno ustrojbenog oblika sa novo zakonskom regulativom u RH u suradnji sa resornim odjelima Grada Poreča Parenzo te resornim ministarstvom RH. Uredene su prostorne, kadrovske financijske i druge pretpostavke za potrebne prilagodbe i usklađivanje sa zakonskim promjenama u RH.

SAVJETOVALIŠTE ZA DJECU, MLADE, BRAK I OBITELJ

1. AKTIVNOSTI I REZULTATI	
AKTIVNOSTI	REZULTATI
Polazne osnove/ značaj zaštite mentalnog zdravlja	Mentalna patologija (mentalne bolesti) čine 20% ukupnog pobola stanovništva u zemljama EU, a isto ima tendenciju rasta. Istovremeno 2/3 građana Europe tijekom života prolazi neki oblik mentalnih teškoća koje su razvojne, prolazne i nisu u pravom smislu bolest ali ometaju funkcioniranje pojedinca i obitelji. Stoga su razvijene zemlje vrlo kapacitirane centrima za unapređenje mentalnog zdravlja. Danas podaci pokazuju da je mentalna patologija ono što će obilježiti budući razvoj ljudske vrste zbog brzih promjena fizikalnog

	<p>okruženja te brzih tehnoloških promjena koje više, u brzom tempu, ne može pratiti ljudska prilagodba. Poteškoće prilagodbe na nove uvjete života i rada povećat će učestalost pojavljivanja mentalne patologije kod ljudi razvijenog svijeta.</p> <p>U RH depresija je već sada druga po redu dijagnoza kao uzrok hospitalizacije, a antidepresivi najčešće propisani lijekovi u RH. Globalno najčešći i najzastupljeniji mentalni poremećaji u RH jesu 1. alkoholizam, 2. shizofrenija, 3. depresija. U uvjetima u kojima se učestalo govori o demografiji uopće se ne spominje da 20-30% majki, najčešće prvotkinja, pati od post porođajne depresije. Sve je više neuro rizične djece, poremećaja u ponašanju djece, sve više govornih teškoća, a sve manje logopeda, DZ-a su nekada imali psihologe kao dio primarne zdravstvene zaštite, a već godinama ih u hrvatskom zdravstvenom sustavu nema. Istraživanja pokazuju da nepovoljne socijalne prilike u okruženju, ratovi, prirodne katastrofe, nedostatno organizirane stručne službe za podršku pojedincima i obiteljima značajno povećavaju mentalnu patologiju na istim područjima. U RH se u budućnosti očekuje još značajno više problema mentalnog zdravlja populacije zbog interakcije više rizičnih nepovoljnih čimbenika koji utječu na mentalno zdravlje ljudi i to: još uvijek visoka nezaposlenost, socijalna nesigurnost, nedostatak liječnika psihijatar, nedostupnost psiholoških usluga u neposrednom okruženju u gradovima RH te samim tim nemogućnost prevencije poremećaja mentalnog zdravlja na ranoj razini rizika, nedostatna organizacija lokalnih savjetovaništa (nema ih osim sporadično u najrazvijenijim zajednicama). Zbog svega navedenog u RH 70% ljudi koji prolaze neki oblik mentalne patologije ne traži pomoć i ne dobije pomoć. To je nešto što bi državne vlasti RH trebalo jako zabrinuti u kontekstu budućeg razvoja države.</p> <p>Poreč je napravio značajan iskorak za RH uvjete, i ne samo to, Poreč je svojim lokalnim sustavom pomoći i podrške te nad standardima u okviru razvoja projekta Zdravi grad, osigurao zaštitu mentalnog zdravlja po uzoru na najrazvijenije zemlje zapada.</p>
<p>Savjetovanje i psihoterapija</p> <p>INDIVIDUALNO OBITELJSKO U PARU GRUPNA savjetovanja i/ili psihoterapije</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Psihološko Savjetovanište za djecu, mlade, brak i obitelj bilo je usmjereno: <ul style="list-style-type: none"> - psihološkoj i psihosocijalnoj zaštiti pojedinaca i čitavih obitelji pružanjem usluga savjetovanja i psihoterapije kako dobrovoljnim klijentima s teškoćama koji dolaze samoinicijativno te onima upućenim od liječnika, škola, vrtića, CZSS i drugih suradničkih ustanova; - psihološkom testiranju/psihološkim procjenama te pisanju nalaza i mišljenja za klijente savjetovaništa; - preventivno edukativnim aktivnostima za sve populacione skupine u direktnom kontaktu i indirektnom kontaktu putem medija, letaka, brošura. ● „Zdravi grad“ Poreč posjeduje stručni resurs savjetovatelja/psihoterapeuta s formalnim postdiplomskim edukacijama za savjetovanje i psihoterapiju iz različitih savjetodavnih/psihoterapijskih škola i pravaca: Teorije izbora i Realitetne terapije, Sistemske obiteljske terapije, Geštalt psihoterapije, Kognitivno-biheviornale terapije, Psihodinamskog pristupa, Neurolingvističkog programiranja, te iz oblasti gubitaka i tugovanja, kriznih intervencija, savjetovanja u partnerskim odnosima, rada s psihološkim teškoćama i psihopatologijom kod djece, poremećaja hranjenja i mnogih drugih. ● Pružanje stručne pomoći i podrške u Savjetovaništu rezultira u osnaženim i educiranim građanima, funkcionalnijim pojedincima i obiteljima. Cilj savjetovanišne pomoći je ulaganje u osobni rast i razvoj ljudi (bez obzira na dob) i pružanje prilike ljudima da uče iz životnih teškoća te da se uz pomoć stručnjaka izbore za novu kvalitetu života i rada. ● Ishodi savjetovanišnog rada u Poreču prate se za svakog pojedinog klijenta savjetovaništa objektivnim stručnim procjenama savjetovatelja/psihoterapeuta (psihološkim instrumentarijem i strukturiranim intervjuima), subjektivnim procjenama korisnika (skale samoprocjene), dugoročnim praćenjem klijenata, pokazateljima od indirektnih korisnika promjene - obitelj, radno mjesto, škola, CZSS, sudovi, ODO, ...i dr.), također se evidentiraju promjene u zajednici praćenjem implementiranih programa i ishoda istih. <p>Tijekom 2016. u samo procjenama 96 % korisnika izjavljuje da im je podrška stručnjaka bila izuzetno korisna te da su ostvarili pozitivne funkcionalne pomake u oblasti života,</p>

	<p>obiteljskog funkcioniranja i rada.</p> <p>Za 94% korisnika Savjetovališta Zdravog grada tijekom 2016. godine psihoterapeuti procjenjuju da su ostvarili pozitivne pomake u odnosu na inicijalni status, postavljene ciljeve terapije te značajno podigli razinu osobne, životne funkcionalnosti i kvalitete života uopće.</p> <p>Tijekom godine u Savjetovalištu se radi s klijentima svih dobnih skupina i različitog socio-ekonomskog statusa - mladi menadžeri, voditelji obiteljskih tvrtki, zaposlene mlade majke na važnim pozicijama, jedno roditeljske obitelji u kojima su žene odabrale same odgajati djecu ili su razvedene, klijenti sa životnim okolnostima koje kreiraju loše socijalne prilike, emocionalnim, ponašajnim, adaptacijskim i drugim teškoćama u osobnom funkcioniranju i/ili obiteljskim odnosima. Psihosocijalnu podršku najviše traži radno aktivno stanovništvo koje ujedno najaktivnije učestvuje u razvoju svake zajednice (27-50 godina).</p> <p>Najčešći razlozi dolaska po dobnim kategorijama:</p> <p>Djeca (u pratnji roditelja) - teškoće socijalizacije i adaptacije, teškoće u školi, poremećaji u ponašanju, emocionalne teškoće, nepoštivanje autoriteta, nedostatak motivacije, ovisnost o internetu i video igrama.</p> <p>Mladi - adolescentne i druge razvojne krize, emocionalne teškoće, problemi socijalizacije i adaptacije, neslaganje s roditeljima, poremećaji u ponašanju, delikventno ponašanje, teškoće u školi, dileme oko izbora zanimanja, eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti i drugi poremećaji u ponašanju.</p> <p>Odrasli – osobni problemi, problemi u odnosu s partnerom, loša komunikacija s djetetom, nesklad odgojnih postupaka roditelja, fizičko, seksualno ili psihičko zlostavljanje osobe, emocionalni poremećaji, ovisnost u obitelji (alkohol, droga, kocka, patološko trošenje..), bolest u obitelji, znakovi demencije kod starijih članova, invaliditet u obitelji, gubici i tugovanja i drugo.</p> <p>Obitelji ili dio obitelji- parovi u priprema za porođaj i prihvata novog člana obitelji, roditelji i djeca ili bračni partneri zbog unapređenja socijalnih i komunikacijskih vještina, roditelji djece s emocionalnim teškoćama, obitelji koje zbog raznih životnih okolnosti prolaze vrlo potresne "krizne" periode u kojima emotivno reaguju gotovo svi članovi. Ovo su situacije u kojima pada ukupna funkcionalnost obitelji i tada kažemo da je „obitelj u krizi“ – npr. nastupanje teške bolesti kod člana obitelji, invaliditet u obitelji, smrt člana obitelji, iznenadne nesreće, rastava braka, ostanak bez posla jednog ili oba roditelja, ovisnost u obitelji, zlostavljanje u obitelji, prokockana imovina i dr.</p> <p>Stariji - osobe starije od 65 godina posljednjih godina značajno više traže savjetovališne usluge te ih je potrebno sagledati kao posebno ranjivu skupinu. Generacija starijih je značajno bolje informirana i uključena u život zajednice te intenzivnije koriste dostupne usluge kao dio gradskih nad standarda u vidu psihološke pomoći. Stariji su dio obitelji, najčešće dio šire obitelji, a u današnjim uvjetima života najčešće žive sami. U Savjetovalištu Zdravog grada se javljaju sa specifičnim problemima karakterističnim za stariju populaciju kao što su prilagodba na mirovinu, osamljenost, žalovanje (najčešće zbog gubitka životnog partnera), suočavanje sa simptomima bolesti, suočavanje s invaliditetom (nakon moždanog udara, infarkta,...), uslijed psihičkih smetnji tipa depresije ali i drugih smetnji, npr. uslijed teške bolesti, obiteljskog nasilja (u ovoj dobi rjeđe je partnersko nasilje, a više je zastupljeno ono djece u odnosu na roditelje), zbog znakova demencije i dr.</p>
<p>Trajno formiranje educiranih lokalnih stručnih timova Zdravog grada</p>	<p>Zdravi grad Poreč je stručno ekipiran zaposlenicima i vanjskim stručnim suradnicima u skladu s psihosocijalnom i zdravstvenom djelatnošću te osnovnim programskim područjima. Osigurava stručne usluge koje nadziru strukovne komore RH prvenstveno (Hrvatska psihološka komora i hrvatska liječnička komora, HMZG i supervizori). U savjetovalištu se prakticira multidisciplinarni pristup problemima i rad stručnjaka različitih dodiplomskih edukacija (psiholozi, liječnici, edukacijski rehabilitatori, socijalni pedagozi, med. sestre, primalje i dr.) te različitih post diplomskih specijalnosti što osigurava stručan pristup verificiranim metodama rada u odnosu na svaku etiologiju problema i svakog klijenta.</p> <p>Tako se dio obveznog rada i godišnjeg programa odnosi na planiranje i pohađanje edukacija djelatnika i stručnih suradnika za trajno osposobljavanje visoko stručnih multidisciplinarnih lokalnih timova. Isto tako, provode se stalne su stručnjačke (unutarnje) i</p>

	<p>vanjske supervizije (vanjski stručnjaci-supervizori). Usluge savjetovanja i/ili psihoterapije porečkim građanima pružaju educirani stručnjaci koji su, uz svoje psihoterapijsko usmjerenje i superviziju, uključeni u proces cjeloživotnog učenja te u proces bodovanja i obnavljanja stručnih licenci za rad po obvezama u odnosu na strukovne komore RH (prvenstveno Hrvatsku psihološku komoru i liječničku komoru) .</p>
<p>Mentoriranje porečkih vježbenika, psihologa i studenata psihologije te mentorstvo srodnim strukama /studentima u Zdravom grad</p>	<p>Tijekom godine mentorirana studentica psihologije iz Poreča Tea Banko za područje prakse iz savjetodavne i kliničke psihologije. Mentorirala psihologinja Tina Benčić.</p> <p>Započeo mentorski rad za praćenje vježbenika psihologije Adriana Štarka na godinu dana, mentorica psihologinja Sandra Milotti Ašpan.</p>

2. KORISNICI/E																																																																																									
<p>struktura i broj korisnika – po dobi, spolu i drugim karakteristikama značajnim za projekt</p>	<p>Ukupno prihvaćeno korisnika u 2016. u Savjetovalište Zdravog grada Poreč:,</p> <table border="1" data-bbox="549 1234 1522 1928"> <thead> <tr> <th colspan="4" data-bbox="549 1234 1522 1272" style="text-align: center;">Struktura direktnih korisnika</th> </tr> <tr> <th data-bbox="549 1272 655 1317">Spol</th> <th data-bbox="655 1272 788 1317">Dob</th> <th data-bbox="788 1272 1278 1317">Rizik</th> <th data-bbox="1278 1272 1522 1317">Broj korisnika</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Muški</td><td>4-7</td><td>Populacija koja iskazuje problem</td><td>5</td></tr> <tr><td>Muški</td><td>8-14</td><td>Populacija koja iskazuje problem</td><td>50</td></tr> <tr><td>Muški</td><td>15-19</td><td>Populacija koja iskazuje problem</td><td>31</td></tr> <tr><td>Muški</td><td>20-23</td><td>Populacija koja iskazuje problem</td><td>8</td></tr> <tr><td>Muški</td><td>24-65</td><td>Populacija koja iskazuje problem</td><td>73</td></tr> <tr><td>Muški</td><td>65 i više</td><td>Populacija koja iskazuje problem</td><td>7</td></tr> <tr><td>Ženski</td><td>8-14</td><td>Populacija koja iskazuje problem</td><td>31</td></tr> <tr><td>Ženski</td><td>15-19</td><td>Populacija koja iskazuje problem</td><td>18</td></tr> <tr><td>Ženski</td><td>20-23</td><td>Populacija koja iskazuje problem</td><td>7</td></tr> <tr><td>Ženski</td><td>24-65</td><td>Populacija koja iskazuje problem</td><td>222</td></tr> <tr><td>Ženski</td><td>65 i više</td><td>Populacija koja iskazuje problem</td><td>21</td></tr> <tr><td>Muški</td><td>15-19</td><td>Opća populacija</td><td>8</td></tr> <tr><td>Muški</td><td>20-23</td><td>Opća populacija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Muški</td><td>24-65</td><td>Opća populacija</td><td>43</td></tr> <tr><td>Ženski</td><td>15-19</td><td>Opća populacija</td><td>8</td></tr> <tr><td>Ženski</td><td>20-23</td><td>Opća populacija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Ženski</td><td>24-65</td><td>Opća populacija</td><td>82</td></tr> <tr> <td colspan="3" data-bbox="549 1928 1278 1966">UKUPNO DIREKTHNIH KORISNIKA:</td> <td data-bbox="1278 1928 1522 1966">616</td> </tr> <tr> <td colspan="3" data-bbox="549 1966 1278 2004">UKUPNO DIREKTHNIH KORISNIKA INDIRKTHNOG savjetovanja:</td> <td data-bbox="1278 1966 1522 2004">1060</td> </tr> <tr> <td colspan="3" data-bbox="549 2027 1278 2065">UKUPNO DIREKTHNO I INDIRKTHNO SAVJETOVANJE:</td> <td data-bbox="1278 2027 1522 2065">1676</td> </tr> </tbody> </table>	Struktura direktnih korisnika				Spol	Dob	Rizik	Broj korisnika	Muški	4-7	Populacija koja iskazuje problem	5	Muški	8-14	Populacija koja iskazuje problem	50	Muški	15-19	Populacija koja iskazuje problem	31	Muški	20-23	Populacija koja iskazuje problem	8	Muški	24-65	Populacija koja iskazuje problem	73	Muški	65 i više	Populacija koja iskazuje problem	7	Ženski	8-14	Populacija koja iskazuje problem	31	Ženski	15-19	Populacija koja iskazuje problem	18	Ženski	20-23	Populacija koja iskazuje problem	7	Ženski	24-65	Populacija koja iskazuje problem	222	Ženski	65 i više	Populacija koja iskazuje problem	21	Muški	15-19	Opća populacija	8	Muški	20-23	Opća populacija	1	Muški	24-65	Opća populacija	43	Ženski	15-19	Opća populacija	8	Ženski	20-23	Opća populacija	1	Ženski	24-65	Opća populacija	82	UKUPNO DIREKTHNIH KORISNIKA:			616	UKUPNO DIREKTHNIH KORISNIKA INDIRKTHNOG savjetovanja:			1060	UKUPNO DIREKTHNO I INDIRKTHNO SAVJETOVANJE:			1676
Struktura direktnih korisnika																																																																																									
Spol	Dob	Rizik	Broj korisnika																																																																																						
Muški	4-7	Populacija koja iskazuje problem	5																																																																																						
Muški	8-14	Populacija koja iskazuje problem	50																																																																																						
Muški	15-19	Populacija koja iskazuje problem	31																																																																																						
Muški	20-23	Populacija koja iskazuje problem	8																																																																																						
Muški	24-65	Populacija koja iskazuje problem	73																																																																																						
Muški	65 i više	Populacija koja iskazuje problem	7																																																																																						
Ženski	8-14	Populacija koja iskazuje problem	31																																																																																						
Ženski	15-19	Populacija koja iskazuje problem	18																																																																																						
Ženski	20-23	Populacija koja iskazuje problem	7																																																																																						
Ženski	24-65	Populacija koja iskazuje problem	222																																																																																						
Ženski	65 i više	Populacija koja iskazuje problem	21																																																																																						
Muški	15-19	Opća populacija	8																																																																																						
Muški	20-23	Opća populacija	1																																																																																						
Muški	24-65	Opća populacija	43																																																																																						
Ženski	15-19	Opća populacija	8																																																																																						
Ženski	20-23	Opća populacija	1																																																																																						
Ženski	24-65	Opća populacija	82																																																																																						
UKUPNO DIREKTHNIH KORISNIKA:			616																																																																																						
UKUPNO DIREKTHNIH KORISNIKA INDIRKTHNOG savjetovanja:			1060																																																																																						
UKUPNO DIREKTHNO I INDIRKTHNO SAVJETOVANJE:			1676																																																																																						

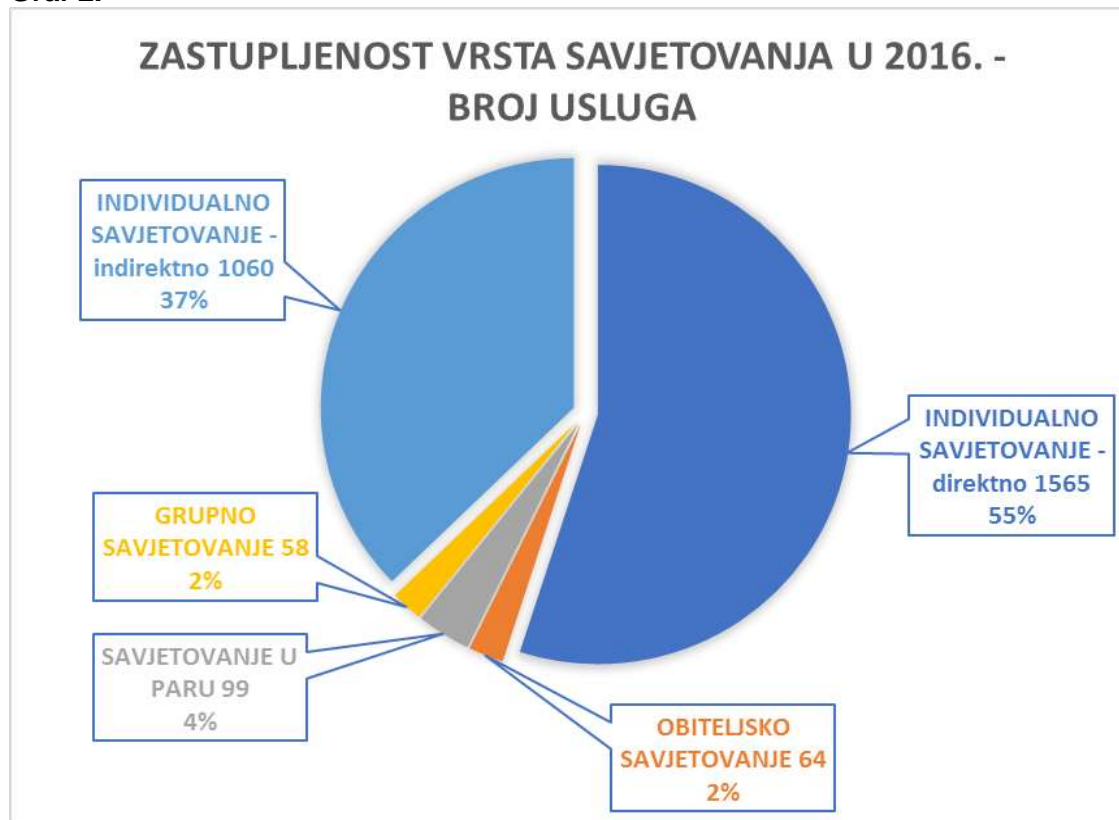
INDIREKTNO SAVJETOVANJE:

Telefonsko i mail savjetovanje: **1060** korisnika
(po spolu 70% Ž, 30% M)

INDIREKTNIH KORISNIKA:

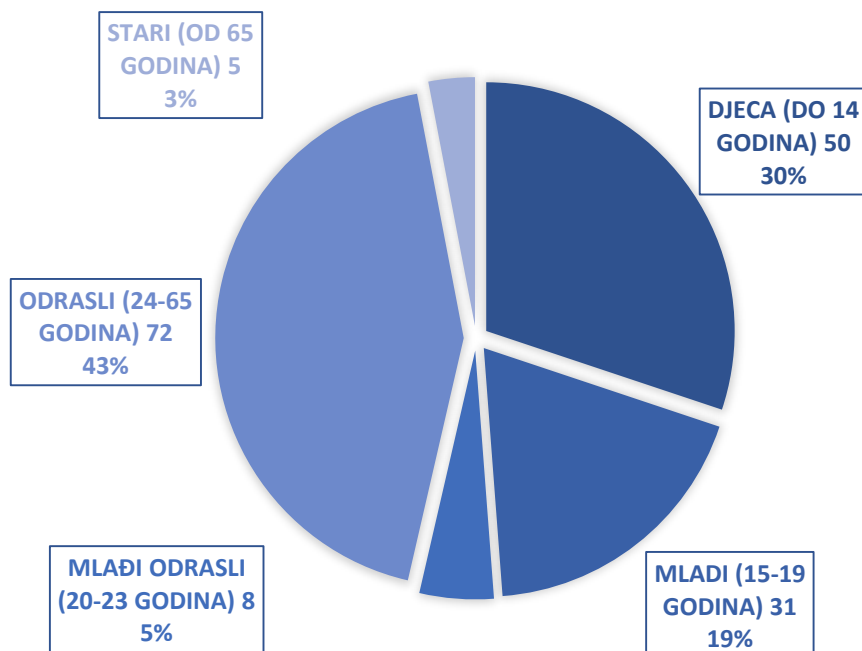
Uz direktne korisnike usluga se vezuje višestruko veći broj korisnika koji od savjetovanja/psihoterapije imaju indirektnu korist iako u terapiju nisu uključeni (partneri, djeca, šira obitelj, radno okruženje).

Graf 2.

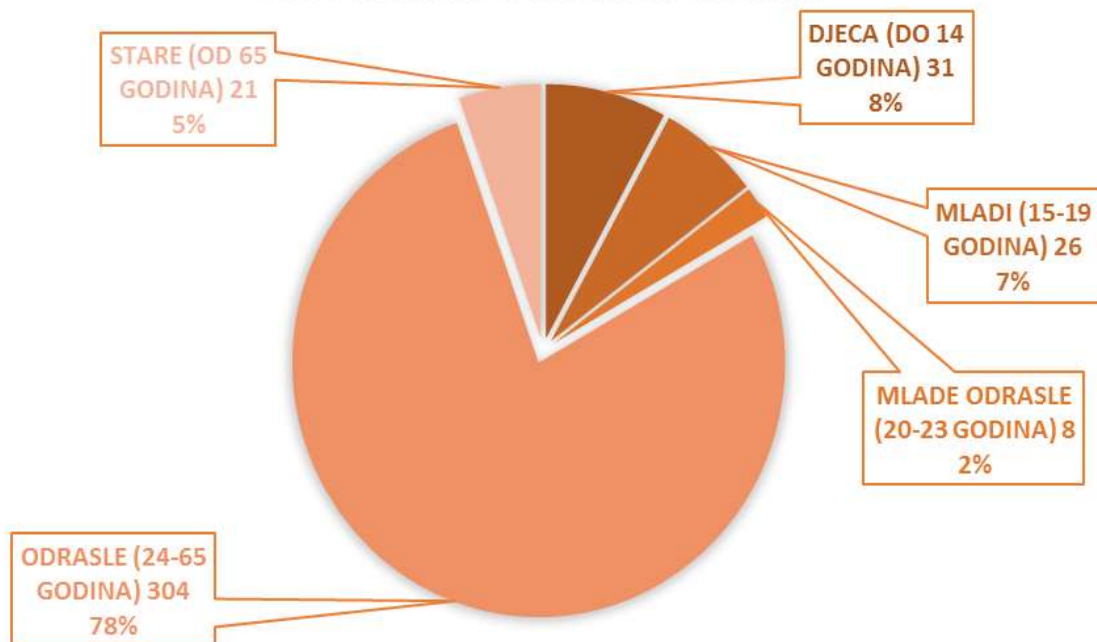
Graf 3.

MUŠKI SPOL - ZASTUPLJENOST PO DOBNIM SKUPINAMA U SAVJETOVALIŠTU

Graf 4.

ŽENSKI SPOL - ZASTUPLJENOST PO DOBNIM SKUPINAMA U SAVJETOVALIŠTU

3. VODITELJI/CE I IZVODITELJI/CE PROGRAMA		
	Ime i prezime	Poslovi koje je izvoditelj/ica obavio/la
Zaposlenici/e	Nataša Basanić Čuš Mr.sc. Sandra Milotti Ašpan Marijana Rajčević Kazalac Tina Benčić Adrian Štark Ljiljana Bernaca	Koordinatorica i voditeljica Savjetovališta, psihologinja, Realitetni psihoterapeut, europska psihoterapijska diploma europske asocijacije psihoterapeuta (EAP) Psihologinja, Geštalt psihoterapeut Psihologinja, savjetovatelj iz Realitetne terapije u završnoj fazi edukacije za psihoterapeuta Psihologinja, u tijeku edukacije iz Geštalt psihoterapije Psiholog – vježbenik Administrativna tajnica
Volonteri/ke	30-tak educiranih u programu „Zdravog garda“	vršnjaci pomagači u odnosu na mlade
Vanjski/e suradnici/e	-Gordana Vorkapić Jugovac - Anđelko Botica - Mirjana Smodek - Nives Perhat - Branka Kalčić - Ada Komen Čorić - Lina Štefanić - Daniela Beaković	psihologinja psiholog edukacijski rehabilitator primanja prof. sociologije liječnica, spec. obiteljske medicine liječnica, spec. ginekologije liječnica, spec. školske medicine, nutricionistica
Supervizori	Jasenska Pregrad, Bosiljka Lojk	Psihologinja, psihoterapeut Geštalt škole, edukatorica njemačkog Geštalt Instituta, supervizorica Socijalna radnica, psihoterapeut Realitetne terapije, edukatorica američkog W. Glasser Instituta, supervizorica, članica europske asocijacije psihoterapeuta (EAP)

4. Najveći uspjeh provedenog projekta/programa
<p>Višegodišnja održivost i razvoj Savjetovališta, kontinuitet rada, povjerenje građana Poreča koji iz godine u godinu koriste usluge Savjetovališta u sve većem broju, prepoznatljivost Savjetovališta na razini regije i RH kao vodećeg zaštitnog programa za mentalno zdravlje građana u RH, zastupljenost korisnika iz čitave sjeverozapadne Istre. Mjesto osiguravanja nad standarda za zaštitu mentalnog zdravlja građana koji Poreč svrstava među 2 do 3 grada RH koji sustavno brinu o zdravlju, posebice o mentalnom zdravlju građana kao imperativu za zdravlje ljudi 21. stoljeća. Činjenica da je Zdravi grad Poreč svojim programima za zaštitu zdravlja, posebice mentalnog zdravlja, prerastao u ekspertni centar za zdravlje obitelji Hrvatske mreže zdravih gradova te tijekom 2016. stekao status centra edukacije i povezivanja savjetovališta Istre za istarsku županiju</p>

PROGRAM REDUKCIJE TJELESNE TEŽINE: DEBLJINA – BOLEST ILI IZBOR

1. AKTIVNOSTI I REZULTATI	
AKTIVNOSTI	REZULTATI
Polazne osnove / multidisciplinarni pristup problemu	<p>Prekomjerna težina i pretilost jedan su od najvećih javno zdravstvenih problema koji prijete zapadnoj civilizaciji. Već je značajni udio građana zapadnih zemalja koji su pretili, među njima su u pretjeranom zamahu djeca i mladi što ozbiljno povećava rizike za zdravlje i troškove zdravstvenih sustava čitavih nacija.</p> <p>Danas se u stručnim krugovima govori o epidemiji debljine. Zna se da je čak 75% prekomjernog jedenja izazvano <i>emocionalnim jedenjem</i> odnosno neugodnim emocijama i drugim stanjima u kojima hrana često biva način suočavanja s problemima. Stoga je prevencija pretilosti i promocija zdravih navika i zdravog hranjenja veoma zahtjevan i kompleksan zadatak koji traži multidisciplinarni tim stručnjaka.</p> <p>Hrvati su prilično visoko na top ljestvici najdebljih u Europskoj uniji. Hrvatska je među 28 članica Europske unije (EU) na osmom mjestu po broju pretilih ljudi (body indeks veći od 30), sa zastupljenošću u populaciji od 18,7%, što je iznad prosjeka EU od 15,9 %, pokazuju podaci posljednjeg istraživanja Eurostat. Sklonost debljanju u Hrvatskoj raste s godinama, pa je najviše debelih među populacijom od 45-74 godine, njih 25%. N, o povećana sklonost debljanju pokazuje se već od 35. godine, pa tako u dobnoj skupini od 35 do 44 godine života. I pretilost kod djece je u porastu. Prema procjeni stručnjaka ako se ne poduzmu sveobuhvatne mjere od vrtića do odrasle dobi Hrvatskoj tek predstoji prava epidemija pretilosti. Isto predstavlja ozbiljan problem jer je debljina povezana sa nizom zdravstvenih i psiholoških teškoća kod djece i odraslih. Problem pretilosti prekomjerno pogađa pojedince i obitelji iz svih kategorija s obzirom na socio ekonomski status i obrazovanje. Prema Eurostatu, najviše pretilih je na Malti (26 %), u Latviji (21,3 %), Mađarskoj (21,2%) i Velikoj Britaniji (20%). Najmanje debelih bilježe Rumunjska (9,4 %), Italija (10,7 %), Nizozemska (13,3%), Belgija i Švedska (14%).</p> <p>Mjere u prevenciji prekomjerne tjelesne težine i pretilosti ne trpe odgodu jer SZO pretilost smatra globalnom epidemijom 21. stoljeća. Broj pretilih osoba među kojima i djece zastrašujuće raste. Predviđa se da će do 2025. godine 50% populacije biti pretilo s ozbiljnim popratnim rizicima za zdravlje. Isto će vrlo ozbiljno ugroziti zdravlje pretilih osoba i snažno će se reflektirati na zdravstvene sustave zapadnih zemalja koji će morati liječiti brojne zdravstvene posljedice debljine. Debljina je jedan od vodećih rizika za kardiovaskularne bolesti i incidente.</p> <p>Prema pokazateljima ukupno 16,5% djece u RH ima prekomjernu težinu ili je pretilo. Sve je više djece sa šećernom bolesti i visokim krvnim tlakom koji se identificira već pri završetku OŠ-e, a povezuje se među ostalim sa prekomjernom tjelesnom težinom i pretilošću djece. Pretila djeca imaju i značajne psihološke probleme, posebno emocionalne i ponašajne. Sklona su povlačiti se od grupa vršnjaka, razvijaju osjećaj manje vrijednosti, brojne komplekse, lošu sliku sebe, nisko samopoštovanje, anksiozna i depresivna stanja i poremećaje, agresiju itd. Slijedom navedenog, pretila su djeca na samom početku svog životnog puta u vrlo ozbiljnom riziku za psihičku stabilnost i fizičko zdravlje. Kandidati su za razne emocionalne i ponašajne teškoće kao i za kardiovaskularne, endokrine i bolesti lokomotornog sustava. Problem prekomjerne težine i pretilosti djece ozbiljniji je i značajno zastupljeniji od maloljetničke delikvencije, nasilništva ili npr. ovisnosti o drogama. Prekomjerna debljina u čitavim obiteljima multifaktorski je uvjetovana promjenom načina života, brzom dinamikom rada roditelja i njihovim izbivanjem iz obitelji, prehrana djeđov i baka koji često pogoduju djeci i njihovim željama na štetu zdrave hrane (slatkiši, tjestenina i sl.) ili pak čitave obitelji konzumiraju brzu nezdravu <i>fast food</i> hranu. Roditelji, na žalost, problem pretilosti djece, pa ni sebe samih, često ne shvaćaju dovoljno ozbiljno. A, zna se da se prehrambene navike stječu prvenstveno u obitelji. Upravo zato čitava obitelj, posebno odrasli u obitelji, imaju značajnu ulogu u usvajanju zdrave prehrane svih članova i neizbježno značajnu ulogu u pomoći djeci da izgube suvišne kilograme.</p>
Savjetovalište za osobe s prekomjernom tjelesnom težinom	Rješavanje prekomjerne težine izuzetno je kompleksan zadatak usmjeren mijenjanju prehrambenih navika, najčešće čitavih obitelji, te nadvladavanju emocionalnog jedenja i prejedanja. Zato jednostran model redukcije tjelesne težine kao rizika za kardiovaskularne i druge bolesti u pravilu ne funkcionira te je potrebno rad s klijentima bazirati na

(individualna, obiteljska i grupna savjetovanja /psihoterapije)

multidisciplinarnom pristupu. Osobe s prekomjernom težinom redovito imaju loše prehrambene i uopće životne navike kao i sjedilački način života. Stoga je cilj stručno vođenih radionica i stručnog savjetovanja u ovom programu modifikacija cjelokupnog ponašanja osobe, a onda kao posljedica istog redukcija tjelesne težine.

Program Zdravog grada baziran je na stručnoj pomoći i kontroliranom skidanju suvišnih kilograma te mijenjanju loših prehrambenih navika, a usvajanju zdravih navika u prehrani kao temelja zdravog života. U programu sudjeluje tim stručnjaka (liječnici, psiholozi, nutricionisti i kineziolozi). Korisnici programa se uključuju u individualni, obiteljski i grupni savjetodavni/psihoterapijski i edukativni program ovisno o dobi i drugim indikacijama za određeni oblik rada. Grupni rad s osobama prekomjerne težine pokazuje se izrazito efikasnim i motivirajućim za polaznike grupa jer dolaze do izražaja sve prednosti grupnog rada. Po potrebi se organizira i individualni/obiteljski rad s korisnicima.

Osobe s prekomjernom težinom trebaju pomoć i podršku zato što prekomjerno jedenje razvija ovisnost o hrani i fiksira obrazac ponašanja kojim se jedenjem rješava stres i životne teškoće uopće. Ponuđeni program porečkog Zdravog grada baziran je na grupnom savjetodavnom radu, putem 20 osnovnih radionica za svaku grupu polaznika, tijekom 6 mjeseci. Nakon bazičnog programa organiziraju se i vode grupe samopomoći jer iskustva i spoznaje vezane uz rad na ovom problemu pokazuju da je jednako važno održati postignutu tjelesnu težinu jednako koliko skinuti suvišne kilograme. Učenjem o ljudskom ponašanju uopće i uspostavljanjem samokontrole kod polaznika se prekida krug emocionalnog prejedanja i djeluje na promjenu ponašanja jer samo suštinska promjena ponašanja i navika hranjenja može dati dugoročne rezultate. Slijedom provođenja ovog programa polaznici skidaju suvišne kilograme što se prati putem antropometrijskih mjera uz nadzor i kontrolu stručnjaka i to 2-4 kg prosječno mjesečno. Istovremeno uče pravila pravilne prehrane kao dugoročni životni izbor za zdravlje. Postupno i stručno kontrolirano skidanje suvišnih kilograma smatra se zdravim mršavljenjem. Polaznici ovog programa uče: mijenjati svoje ponašanje i prehrambene navike (da izbace masnu i slatku hranu, uvedu 5 obroka dnevno, više voća i povrća, vodu umjesto zaslađenih napitaka i sl.), da prepoznaju i razumiju „emocionalno jedenje“, vježbaju samokontrolu te da uvedu redovitu fizičku aktivnost. Usvajanjem tehnika relaksacije polaznike se uči kako da se opuste i lakše podnose svakodnevni stres kako rješavanje stresa opet ne bi završilo začaranim krugom emocionalnog jedenja.

Cilj programa je da stručnim metodama i oblicima rada polaznici programa mijenjaju vlastito ponašanje te da promjenom vlastitog ponašanja utječu na zdravu prehranu svojih ukućana odnosno čitave obitelji. Rad je baziran na Teoriji kontrole i realitetnoj terapiji W. Glassera te spoznajama iz oblasti medicine, nutricionizma, kineziologije.

Posebno su osmišljeni segmenti rada poštujući dobno razvojne razlike, specifičnosti metabolizma i različitu sklonost bolestima različitih dobnih skupina građana. Tako su razvijena programska područja rada s:

- pretilom djecom (i njihovim roditeljima),
- odraslima,
- starijima.

DJECA- Pretila djeca imaju značajne fizičke i zdravstvene probleme kao i psihološke probleme, posebno emocionalne i ponašajne. Ovaj je segment programa najznačajniji u vidu zahvaćanja djece u najranijoj dobi. Baziran je na edukaciji roditelja koji trebaju djetetu pružiti pomoć, podršku ali i vlastiti primjer. Segment rada s djecom zapravo zahtijeva intenzivan rad s roditeljima koji uglavnom ne prepoznaju dječju pretilost kao značajan problem, pogotovo ne u najranijoj dobi kada je najbolje problem zahvatiti i fiksirati zdrave navike hranjenja. S tim u vezi ostvarena je suradnja sa Osnovnom školom Poreč u cilju generacijskog obuhvata edukacijom djece i roditelja trećih razreda pred ulazak djece u pubertet. Radionice su održavale psihologinje Tina Benčić i Marijana Rajčević Kazalac te dr. Daniela Beaković.

ODRASLI- su najviše zastupljena skupina u ovom programu jer dolaze samoinicijativno ili na preporuku liječnika kod već identificiranih zdravstvenih problema, senzibilizirani letcima, usmenom predajom ranijih korisnika i na druge načine. Samim tim ova skupina čini najveće pomake u skidanju suvišnih kilograma ali je i najveći zahtjev ove skupine dugoročno

	<p>održavanje optimalne tjelesne težine jer su odrasli čitav niz godina fiksirali krivi obrazac ponašanja u odnosu na hranu te je modifikacija ponašanja zahtjevniji proces. Po spolu su značajno više uključene žene jer su žene motivirane zdravljem i fizičkim izgledom dok muškarce, prema našim iskustvima, uglavnom motivira na promjenu isključivo ozbiljna promjena u zdravstvenom stanju.</p> <p>Tijekom 2016. godine je provedeno:</p> <ul style="list-style-type: none"> -84 susreta individualnog savjetovanja; -26 susreta obiteljskog savjetovanja, -134 grupnih edukativno – savjetodavnih susreta, -22 radionice za djecu i roditelje 3. razreda. <p>STARIE OSOBE-rad sa starijim osobama je zahtjevniji i traži posebno pažljiv pristup zbog dobi polaznika, zbog drugih bolesti koje su učestalije u starijoj životnoj dobi, promjena metabolizma u starijoj dobi, težeg kretanja i slično. Sve navedeno starije osobe stavlja u „začarani krug rizika“ iz kojega bez podrške teško mogu izaći. Kako su stariji putem Kluba umirovljenika Galija pokazali poseban interes za ovakve oblike rada osmišljen je pod segment ovog programa pod nazivom „Čuvaj svoje srce da ti dulje traje“. Programa također baziran na usvajanju zdravih navika hranjenja, a prilagođen specifičnom komorbiditetu starijih. U radu sa starijima ukazala se potreba za individualnim zdravstvenim ili psihološkim savjetovanjem pa je omogućeno da se stariji u 1 do 2 individualna susreta savjetuju s liječnikom ili psihologom poslije grupne radionice. Tako je u programu realiziramo i zdravstveno-psihološko savjetovište za starije osobe.</p>
<p>Aktivnosti za zdravlje</p>	<p>HODITI I ZDRAVI BITI - koja se održala u Poreču, j30. 04. 2016. s ciljem promocije zdravih životnih izbora, kretanje-za zdravlje! U Poreču je sudjelovalo 200 sudionika. Na startu je sudionicima mjerena visina, težina, opseg struka i bokova te ITM, dobili su osnovne informacije o programu Zdravog grada, mogli su mjeriti tlak i razinu šećera u krvi za što su se pobrinuli suradnici iz Doma za starije i nemoćne Poreč, Crvenog križa, te porečke podružnice Udruge dijabetičara IŽ.</p> <p>OBITELJSKA BICIKLIJADA - 11. travnja 2016. organizirana je i tradicionalna obiteljska biciklijada na kojoj je bilo ukupno 70-tak sudionika u rasponu dobi od par mjeseci do starijih od 65 godina. Organizirana je u suradnji s Biciklističkim klubom Poreč te usmjerena aktivnom druženju čitavih obitelji koje doprinosi zdravlju te su promovirane zdrave navike i zdrav način života.</p> <p>ZDRAV DOMJENAK – u prosincu 2016. godine je održan i božićni domjenak za članove svih grupa koji su sudjelovali u programu na kojima se stari i novi članovi druže, razmjenjuju iskustva, i jedu zdravo voće i piju zdrave napitke (50 osoba).</p>
<p>Predstavljanje programa i medijska promocija</p>	<p>Program je višekratno predstavljen putem različitih medija i na stručnim skupovima, putem lokalnog radija, porečkih portala, web stranice i facebooka Zdravog grada.</p> <p>Predstavljen je porečki program na istarskog konferenciji Živjeti zdravo u Poreču, psihologinja Tina Benčić.</p> <p>Posebna pažnja je posvećena senzibiliziranju javnosti na prepoznavanje problema prekomjerne težine kod djece i odraslih putem radio emisija, stručnih članaka, informativno edukativnih brošura i putem predavanja za roditelje, nastavnike i mlade ljude. m RH.</p>

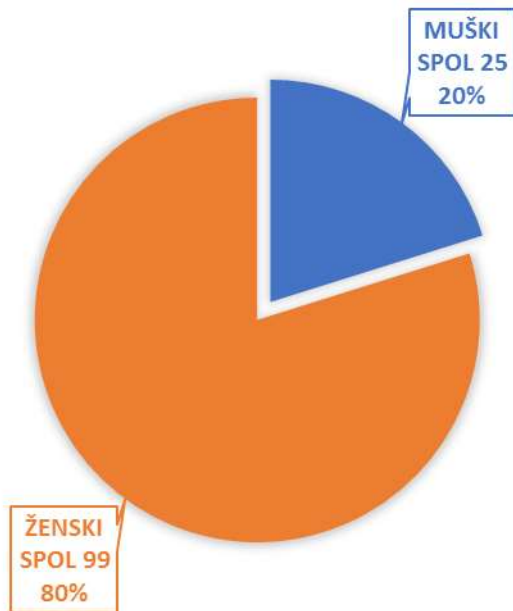
2. KORISNICI/E															
<p>struktura korisnika - po dobi, spolu i drugim karakteristikama značajnim za projekt</p>	<p>Korisnici su bile osobe koje su se javile u Zdravi grad vidjevši letak, plakat, članak u Glasu Istre, upućeni od obiteljskih liječnika te posredstvom informacija bivših polaznika programa.</p> <table border="1" data-bbox="528 1973 1485 2085"> <thead> <tr> <th colspan="4" data-bbox="528 1973 1485 2011">Struktura direktnih korisnika 2016.</th> </tr> <tr> <th data-bbox="528 2011 635 2049">Spol</th> <th data-bbox="635 2011 767 2049">Dob</th> <th data-bbox="767 2011 1246 2049">Rizik</th> <th data-bbox="1246 2011 1485 2049">Broj korisnika</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="528 2049 635 2085">Muški</td> <td data-bbox="635 2049 767 2085">8-14</td> <td data-bbox="767 2049 1246 2085">Populacija u riziku</td> <td data-bbox="1246 2049 1485 2085">2</td> </tr> </tbody> </table>			Struktura direktnih korisnika 2016.				Spol	Dob	Rizik	Broj korisnika	Muški	8-14	Populacija u riziku	2
Struktura direktnih korisnika 2016.															
Spol	Dob	Rizik	Broj korisnika												
Muški	8-14	Populacija u riziku	2												

Muški	15-19	Populacija u riziku	1
Ženski	8-14	Populacija u riziku	2
Ženski	15-19	Populacija u riziku	1
Ženski	8-14	Opća populacija	146
Ženski	24-65	Opća populacija	98
Muški	8-14	Opća populacija	136
Muški	24-65	Opća populacija	26
Muški	24-65	Populacija koja iskazuje problem	14
Ženski	24-65	Populacija koja iskazuje problem	54
Ženski	65 i više	Populacija koja iskazuje problem	42
Muški	65 i više	Populacija koja iskazuje problem	8
UKUPNO DIREKTNIH KORISNIKA grupe/edukacije:			530
UKUPNO korisnika u programu redukcije težine:			124
UKUPNO u edukacijama:			406
UKUPNO u aktivnostima:			320
(Hoditi, Bicikljada, Zdrav domjenak)			
SVI DIREKTNI KORISNICI PROGRAMA:			850
INDIREKTNi KORISNICI:			2500

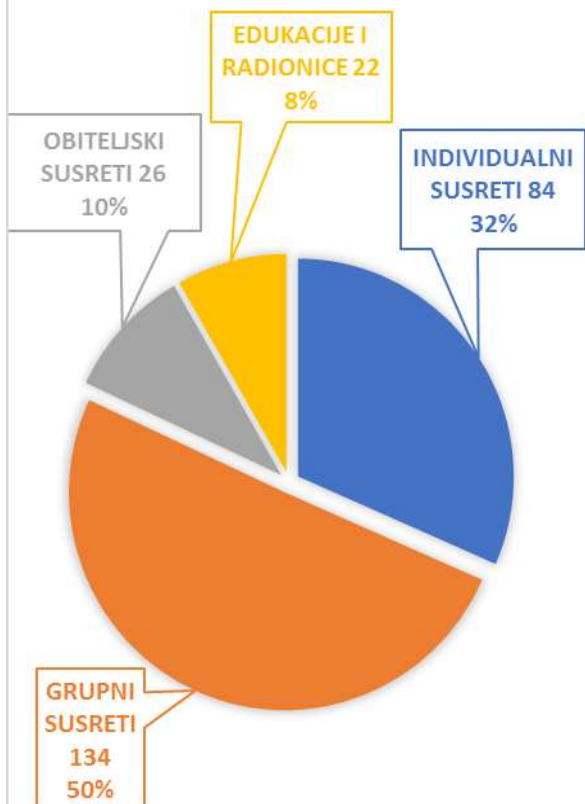
Graf 5.

Graf 6.

ZASTUPLJENOST KORISNIKA U PROGRAMU DEBLJINA - BOLEST ILI IZBOR PO SPOLU

TERAPIJSKI OBLICI U PROGRAMU DEBLJINA - BOLEST ILI IZBOR

3. IZVODITELJI/CE PROJEKTA

	Ime i prezime	Poslovi koje je izvoditelj/ica obavio/la
Zaposlenici/e	Nataša Basanić Čuš Marijana Rajčević Kazalac Tina Benčić Adrian Štark Ljiljana Bernaca	Supervizor, koordiniranje tima Voditeljica programa, psihologinja Članica stručnog tima, psihologinja, su voditeljica grupa Psiholog vježbenik Administrativna tajnica
Volonteri/ke	15	dijeljenje letaka o programu, aktivnosti kod obilježavanja prigodnih datuma, pomoć u organizaciji akcija Hoditi, zdravog domjenka i dr.
Vanjski/e suradnici/e	Primarius, mr.sc Nino Basanić Daniela Beaković Anđelko Botica Dr. Olga Dabović Rac Goran Vrus	Su voditelj grupe, liječnik, spec. opće medicine, certificirani Realitetni terapeut- savjetodavac Liječnica, spec. školske medicine, nutricionist Psiholog-suradnik, Gestalt psihoterapeut liječnica ZZJZ IŽ, vanjska suradnica prof. kineziologije
Ostali/e	Članovi grupa , aktivisti i volonteri	-popularizacija programa -informiranje novih članova grupe -profiliranje u voditelje grupa samopomoći -volonteri

4. Najveći uspjeh provedenog projekta

Programom se direktno djeluje na jedan od značajnih rizika za razvoj kardiovaskularnih bolesti i kardiovaskularnih incidenata. U programu su educirane čitave obitelji o problemima prekomjerne tjelesne težine kao i o zdravoj prehrani. Tako je uz ostale programe, Zdravi grad Poreč prepoznat i kao mjesto u zajednici za podršku osobama s prekomjernom tjelesnom težinom i savjetovani centar za poremećaje hranjenja.

Tijekom evaluacije i usmjerenih intervjua smo utvrdili da je ovo program koji ima izraziti utjecaj na članove uže, a često i šire obitelji direktnih korisnika programa. Naime, usvajanjem novih znanja o zdravoj prehrani te razvijanjem samokontrole korisnici programa direktno utječu na ukupni način prehrane u vlastitim obiteljima (naročito stoga što su u programu više zastupljene žene koje su najčešće supruge i majke).

Zbog velikog interesa ljudi za problem debljine ali i drugih poremećaja prehrane, Zdravi grad Poreč je postao stručni županijski centar za probleme hranjenja (anoreksija, bulimija i atipične poremećaje hranjenja) te centar promocije zdrave prehrane. Procjenjujemo da, zahvaljujući kontinuitetu programa, svijest građana o važnosti zdrave prehrane neprestano raste. Isto tako raste spremnost građana da se aktivno uključe u čuvanje vlastitog zdravlja osobnim zdravim izborima i traženjem pomoći od stručnjaka.

Provedene evaluacije pokazuju visoku razinu novo usvojenih znanja polaznika/ca i pozitivne ishode programa:
 -96% korisnika uključenih u program tijekom i nakon programa može osvijestiti osnovne motive vezane uz prekomjernu želju za hranom;
 -programom modificira svoje ponašanje,
 -skida višak kilograma.

Za dugoročno fiksiranje novog ponašanja i novih prehrambenih navika po završetku osnovnog programa organizira se rad GRUPA SAMOPOMOĆI u prostorima Zdravog grada jer se prekomjerno jedenje bazirano na emocionalnom jedenju svrstavaju u ovisničko ponašanja. To znači da jedan dio polaznika može ući i očekivano ulazi u recidiv i ponovni krug emocionalnog jedenja te u vraćanje dijela kilograma što je karakteristično za svako ovisničko ponašanje.

5. Modifikacije programa

Nije bilo modifikacija u odnosu na prethodnu godinu.

VRŠNJAK POMAGAČ – MLADI VOLONTERI ZDRAVOG GRADA

1. AKTIVNOSTI I REZULTATI

AKTIVNOSTI	REZULTATI
<p>Polazna osnova / razvojne značajke i rizici za rast mladih</p>	<p>Mladi su razvojno jedna od najosjetljivijih (najranjivijih) skupina u populaciji. Razvoj djeteta i mladog čovjeka popraćeno je burnim psiho fizičkim promjenama, mogućim prolaznim zdravstvenim i emocionalnim teškoćama, formiranjem osobnog identiteta. Mladi su upravno stoga dodatno izloženi rizičnom ponašanju uopće, najrizičnija su skupina u populaciji za eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti i razvoj ovisničkog ponašanja. Specifičnost perioda puberteta i adolescencije je i razvojna okrenutost vršnjacima zbog čega su mladi upravo u periodu kada imaju najviše osobnih teškoća najmanje skloni tražiti pomoć i podršku odraslih. Štoviše to je dob kada se najčešće javlja otpor i prkos u odnosu na autoritete i sve važne odrasle osobe u okruženju, kada se krše pravila i testiraju granice koje odrasli postavljaju. Za rješavanje problema mladi se najčešće obraćaju vršnjacima. S druge strane, vršnjaci imaju dobru volju i želju da pomognu ali nemaju iskustva ni pomagačkih znanja.</p> <p>Bez obzira na tehnološki napredak, dostupnost informacija, korištenje Interneta i društvenih mreža mnogi mladi i danas traže informacije od prijatelja, a najmanje direktno od profesionalaca. Zato je do mladih potrebno probijati raznim efikasnim putovima. Jedan od putova jest i edukacija vršnjaka pomagača.</p> <p>Prilikom pripremanja mladih za pomagače vrlo je važno poznavati razvojne faze</p>

	<p>odrastanja mladog čovjeka, voditi računa o dinamici njihova života, zadovoljavanju različitih specifičnih interesa te jasno ograničiti i dozirati njihova volonterska nastojanja i aktivnosti. Kod mladih vrlo lako može doći do sagorijevanja te se lako mogu naći u prezahtjevnoj pomagačkoj situaciji zbog svoje nedovoljne zrelosti, ograničenog iskustva u ozbiljnim međuljudskim odnosima i patnjama te zbog nedovoljnog znanja. Stoga je nužno kada se mladi osposobljavaju za volontere da sa njima rade educirani stručnjaci iz oblasti ljudskog razvoja i ponašanja. Mladi kada se poštuje specifičnost njihova razvoja predstavljaju iznimni pomagački resurs zajednice, a perspektivno ulaganje u mlade je najisplativije ulaganje.</p>
<p>Organizirani rad stručnjaka s mladima u zajednici</p>	<p>Program omogućava djelovanje na osobni rast i razvoj te osnaživanje mladih osoba u periodu adolescencije ali i njihovo pripremanje za ulogu vršnjaka pomagača. Mladi se u programu pripremaju i za ulogu nositelja socijalnih akcija u lokalnom okruženju te za volontarijat uopće.</p> <p>Mladi u ovakvom grupnom programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> -ostvaruju dobre socio-emocionalne odnose u grupi, -kvalitetno zadovoljavaju potrebe za osobnim rastom i razvojem, -adekvatno usvajaju znanja i socijalne vještine, -pružaju pomoć i podršku vršnjacima , - postaju pozitivni model za identifikaciju, -razvijaju senzibilitet za pomoć drugima, -imaju potencijal i motivaciju da osmišljavaju i da se uključuju u preventivne i socijalne aktivnosti usmjerene vršnjacima i široj zajednici, -kvalitetno koriste svoje slobodno vrijeme tijekom burnog perioda odrastanja. <p>Nakon cjelogodišnjeg rada svaka grupa mladih pokazuje značajne pomake u sferi unapređenja varijabli socijalnih vještina, samopouzdanja te općeg razumijevanja ljudskog ponašanja .</p> <p>Program obuhvaća 30-35 grupnih susreta godišnje u trajanju od 90 minuta za svaku grupu , veličina grupe 20 do 25 članova; realizira se u radioničkom tipu rada i doživljajnom učenju. Dijelovi programa :</p> <ul style="list-style-type: none"> -RAZINA INFORMIRANJA/POUČAVANJA, -RAZINA RADA NA SEBI, -RAZINA PRIMJENE ZNANJA U SOCIJALNIM I PREVENTIVNIM AKCIJAMA..
<p>Poticanje inicijative mladih- Mladi kao značajan resurs u socijalnim i preventivnim akcijama lokalne zajednice</p>	<p>Mladi volonteri – Vršnjaci pomagači učestvuju u osmišljavanju aktivnosti za mlade i čitavu zajednicu te postaju aktivni sudionici društvenog života grada. Tijekom 2016. godine organizirali su okrugle stolove, parlaonice, sajam mogućnosti, kvizove znanja, humanitarne akcije, bezalkoholne večeri, radio emisije te poticali vršnjake i zajednicu na zdrave životne izbore.</p> <p>Tijekom Mjeseca borbe protiv ovisnosti realizirali su javne prezentacije mini projekata mladih, humanitarne aktivnosti – usmjerene vršnjacima s teškoćama ili u socijalnoj potrebi te druge preventivne akcije. Uključivali su se u akcije drugih gradskih institucija i udruga. Najvažniji ishodi njihova djelovanja su angažiranje mladih u društvenom životu zajednice, jačanje želje i dugoročnog opredjeljenja za volonterski rad kao trajna vrijednost. Ostvarili su suradnju s Centrom za mlade Poreč. Sudjelovali su u fokus grupama mladih kojima se želio dati doprinos osmišljavanju Centra za mlade. Koordinirali su projekt sezonskog zapošljavanja mladih u suradnji s gradskim resornim odjelom, Zdravim gradom i svojim školama, povezivali mlade Poreštine s inicijativama Zaklade za poticanje civilnog partnerstva IŽ, osmislili kampanju za suzbijanje ranog pijenja, učili se samostalnom pisanju projekata te zastupali interese mladih u zajednici.</p>
<p>Pomoć vršnjacima rizičnog ponašanja, provođenje preventivnih aktivnosti u lokalnoj</p>	<p>Mlade volontere educira se na način da ih se potiče na zastupanje interesa mladih u zajednici te na aktivan pristup životu i ljudima u okruženju. Ovako educirani mladi su spona između jednog dijela vršnjaka s problemima i stručnjaka te direktno utječu na povezivanje vršnjaka i stručnjaka koji im mogu</p>

zajednici i aktivno zastupanje interesa mladih	pomoći. Mladi volonteri za vršnjake postaju pozitivni model identifikacije u socijalnim grupama. Uz podršku Zdravog grada, Grada i samostalnom aktivnošću, mladi pokreću mnoge diskretne zaštitne aktivnosti i programe u zajednici te potiču vršnjake na organizirano slobodno vrijeme i zdrave životne izbore.
Praćenje dugoročnih osobnih ishoda	<p>Kompletan program o kojemu je riječ pokazuje na razini dugoročnog praćenja pozitivne ishode za korisnike uključene u program pa se opravdano temeljem pokazatelja može govoriti da ovaj program osigurava zaštitu za mlade koji ga polaze (ispitivanja voditeljica programa, IMHPA procjena, PREFFI procjena od IŽ i ERF-a). Najvažniji dugoročni ishod pokazuje da polaznici grupa Mladih volontera dugoročno biraju volontariat kao način usmjeravanja vlastitog slobodnog vremena nakon završetka programa bilo u mjestu studiranja bilo u mjestu stanovanja te ovo držimo jednim od najznačajnijih ishoda programa. Dugoročni ishodi također pokazuju da se ovi mladi uključuju u pomaganje raznim institucijama i udrugama koje se bave socijalnim i humanitarnim radom jednakim intenzitetom i predanošću kojom se uključuju u akcije Zdravog grada. Mladi koji su polazili projekt nadalje pokazuju veća akademska postignuća, ne ulaze u rizična ponašanja, trajno pokazuju veći senzibilitet za ljude s teškoćama.</p> <p>EVALUACIJA/ ISHODI NA OSOBNOJ RAZINI pokazuje slijedeće prosječne ocjene članova grupa na skali od 1 do 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Bolje razumijem ljudsko ponašanje (4.7) -Bolje razumijem sebe (4.5) i druge (4.2) -Razvila/o sam vještine komuniciranja (4.5) -Prihvaćam probleme i pokušavam ih riješiti (4.2) -Usmjeravam svoje misli i osjećaje na pozitivne stvari (4.3) -Otkrivam pozitivno u sebi (4.4) i drugima (4.3) -Imam veće samopoštovanje (4.6) -Lakše rješavam sukobe i konfliktne situacije (4.2) -Stvaram bolje odnose (4.3)

2. KORISNICI/E																																	
struktura i broj korisnika – po dobi, spolu i drugim karakteristikama značajnim za projekt	<table border="1" data-bbox="549 1323 1401 1624"> <thead> <tr> <th colspan="4" data-bbox="549 1323 1401 1361">Struktura direktnih korisnika 2016.</th> </tr> <tr> <th data-bbox="549 1361 671 1435">Spol</th> <th data-bbox="671 1361 786 1435">Dob</th> <th data-bbox="786 1361 1257 1435">Rizik</th> <th data-bbox="1257 1361 1401 1435">Broj korisnika</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="549 1435 671 1473">Muški</td> <td data-bbox="671 1435 786 1473">15-19</td> <td data-bbox="786 1435 1257 1473">Opća populacija</td> <td data-bbox="1257 1435 1401 1473">9</td> </tr> <tr> <td data-bbox="549 1473 671 1512">Muški</td> <td data-bbox="671 1473 786 1512">15-19</td> <td data-bbox="786 1473 1257 1512">Populacija u riziku</td> <td data-bbox="1257 1473 1401 1512">4</td> </tr> <tr> <td data-bbox="549 1512 671 1550">Ženski</td> <td data-bbox="671 1512 786 1550">15-19</td> <td data-bbox="786 1512 1257 1550">Opća populacija</td> <td data-bbox="1257 1512 1401 1550">21</td> </tr> <tr> <td data-bbox="549 1550 671 1588">Ženski</td> <td data-bbox="671 1550 786 1588">15-19</td> <td data-bbox="786 1550 1257 1588">Populacija u riziku</td> <td data-bbox="1257 1550 1401 1588">6</td> </tr> <tr> <td colspan="3" data-bbox="549 1588 1257 1624">UKUPNO DIREKTNIH KORISNIKA:</td> <td data-bbox="1257 1588 1401 1624">40</td> </tr> <tr> <td colspan="3" data-bbox="549 1653 1257 1688">INDIREKTNI KORISNICI (obitelj, vršnjačke grupe)</td> <td data-bbox="1257 1653 1401 1688">400</td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="549 1720 1401 1753">U program se uključuju motivirani porečki srednjoškolci dobrovoljno.</p>	Struktura direktnih korisnika 2016.				Spol	Dob	Rizik	Broj korisnika	Muški	15-19	Opća populacija	9	Muški	15-19	Populacija u riziku	4	Ženski	15-19	Opća populacija	21	Ženski	15-19	Populacija u riziku	6	UKUPNO DIREKTNIH KORISNIKA:			40	INDIREKTNI KORISNICI (obitelj, vršnjačke grupe)			400
Struktura direktnih korisnika 2016.																																	
Spol	Dob	Rizik	Broj korisnika																														
Muški	15-19	Opća populacija	9																														
Muški	15-19	Populacija u riziku	4																														
Ženski	15-19	Opća populacija	21																														
Ženski	15-19	Populacija u riziku	6																														
UKUPNO DIREKTNIH KORISNIKA:			40																														
INDIREKTNI KORISNICI (obitelj, vršnjačke grupe)			400																														

3. IZVODITELJI/CE PROJEKTA		
Zaposlenici/e	Ime i prezime Nataša Basanić Čuš Sandra Milotti Ašpan Tina Benčić Marijana Rajčević Kazalac Ljiljana Bernaca	Poslovi koje je izvoditelj/ica obavio/la psihologinja, suvoditeljica grupa mladih psihologinja, gost predavač u grupi psihologinja, gost predavač u grupi psihologinja, gost predavač u grupi Administrativna tajnica
	Svi članovi grupe i stariji	Povremeno učestvovanje na edukativnim susretima

Volonteri/ke	volonteri (N=45)	grupa te u preventivnim i socijalnim akcijama
Vanjski/e suradnici/e	Gordana Vorkapić Jugovac	Psihologinja, voditeljica grupa mladih
Ostali/e	Vanjski suradnici: Anđelko Botica Petra Andrić Tihana Mikulčić Suzana Uzelac Snježana Tičak Balaž	Psiholozi, gosti predavači Socijalna pedagoginja Pedagoginje, gosti predavači

4. Najveći uspjeh provedenog projekta/programa

- Osnaživanje mladih u zajednici koji postaju pomagači;
- značajna razina zaštite koju program osigurava polaznicima utvrđena longitudinalnim praćenjem prvih generacija volontera (program je iniciran 1998.),
- predavljanje programa na EU stranicama za prevenciju mentalnih poremećaja www.imhpa.net

Vanjske evaluacije programa kroz godine su potvrdile zaštitni karakter programa:

- na europskoj razini (**IMPHA Database** (Implementing Mental Health Promotion Action, European Network for Mental Health Promotion and mental Disorder Prevention));
- PREFFI procjena u suradnji IŽ i ERF-a Zagreb pokazala je također da program ima zaštitni karakter tijekom rasta i razvoja mladih te da polaznike štiti tijekom trajanja programa ali i na razini dugoročnih ishoda.

TERAPIJSKA ZAJEDNICA ZA PRIHVAT, LIJEČENJE, PRAĆENJE I REHABILITACIJU OVISNIKA O ALKOHOLU

1. AKTIVNOSTI I REZULTATI

AKTIVNOSTI	REZULTATI
Polazne osnove / rano pijeње mladih i alkoholizam odraslih	<p>Alkohol je najveći problem današnjice koji vodi k drugim oblicima ovisnosti i čitavom nizu zdravstvenih teškoća, povećava smrtnost stanovništva, stradavanja mladih, povećava nasilje u obitelji i zajednici te potiče mnoga druga neprihvatljiva ponašanja. Svi to danas znamo ali kao da se nadamo da se sve to zbiva uvijek tamo negdje drugdje, daleko od našega sigurnog doma. U osoba koje nemaju kontrolu nad vlastitom požudom spram konzumaciji alkohola govorimo o alkoholizmu.</p> <p>Da bi se razvio alkoholizam kao bolest potrebno je između 5 i 10 godina uz relativno visoku i kontinuiranu konzumaciju alkoholnih pića. Zato kod adolescenata i mladih ne govorimo o alkoholizmu već o ranom pijenju i rizicima koji ono za sobom nosi. Rano pijeње mladih s ciljem opijanja, biranje pijeња alkoholnih pića kao načina zabave, jedan je od vodećih problema zapadno europskih zemalja pa tako i naše zemlje. Prema rezultatima istraživanja, rano pijeње započinje već u pubertetu, najčešće u dobi od 12-13 godina. Srednjoškolci danas lako dolaze u dodir s psihoaktivnim tvarima: legalnim tvarima (alkoholom i cigaretama) kao i onim ilegalnim (lakim i teškim drogama). Svaki treći srednjoškolac konzumira neke od tih tvari te automatski postaje potencijalni ovisnik. Eksperimentiranje mladih ne dovodi nužno do ovisnosti, no svako njihovo pijeње zasigurno dovodi do rizičnog ponašanja i rizik je za razvoj težih oblika ovisnosti pa i alkoholizma.</p>

Bez obzira na to što je mladima danas pijenje izgubilo odlike nečeg opasnog, zabranjenog i štetnog, ono je itekako problem našeg društva, svake zajednice i mnogih obitelji. Problem mladih ljudi i djece koja prekomjerno i nekritično piju postaje ozbiljan problem obitelji i šireg društvenog konteksta posebno zbog tolerantnog stava društva, a često i obitelji prema pijenju. Djeci i mladima lako je dobiti krivu poruku o alkoholu. Nerijetko su u prilici vidjeti roditelje koji uz ugodno obiteljsko druženje konzumiraju alkoholna pića. Isto tako reklame vrve slikama alkohola kao životnog suputnika koji je prisutan u radosti i sreći, na nezaboravnim tulumima, sportskim zbivanjima, jednako kao i u teškim trenucima. A, druga strana alkohola, ona crna brojka bezrazložnih gubitaka mladih života pod utjecajem alkohola, neželjenih mladenačkih trudnoća, nasilnog ponašanja značajno je manje vidljiva.

Alkoholizam je jedan od najvećih javnozdravstvenih problema razvijenog svijeta. U RH se najveći pobol od mentalnih bolesti odnosi na alkoholizam. Dakle, alkoholizam zauzima prvo mjesto među mentalnim poremećajima kod Hrvata. Alkoholizam češće zahvaća muškarce nego žene, ali se svakodnevno povećava i broj oboljelih žena. Do danas se kroz povijest oblikovao mentalitet u kojem je alkoholizam duboko ukorijenjen kao gotovo normalna pojava u ljudskom društvu zbog niza običaja i navika povezanih s alkoholom. Pritom se iz vida gube stvarne posljedice koje alkoholizam za sobom ostavlja. Naime, alkoholizam nije samo bolest pojedinca, već bolest obitelji i društva. Zbog toga zahtijeva kompleksno liječenje i rehabilitaciju u medicinskom, psihološkom i socijalnom segmentu. Posljedice pijenja alkohola očituju se u mnogim područjima medicine, oko 30-40% internističkih bolesnika liječi se zbog alkoholizma, a 30% psihijatrijskih hospitalizacija odnosi se na ovisnike o alkoholu. U Hrvatskoj se svake godine od alkoholizma po prvi put liječi 7000 alkoholičara, međutim broj hospitalizacija je puno veći, što nam govori da je recidiv vrlo čest te da su poslije bolnička i izvanbolnička skrb još uvijek slabe ili nedovoljno razvijene. Upravo zato su prema vodećim autoritetima za liječenje alkoholizma vanbolnički modeli liječenja najučinkovitiji i najvažniji za uspješnu apstinenciju, praćenje i rehabilitaciju ovisnika. Upravo je takav porečki program terapijske zajednice (TZ) za liječenje ovisnika o alkoholu pri Zdravom gradu.

Psihosocijalna podrška i liječenje ovisnika o alkoholu i obitelji u van bolničkom pristupu

Oblici rada :

- individualno savjetovanje,
- obiteljsko savjetovanje
- savjetovanje u paru
- grupno savjetovanje

• U radu TZ za vanbolničko liječenje ovisnika o alkoholu korišteni su individualni, obiteljski i grupni savjetodavni/psihoterapijski pristup. Korisnici programa ostvarili su značajno veću funkcionalnost u obitelji (isto izražava 94% korisnika u 2016.). Pristup liječenja u Terapijskoj zajednici podrazumijeva liječenje uz rad u prirodnom okruženju i uz podršku obitelji. Programom se pruža potpora novim ovisnicima/korisnicima programa, ovisnicima u tijeku procesa liječenja te ovisnicima u recidivu, koji uz podršku obitelji i stručnih voditelja programa ostaju u programu i uspostavljaju novu apstinenciju. Posebna podrška se pruža maloljetnoj djeci u obitelji. Tijekom 2016. godine stručni voditelji (dva stalna voditelja) su svaki sa 1 grupom proveli po 51 grupni terapijski susret. Radilo se sa dvije paralelne grupe.

Terapijskim pristupom obitelji su osnaživane za razumijevanje problema alkoholizma i pružanje podrške bolesnom članu u procesu liječenja. Na promjeni ponašanja radilo se priznatim psihoterapijskim metodama. Korišteni su: psihodinamski pristup, Gestalt terapija, realitetna terapija, kognitivno bihevioralna terapija te psihosocijalno psihijatrijski pristup rada s ovisnicima kao nasljeđe pokojnog dr. Hudolina koji se i danas uz manje modifikacije i prilagodbe koristi u RH i šire. Evaluacija programa i procjene ishoda programa na pojedinačnoj razini dobiti za svakog korisnika//obitelj pokazuju i u 2016. da je program učinkovit te da 100% korisnika koji ostaju u programu ostvaruju značajne promjene u ponašanju, psihološkom i zdravstvenom statusu, postižu apstinenciju te ukupno veću funkcionalnosti u obitelji. Rad s ovisnicima o alkoholu je veoma kompleksan jer podrazumijeva 5 godina stabilnog

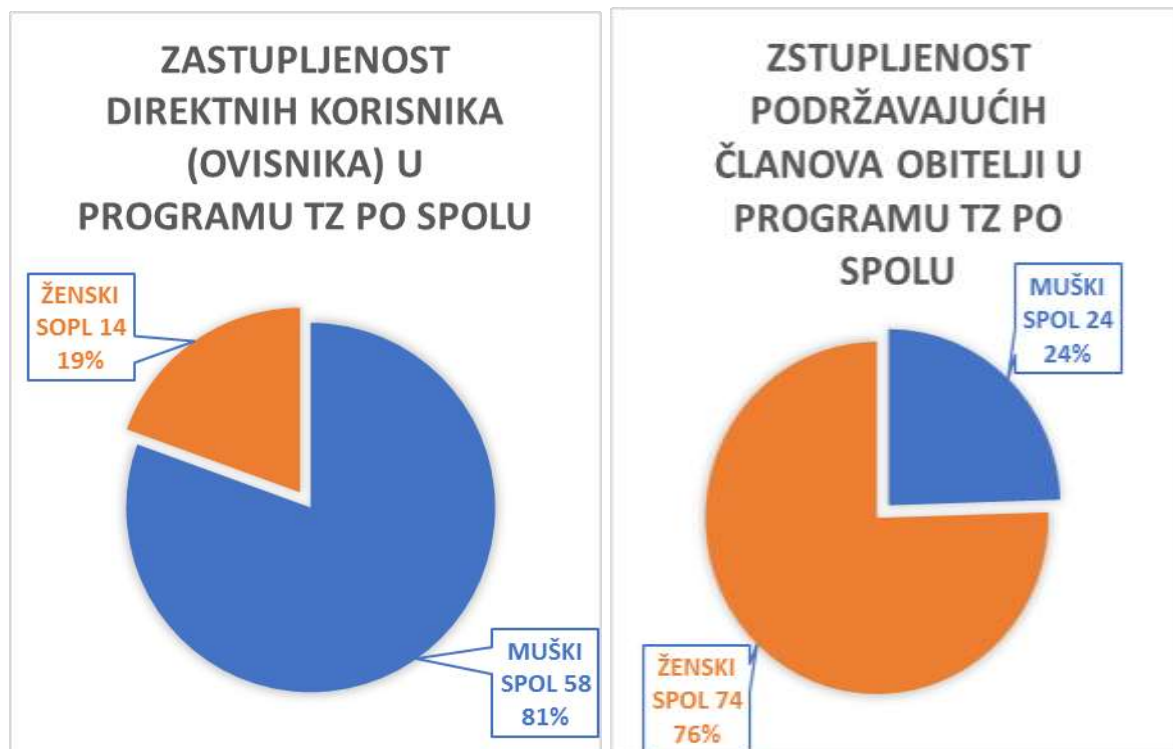
	<p>ponašanja i apstinencije ovisnika da bi se moglo reći da je ovisnik izašao iz problema te da bi se mogao prognozirati dugoročni pozitivan učinak. Iako, uvijek s rizikom mogućeg recidiva s obzirom na definiciju ovisnosti od SZO (ovisnost je kronična recidivirajuća bolest).</p> <p>Vanbolnički pristup smatra se najefikasnijim, najopravdanijim i najekonomičnijim u liječenju alkoholizma kad god je moguće izbjeći hospitalizaciju. Ovakav pristup ne ugrožava egzistenciju obitelji, povećava samopouzdanje ovisnika te mu omogućava bržu rehabilitaciju uz rad.</p> <p>Radom u Terapijskoj zajednici Zdravog grada, kao priznatoj metodi vanbolničkog liječenja ovisnika o alkoholu utvrđene su i objektivne pozitivne promjene u funkcionalnosti obitelji uključenih u liječenje i opća društvena adaptiranost (upitnicima ličnosti, profil indeksom emocija za ovisnike i članove obitelji, podaci iz strukturiranih intervjua s članovima obitelji).</p> <p>●Opisanim oblicima rada ostvareni su ciljevi:</p> <ul style="list-style-type: none"> -apstinencija od alkohola kod ovisnika uključenih u program vanbolničkog liječenja u zajednici; -poboljšanje fizičkog zdravlja (zdravstveni pokazatelji, kontakti s obiteljskim liječnicima) i psihičkog zdravlja korisnika programa i članova obitelji; -identificirane pozitivne promjene ponašanja ovisnika uključenih u liječenje (apstinencija, samo procjene, strukturirani intervjui, skala zadovoljstva životom, podaci od poslodavaca).
<p>Poboljšanje fizičkog i psihičkog zdravlja ovisnika i funkcionalnosti obitelji u odnosu na inicijalni status</p>	<p>Cilj rada s ovisnicima o alkoholu bio je podizanje razine njihove osobne funkcionalnosti i one čitave obitelji. Alkoholizam je bolest obitelji te se obitelj uključuje i u liječenje.</p> <p>Program usmjeren svakom korisniku sadrži ujednačen i standardizirani grupni pristup ali i individualiziran tretman u skladu s potrebama i kapacitetom samih korisnika-polaznika terapijske zajednice. Članovi terapijske zajednice razlikuju se u dužini vremena unutar kojega apstiniraju. U skladu s navedenim voditelji Terapijske zajednice su uz osmišljen dugoročni kontakt otpustili iz procesa liječenja jedan broj dugogodišnjih stabilnih apstinenta jer je to dio procesa liječenja, rehabilitacije i resocijalizacije u društvu. Uključuje se po prvi put veći broj mladih ovisnika u dobi od 35-40 godina.</p> <p>Stručni voditelji usuglašavaju metode rada te modificiraju postupke za svaku pojedinu obitelj po procijenjenoj potrebi. No isto tako postoje jasna pravila koja članovi grupe prihvaćaju ulaskom u TZ, a to je npr. da unutar obitelji ne smije biti alkoholnih pića neovisno o prigodi. Stalnim procjenama prate se parametri napretka svakog pojedinca/obitelji (liječnički nalazi, psihologijski testovi, iskazi poslodavaca i dr.</p> <p>Metoda liječenja u Terapijskoj zajednici uključuje inicijalnu edukaciju svih članova obitelji o problemu alkoholizma te pred čitavu obitelj stavlja zadaću zajedničkog prevladavanja problema. Bračni partneri ovisnika, uključenih u program izvanbolničkog liječenja, također se uključuju u grupne i obiteljske tretmane jer predstavljaju nezaobilazan dio obiteljskog sistema. Podržavajući članovi bliski ovisniku nužno se i sami moraju mijenjati te predstavljaju značajan izvor podrške za ovisnika u procesu liječenja. Liječenje je znatno uspješnije, brže i bolje napreduje kada se u liječenje uključuje i partner/obitelj nego kada je u liječenju ovisnik o alkoholu-samac. Cilj je u potpunosti ostvaren jer svi klijenti koji su ostali u tretmanu apstiniraju te tako podižu razinu svog psihičkog i fizičkog zdravlja kao i ukupnu osobnu funkcionalnost i onu obitelji. Uspostavljaju apstinenciju, mijenjaju životne navike, posjeduju znatno veću razinu znanja o problemu alkoholizma, uspostavljaju značajno bolje odnose u obitelji i radnom okruženju. Povremeni recidivi pojedinih članova se rješavaju intenzivnim savjetodavnim i psihoterapijskim tretmanom pojačanim izvan rada grupa (individualna i obiteljska terapija) u cilju</p>

	uspostavljanja ponovne apstinencije koja se onda evidentira kao ponovni pozitivni pomak pojedinca .
Povećanje radne efikasnosti	Pristup liječenja u Terapijskoj zajednici podrazumijeva liječenje uz rad u bolesnikovoj prirodnoj životnoj i radnoj sredini pa se smatra i najhumanijim pristupom ovom problemu. Taj princip se njeguje i u Terapijskoj zajednici Zdravog grada Poreč. Ovisnici su sve češće upućeni od svojih rukovoditelja iz radnog okruženja. Stručni voditelji tada redovito izvještavaju radnu organizaciju o uključenosti ovisnika u tretman čime se postiže interakcija organizacije, stručnjaka u procesu liječenja i obitelji što ovisniku omogućava ujednačen pristup okruženja koji pospješuje liječenje.
Rad s grupama mladih čiji su roditelji korisnici i članovi programa Terapijske zajednice	Sa mladima se radi prema potrebi te temeljem procjene njihove spremnosti za uključivanje u rad. Poštuje se princip postupnosti i razvojne osjetljivosti te dobnih razlika. Cilj rada s mladima je njihovo osnaživanje u smislu podizanja razine znanja i informiranosti o problemu alkoholizma, smanjivanja razine njihovog osobnog rizika za ulazak u alkoholizam, smanjenje dječjeg stresa, agresije i ljutnje spram roditelja. Podučava ih se procesu donošenja odluka te jača u osobnim zdravim životnim izborima. Rad s mladima je uvelike utjecao na njihovu opću adaptiranost , prihvaćanje bolesti roditelja i na bolje razumijevanje problema koji njihova obitelj ima. Osnažuju se tijekom osobnog rasta i razvoja i u manjem su riziku da i sami razviju ovisnost. Tako osnažena djeca i mladi čine zdravije osobne izbore u ponašanju, bolje su adaptirana u primarnoj obitelji, biraju efikasnija ponašanja u odnosu na roditelje, povećava im se samopouzdanje, unapređenju njihove socijalne i komunikacijske vještine uopće.
Educiranje voditelja i lokalnih timova	Voditelji Terapijske zajednice su tijekom godine održali timskih unutrašnjih supervizijskih sastanaka i analiza klijenata. Održavani su edukativni kontakti i vanjske supervizije s Kliničkom bolnicom sestara milosrdnica u Zagrebu, dr.sc. Zoran Zoričić, psihijatar- alkohololog te kontakti i edukacije u Kliničkom bolničkom centru Rijeka, odjel ovisnosti i odjelom psihijatrije OB Pula.
Susreti za druženje, poticanje, nagrađivanje, motiviranje	Tijekom godine organizirani su i motivacijski susreti za druženje, poticanje i nagrađivanje članova. Upriličena su događanja: - podjela diploma najuspješnijim članovima za apstinenciju i to u Mjesecu borbe protiv ovisnosti. Tijekom godine izmjenjivani su susreti s klubovima liječenih alkoholičara Istre i Primorsko-goranske regije.

2. KORISNICI/E																																									
<p>struktura i broj korisnika – po dobi, spolu i drugim karakteristikama značajnim za projekt</p> <p>ovisnici – populacija koja iskazuje problem</p> <p>članovi obitelji – populacija u riziku</p>	<p>DIREKTNI KORISNICI U PROGRAMU TZ po dobi, spolu i razini rizika:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="4" style="text-align: center; color: #007060;">Struktura direktnih korisnika 2016.</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Spol</th> <th style="text-align: center;">Dob</th> <th style="text-align: center;">Rizik</th> <th style="text-align: center;">Broj korisnika</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Muški</td> <td>24-65</td> <td>Populacija koja iskazuje problem</td> <td style="text-align: center;">58</td> </tr> <tr> <td>Ženski</td> <td>24-65</td> <td>Populacija koja iskazuje problem</td> <td style="text-align: center;">14</td> </tr> <tr> <td>Muški</td> <td>15-19</td> <td>Populacija u riziku</td> <td style="text-align: center;">8</td> </tr> <tr> <td>Ženski</td> <td>15-19</td> <td>Populacija u riziku</td> <td style="text-align: center;">12</td> </tr> <tr> <td>Ženski</td> <td>24-65</td> <td>Populacija u riziku</td> <td style="text-align: center;">62</td> </tr> <tr> <td>Muški</td> <td>24-65</td> <td>Populacija u riziku</td> <td style="text-align: center;">16</td> </tr> <tr> <td colspan="3">UKUPNO DIREKTHNIH KORISNIKA:</td> <td style="text-align: center;">170</td> </tr> <tr> <td colspan="3">INDIREKTHNI KORISNICI (obitelj, radno okruženje)</td> <td style="text-align: center;">500</td> </tr> </tbody> </table>	Struktura direktnih korisnika 2016.				Spol	Dob	Rizik	Broj korisnika	Muški	24-65	Populacija koja iskazuje problem	58	Ženski	24-65	Populacija koja iskazuje problem	14	Muški	15-19	Populacija u riziku	8	Ženski	15-19	Populacija u riziku	12	Ženski	24-65	Populacija u riziku	62	Muški	24-65	Populacija u riziku	16	UKUPNO DIREKTHNIH KORISNIKA:			170	INDIREKTHNI KORISNICI (obitelj, radno okruženje)			500
Struktura direktnih korisnika 2016.																																									
Spol	Dob	Rizik	Broj korisnika																																						
Muški	24-65	Populacija koja iskazuje problem	58																																						
Ženski	24-65	Populacija koja iskazuje problem	14																																						
Muški	15-19	Populacija u riziku	8																																						
Ženski	15-19	Populacija u riziku	12																																						
Ženski	24-65	Populacija u riziku	62																																						
Muški	24-65	Populacija u riziku	16																																						
UKUPNO DIREKTHNIH KORISNIKA:			170																																						
INDIREKTHNI KORISNICI (obitelj, radno okruženje)			500																																						

Graf 7.

Graf 8.

3. IZVODITELJI/CE PROJEKTA		
	Ime i prezime	Poslovi koje je izvoditelj/ica obavio/la
Zaposlenici/e	Ljiljana Bernaca Nataša Basanić Čuš Sandra Milotti Ašpan Adrian Štark	Tajnica, osigurava administrativnu podršku realizaciji programa Psihologinja, su stručnjačka supervizija Psihologinja, voditeljica programa TZ Psiholog vježbenik
Volonteri/ke	40 aktivnih članova grupe	Odlaze u kućne posjete, motiviraju korisnike grupe za nastavak liječenja kod recidiva, dijele informativne letke, organiziraju susrete Klubova i međusobna druženja
Vanjski/e suradnici/e	Mirjana Smodek Anđelko Botica	edukacijski rehabilitator, suvoditeljica grupe, grupni terapeut psiholog, psihoterapeut
Ostali/e	Liječnici, psiholozi	Povremeni gosti predavači i savjetodavci
Supervizija	Dr.sc. Zoran Zoričić	Psihijatar, najveći autoritet u RH iz oblasti prevencije i liječenja ovisnosti o alkoholu, KB Sestara milosrdnica Zagreb, voditelj državnih tijela i komisija iz ove oblasti

4. Najveći uspjeh provedenog projekta
<ul style="list-style-type: none"> - U Zdravom gradu se uspješno realizira liječenje ovisnika u van bolničkim uvjetima s utvrđenim pozitivnim pomacima u liječenju ovisnika i obitelji u jednom od malobrojnih vanbolničkih programa u RH i to od 1998. godine, - u programu se tijekom godina evidentiraju i epidemiološki prate podaci o uspješnim apstinentima, - realizira se rad s grupama djece liječenih ovisnika za koju se procjenjuje pojačan rizik kao doprinos rehabilitaciji obiteljskog sistema, - višegodišnja uspješna realizacija programa suzbijanja alkoholizma u lokalnoj zajednici te dostupnost i ekonomičnost programa, - senzibiliziranje zajednice na problem alkoholizma i rizik ranog pijenja i opijanja mladih kao jednog od najvećih javno zdravstvenih problema današnjice - povezivanje stručnjaka, poslodavaca, roditelja te važnih institucija (inspektorat, policija, ambulante

- obiteljske medicine, medicine rada ..) u suzbijanju problema alkoholizma u zajednici,
- u suradnji s relevantnim institucijama realizira se suradnja i senzibiliziranje struje i javnosti za nadzor provođenja zakonske regulative u odnosu na prodaju i posluživanje alkoholnih pića mladima od 18 godina.

CENTAR ZA PREVENCIJU I IZVANBOLNIČKO LIJEČENJE OVISNOSTI O DROGAMA

1. AKTIVNOSTI I REZULTATI	
AKTIVNOSTI	REZULTATI
<p>Polazne osnove /ovisnost o drogama</p>	<p>Konzumiranje droge i ovisnosti prati ljudski rod od davnina što potvrđuju brojne povijesne činjenice. Još oko 5000. godine p. n. e zabilježeno je uzimanje opijuma o čemu postoje pisani tragovi.</p> <p>Danas su ovisnosti globalni problem posebno zapadnog svijeta JER je dostupnost sredstava ovisnosti velika , kakao legalnih sredstava ovisnosti (alkohola) tako i ilegalnih d Dakle, ljudi oduvijek, do neke mjere, posezali za sredstvima ovisnosti u želji za drugačijim iskustvima za bijegom od realnosti. Moderno vrijeme i razvoj zapadne civilizacije sa sobom nosi nove stilove i načine života, načine zabave, traži nove vidove izdržljivosti u ubrzanom ritmu života, nosi pozitivne stavove barem prema pojedinim vrstama drogama, materijalističku filozofiju života i promjenu sustava vrijednosti, zahtjeva takmičenje i izdržljivost, definitivno dominira hedonistička orijentacija prema životu u kojoj je važna ugoda, opuštanje, užitek na svaki način. Sve navedeno pridonosi vjerojatnosti da će adolescent posegnuti za nekim sredstvom ovisnosti. Iako je zlouporaba droga prisutna u svim dobnim skupinama, rizična skupina su ipak mladi tj. adolescentna dob. Mladima je dostupna prirodna droga, a posljednjih godina i vrlo opasne sintetske droge.</p> <p>Prevalencija korisnika droga kod mladih je dvostruko veća nego u općoj populaciji. U ovom životnom razdoblju javlja se jaka želja za eksperimentiranjem s drogom, a samopoštovanje je često nisko. Korisnici droge su često neinformirani o posljedicama ili nedovoljno svjesni zdravstvenih opasnosti.</p> <p>Motivi mladih osoba koji započinju s uzimanjem droge su mnogi i različiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • radoznalost, • osjećaj manje vrijednosti i nedostatak samopoštovanja, • loše socijalne prilike u obitelji, • nedostatak roditeljske pažnje i ljubavi, • težnja za pripadnosti vršnjacima, • nesposobnost rješavanja konfliktnih situacije i sl. <p>Pojavnost ovisnosti o drogama potrebno je u zajednici kontinuirano nadzirati , kontrolirati i pratiti na najmanje tri razine: prevencija, liječenje i resocijalizacija ovisnika, funkcioniranje sustava represije u cilju smanjenja dostupnosti (kontrola kriminalnog miljea i preprodavača droga u okruženju). Samo kontinuiranim i sustavnim radom na sva tri polja se ova globalna pojava , koja ima dugu povijest i brojne modifikacije u moderno vrijeme, može držati u kontroli.</p>
<p>Terapijski rad s ovisnicima o drogama i njihovim obiteljima u lokalnom okruženju</p>	<p>Program porečkog Centra realizira se godinama u Gradu Poreču za područje Poreča, Poreštine i sjeverozapadne Istre. Jedan je od prvih gradskih Centara u RH osnovan s ciljem pružanja pomoći i potpore ovisnicima o drogama, kao kategoriji ozbiljnih bolesnika, često socijalno ugroženih , u najneposrednijem okruženju korištenjem lokalnih stručnih resursa.</p> <p>Ovisnici su specifična kategorija građana i bolesnika, često loših socioekonomskih prilika , no ponekad i visokog socioekonomskog statusa. Oni lošeg socijalnog statusa često nisu mobilni, bez stalnog vozila, nerijetko su u nekom od prekršaja i bez vozačke dozvole, lako im pada motivacija za liječenje i upadaju u recidive te ih je najlakše pridobiti u tretman koji je najbliži njihovu mjestu njihov života, rada, stanovanja. Takav tretman uvijek pruža najbolju zaštitu ove specifične skupine. Kada nisu u tretmanu ovisnici predstavljaju višestruki rizik za svaku zajednicu, pogotovo djecu i mlade koji u zajednici rastu.</p>

Program realiziraju partnerski:

1. ISTARSKI DOMOVI ZDRAVLJA, ISPOSTAVA POREČ , tercijarna razina liječenja u koju su uključeni stručni voditelj Centra dr. Ante Ivančić i statističarka Centra viša med. sestra Darinka Jurčan, liječnici obiteljske medicine, HMP Ispostava Poreč, medicinske sestre IDZ – Ispostave Poreč; psihijatar ZZJZ IŽ u Poreču 1x mjesečno.

2. ZDRAVI GRAD POREČ – savjetovanje ovisnika i njihovih obitelji, psihoterapija, edukacija i realizacija sveobuhvatnih lokalnih preventivnih zaštitnih programa kroz gradski projekt „Zajedno protiv ovisnosti“ za grad Poreč i Poreštinu (realiziraju psiholozi, defektolozi i socijalni pedagozi Savjetovališta Zdravi grad Poreč i porečkih škola).

Rad s ovisnicima o drogama i njihovim obiteljima realizira se kroz segmente:

- a) indiciranje zamjenske terapije i stabiliziranje lijekovima,
- b) praćenje pobola, prijenosa zaraznih bolesti i dr. relevantnih zdravstvenih pokazatelja
- c) individualna i obiteljska psihoterapija,
- d) prikupljanje epidemioloških podataka o pojavnosti ovisnosti na razini grada Poreča i sjeverozapadne Istre,
- e) savjetodavni rad s rizičnim skupinama (konzumenti lakih droga tkz. eksperimentatori) dovedeni od roditelja, upućeni od CZSS Poreč, ODO Pula i dr.

U porečkom gradskom Centru se realizira liječenje ovisnika primjenjujući vanbolnički pristup u okviru kojeg zamjensku terapiju lijekovima indiciranu od strane liječnika te savjetovanja ovisnika i čitavih obitelji.

Najveći broj korisnika koji se jave i uključe u tretman ostaje u Centru i u konstantnom je kontaktu s terapeutima Centra (liječnicima, psiholozima, psihijatrom..). Značajno mijenjaju svoje ponašanje, preuzimaju odgovornost, uspostavljaju apstinenciju, većina pronalazi posao , usvajaju nove životne navike usmjerene zdravijem životu te se podiže razina funkcionalnosti čitavih obitelji. Vrše se i pripreme za polazak ovisnika u komune ukoliko se procijeni da je to najbolji način za liječenje rehabilitaciju pojedinca.

Radom Centra obuhvaćen je najveći broj ovisnika o opijatima s područja Poreštine i iz dijelova sjeverozapadne Istre. Centar predstavlja iznimnu mogućnost jer osigurava dostupnost stručne pomoći ovisnicima iz ovog dijela Istre (jer je prvi bliži centar županijska Služba za mentalno zdravlje pri ZZJZ IŽ u Puli). U suradnji s ZZJZ IŽ i pulskim centrom za mentalno zdravlje i liječenje ovisnosti u Poreču je jednom tjedno dostupan liječnik-psihijatar za rad s ovisnicima.

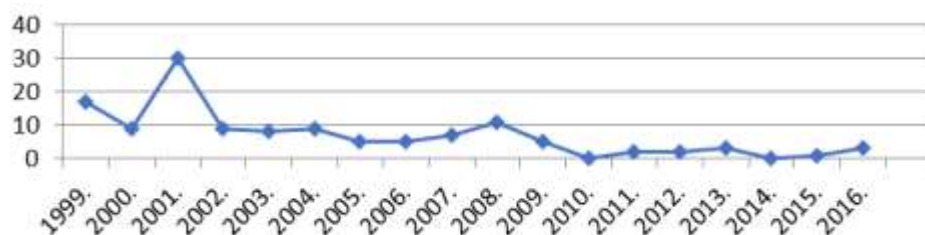
Jedan od najvažnijih kriterija uspješnosti programa je zadržavanje na liječenju (retention rate), koji je u porečkom Centru izuzetno visok, više od 80%.

Važan pokazatelj uspješnosti je i stopa smrtnosti, HIV, HCV i HBV infekcija, a svi ti pokazatelji su godinama ili u padu ili stagniraju.

U Poreču se bilježi stagnacija i pad broja konzumenata teških droga (posebno heroinskih ovisnika) čemu su zasigurno doprinijeli univerzalni preventivni zaštitni programi koji se godinama realiziraju i unapređuju kao i lokalni program prihvata i liječenja ovisnika.

Graf 9.

BROJ NOVOREGISTRIRANIH HEROINSKIH OVISNIKA SA PODRUČJA GRADA POREČA OD 1999. DO 2016.

Graf 10.

	<p style="text-align: center;">BROJ USLUGA CENTRA OD 2000. DO 2016. GODINE</p> <p style="text-align: center;">Graf 11.</p> <p style="text-align: center;">KORISNICI U PROGRAMU CENTRA PO SPOLU</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="background-color: #f4a460;">ŽENSKI SPOL 21 15%</td> <td style="background-color: #4a7ebb; color: white;">MUŠKI SPOL 122 85%</td> </tr> </table>	ŽENSKI SPOL 21 15%	MUŠKI SPOL 122 85%
ŽENSKI SPOL 21 15%	MUŠKI SPOL 122 85%		
<p>Razvijanje senzibiliteta i odgovornosti lokalne zajednice za kontinuirano suzbijanje pojavnosti ovisnosti</p>	<p>Grad Poreč dugoročno osigurava uvjete za rad s ovisnicima o teškim drogama u vlastitom okruženju, podržava formiranje lokalnih stručnih timova te pruža podršku višegodišnjim istraživanjima kojima se prati pojavnost ovisnosti među djecom i mladima na području grada Poreča. Radom porečkog Centra razvija se i senzibilitet zajednice i stručnjaka za pomoć ovisnicima o drogama u okruženju, kao veoma osjetljivoj i ranjivoj skupini bolesnika, koji su prisutni i koji će u određenom broju uvijek biti zastupljeni jednako kao i druge ranjive skupine svake zajednice.</p>		
<p>Multisektorsko povezivanje</p>	<p>Tijekom čitave godine ostvaruje se suradnja relevantnih ustanova u zajednici s Centrom za socijalnu skrb Poreč, IDZ, Službom za prevenciju i liječenje ovisnosti pri centru za mentalno zdravlje ZZJZ Istarske županije, porečkim školama i onima Poreštine, Županijskim sudom i ODO, prekršajnim sudom, predstavnicima komuna za liječenje ovisnika, Timom za zdravlje Istarske županije, Povjerenstvom za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Istarske županije, Ministarstvom zdravstva, Vladinom komisijom za suzbijanje ovisnosti, hrvatskim stručnjacima iz oblasti prevencije i liječenja ovisnosti te drugim relevantnim ustanovama/udrugama na području RH.</p>		
<p>„Zajedno protiv ovisnosti“ sveobuhvatni preventivni program</p>	<p>Centri se u Hrvatskoj osnivaju na način da bi trebali obuhvaćati preventivno djelovanje u zaštiti rasta i razvoja djece i mladih i liječenje ovisnika. Kako je većina Centara i službi za liječenje ovisnika u RH organizirana pri zdravstvenom sustavu, posljednjih godina pri ZZJZ RH i kako je problem ovisnosti kompleksan tako se iste službe bave dominantno</p>		

<p>za Grad Poreč</p> <p><i>-Jačanje djece i mladih za zdrave životne izbore te zaštita rizičnih skupina-</i></p>	<p>liječenjem ovisnika (tercijarna/indicirana prevencija), a ne i preventivnim radom. Poreč je u ovom segmentu specifičan i jedinstven u odnosu na sve hrvatske gradove te se planirani preventivni ciljevi ostvaruju kroz posebno koncipiran, sveobuhvatni preventivni program u zajednici naziva „Zajedno protiv ovisnosti“. U cilju obuhvata krajnjih korisnika program je osmišljavan i realiziran kroz tri programska segmenta:</p> <ul style="list-style-type: none"> -projekti za djecu i roditelje u vrtićima/školama, -edukativni projekti za odgajatelje/nastavnike , - projekti u zajednici (preventivne i humanitarne akcije, edukacije i jačanje mladih voditelja porečkih udruga, promocija kvalitetno organiziranog slobodnog vremena kroz sport i druge aktivnosti za kvalitetno slobodno vrijeme). <p>Zbog opsežnosti programa isti se zasebno prikazuje u izvješću, a ne kao sastavni dio rada porečkog Centra za liječenje ovisnika.</p>
--	--

2. KORISNICI/E																																																									
<p>struktura i broj korisnika – po dobi, spolu i drugim karakteristikama značajnim za projekt</p> <p>ovisnici – populacija koja iskazuje problem</p> <p>članovi obitelji – populacija u riziku</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="4" style="text-align: center;">Struktura direktnih korisnika 2016.</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Spol</th> <th style="text-align: center;">Dob</th> <th style="text-align: center;">Rizik</th> <th style="text-align: center;">Broj korisnika</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Muški</td> <td>15-19</td> <td>Populacija u riziku</td> <td style="text-align: center;">7</td> </tr> <tr> <td>Muški</td> <td>24-65</td> <td>Populacija u riziku</td> <td style="text-align: center;">40</td> </tr> <tr> <td>Ženski</td> <td>24-65</td> <td>Populacija u riziku</td> <td style="text-align: center;">110</td> </tr> <tr> <td>Muški</td> <td>24-65</td> <td>Populacija koja iskazuje problem</td> <td style="text-align: center;">115</td> </tr> <tr> <td>Ženski</td> <td>24-65</td> <td>Populacija koja iskazuje problem</td> <td style="text-align: center;">20</td> </tr> <tr> <td>Ženski</td> <td>15-19</td> <td>Populacija koja iskazuje problem</td> <td style="text-align: center;">1</td> </tr> <tr> <td>Muški</td> <td>15-19</td> <td>Populacija koja iskazuje problem</td> <td style="text-align: center;">2</td> </tr> <tr> <td>Muški</td> <td>20-23</td> <td>Populacija koja iskazuje problem</td> <td style="text-align: center;">5</td> </tr> <tr> <td>Ženski</td> <td>65 i više</td> <td>Populacija u riziku</td> <td style="text-align: center;">20</td> </tr> <tr> <td>Muški</td> <td>65 i više</td> <td>Populacija u riziku</td> <td style="text-align: center;">13</td> </tr> <tr> <td colspan="3">UKUPNI BROJ DIREKTNIH KORISNIKA:</td> <td style="text-align: center;">333</td> </tr> <tr> <td colspan="3">UKUPNI BROJ INDIREKTNIH KORISNIKA:</td> <td style="text-align: center;">800</td> </tr> </tbody> </table> <p>Tijekom 2016. godine se u Centar javilo ukupno 333 osoba i to 143 ovisnika i 190 podržavajućih članova obitelji.</p> <p>TABELE 1., 2., 3., 4. pokazuju broj korisnika i pruženih usluga u Centru.</p>	Struktura direktnih korisnika 2016.				Spol	Dob	Rizik	Broj korisnika	Muški	15-19	Populacija u riziku	7	Muški	24-65	Populacija u riziku	40	Ženski	24-65	Populacija u riziku	110	Muški	24-65	Populacija koja iskazuje problem	115	Ženski	24-65	Populacija koja iskazuje problem	20	Ženski	15-19	Populacija koja iskazuje problem	1	Muški	15-19	Populacija koja iskazuje problem	2	Muški	20-23	Populacija koja iskazuje problem	5	Ženski	65 i više	Populacija u riziku	20	Muški	65 i više	Populacija u riziku	13	UKUPNI BROJ DIREKTNIH KORISNIKA:			333	UKUPNI BROJ INDIREKTNIH KORISNIKA:			800
Struktura direktnih korisnika 2016.																																																									
Spol	Dob	Rizik	Broj korisnika																																																						
Muški	15-19	Populacija u riziku	7																																																						
Muški	24-65	Populacija u riziku	40																																																						
Ženski	24-65	Populacija u riziku	110																																																						
Muški	24-65	Populacija koja iskazuje problem	115																																																						
Ženski	24-65	Populacija koja iskazuje problem	20																																																						
Ženski	15-19	Populacija koja iskazuje problem	1																																																						
Muški	15-19	Populacija koja iskazuje problem	2																																																						
Muški	20-23	Populacija koja iskazuje problem	5																																																						
Ženski	65 i više	Populacija u riziku	20																																																						
Muški	65 i više	Populacija u riziku	13																																																						
UKUPNI BROJ DIREKTNIH KORISNIKA:			333																																																						
UKUPNI BROJ INDIREKTNIH KORISNIKA:			800																																																						

3. IZVODITELJI/CE PROJEKTA		
	Ime i prezime	Poslovi koje je izvoditelj/ica obavio/la
Zaposlenici/e	<p>Ljiljana Bernaca</p> <p>Nataša Basanić Čuš</p> <p>Sandra Milotti Ašpan</p> <p>Marijana Rajčević Kazalac</p> <p>Tina Benčić</p>	<p>Tajnica, komunicira s voditeljima, osigurava administrativnu i operativnu podršku programu</p> <p>Psihologinje , stalni zaposlenici</p>
Volonteri/ke	Volonteri Zdravog grada i porečke škole	Nositelji su preventivnih i socijalnih akcija
Vanjski/e suradnici/e	<p>Dr. Ante Ivančić</p> <p>Med. sestra Darinka Jurcan</p> <p>Anđelko Botica</p> <p>Mirjana Smodek</p>	<p>Voditelj Centra, indicira zamjensku terapiju, realizira individualna i obiteljska savjetovanja, koordinira rad liječnika IDZ – ispostave Poreč s ovisnicima o teškim drogama, koordinira suradnju s ZZJZ IŽ;</p> <p>Statističarka Centra, izrađuje brojeva polugodišnja i godišnja izvješća Centra, prati epidemiološke pokazatelje, popunjava POMPIDOU upitnike i upućuje državnim institucijama</p> <p>Psiholog-savjetodavac, psihoterapeut</p> <p>Rehabilitator, psihoterapeutkinja, grupni terapeut</p>

	Obiteljski liječnici IDZ-a Psihijatar ZZJZ IŽ	Vanjski suradnici
Ostali/e	Dr. sc. Slavko Sakoman	Vanjski supervizor, spec. psihijatar, najveći autoritet u RH iz oblasti prevencije i liječenja ovisnosti, voditelj državnih tijela i komisija iz ove oblasti

4. Najveći uspjeh provedenog projekta

1. uspješna realizacija programa liječenja ovisnika o teškim drogama u lokalnoj zajednici, dostupnost i ekonomičnost programa
2. dugogodišnja realizacija preventivnog zaštitnog programa „Zajedno protiv ovisnosti“ za Grad Poreč,
3. Ispitivanje pojavnosti ovisnosti u kontinuitetu od 20 godina temeljem kojeg Poreč već može govoriti o trendovima u svom okruženju te temeljem istih planirati zaštitne intervencije.

Tablica 1.

Broj novoregistriranih heroinskih ovisnika sa područja grada Poreča od 1999. do kraja 2016. godine

1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
17	9	30	9	8	9	5	5	7	11	5	0	2

2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
2	3	0	1	3

Tablica 2.

Broj savjetodavnih usluga u porečkom Centru od 2000. do kraja 2016.g.

	Broj individualnih savjetovanja	Broj obiteljskih savjetovanja	Ukupno
2000	438	182	620
2001	516	311	827
2002.	625	251	876
2003.	729	183	912
2004.	971	292	1263
2005.	910	309	1219
2006.	964	340	1304
2007.	974	303	1277
2008.	1069	291	1360
2009.	1122	217	1339
2010.	898	224	1122
2011.	851	147	998
2012.	758	141	899
2013.	789	123	912
2014.	645	128	773
2015.	554	134	688
2016.	476	164	640

Tablica 3.

Ukupni broj korisnika usluga Centra u 2016.g. po mjestu stanovanja i broj savjetodavnih usluga u individualnom i obiteljskom radu

Mjesto stanovanja	Broj	muškarci	žene	Broj individualnih savjetovanja	Broj obiteljskih savjetovanja
Ukupno	143	122	21	476	164
Poreč	50	43	7	187	73
Tar					
Vrsar	9	7	2	30	10
Funtana	1	1		3	
Novigrad	9	9		18	1
Umag	33	29	4	113	30
Buje- Brtonigla	20	16	4	66	29
Pazin	3	3		13	5
Buzet					
Labin	1	1		4	
Motovun	3	3		9	2
Rovinj	1	1		6	4
Hrvatska	6	4	2	20	6
Stranci	7	5	2	7	4

Tablica 4.

Broj novoevidentiranih ovisnika i eksperimentatora u 2016. g. prema mjestu stanovanja

Mjesto stanovanja	Broj novih ovisnika u 2016. g.	Broj novih eksperimentatora u 2016. g
Ukupno	11	3
Poreč	3	
Tar		
Vrsar		
Funtana		
Novigrad		
Umag	1	2
Buje	2	1
Pazin		
Buzet, Labin, Rovinj		
Motovun		
Hrvatska	2	
Stranci	3	

PROGRAM „ZAJEDNO PROTIV OVISNOSTI“

1. AKTIVNOSTI I REZULTATI	
AKTIVNOSTI	REZULTATI
Polazne osnove / mladi i rizik od ovisnosti	<p>Mladi su ranjiva skupina posebno podložna rizicima i eksperimentiranju sa različitim sredstvima ovisnosti. Na eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti utječu brojni čimbenici: osobnost, dostupnost, nadzor i kontrola mladih od roditelja i drugih važnih odraslih, poštivanje zakonske regulative koja uređuje ovo područje, univerzalne preventivne mjere (edukacije djece, roditelja, trenera, voditelja udruga, odgajatelja i učitelja...), uhodan sustav prihvata, liječenja i rehabilitacije ovisnika, uhodan sustav nadzora od nadležnih represivnih institucija, marketing i oglašavanje dozvoljenih sredstava ovisnosti putem medija (npr. alkohol), identificiranje sa idolima (glumci i sportaši u reklamama), učenje po modelu u roditeljskom domu i drugi.</p> <p>Eksperimentiranju sa lakim drogama ili ovisnosti o teškim drogama uvijek je prethodilo pušenje i eksperimentiranje sa alkoholom. Naravno, ne postaju sva djeca koja eksperimentiraju sa cigaretama i alkoholom, štoviše najveći broj njih nikad ni ne proba droge. No, ako ozbiljno posrnu mladi su u posebnom riziku od opasnih posljedica konzumiranja sredstava ovisnosti.</p> <p>Zlouporeba droga prisutna u svim dobnim skupinama ali najrizična skupina su ipak mladi. Prevalencija korisnika droge kod mladih je dvostruko veća nego u općoj populaciji. U ovom životnom razdoblju javlja se jaka želja za eksperimentiranjem s drogom, a samopoštovanje je često nisko. Korisnici droge su često neinformirani o posljedicama ili nedovoljno svjesni zdravstvenih opasnosti.</p> <p>Motivi mladih osoba koji započinju s uzimanjem droge su mnogi i različiti: struktura osobnosti, radoznalost, osjećaj manje vrijednosti i nedostatak samopoštovanja, loše socijalne prilike u obitelji, nedostatak roditeljske pažnje i ljubavi, težnja za pripadnosti vršnjacima, nesposobnost rješavanja konfliktnih situacije i sl. U novijim EU istraživanjima 61% mladih kaže da bi voljeli informacije o drogama tražiti putem Interneta što bi mogao biti put koji će se kontrolirano koristiti u informiranju mladih od profesionalaca. 46% izjavljuje da je doznalo mnogo iz vođenih kampanja, a 39% da su im upečatljivi bili preventivni programi u školama.</p> <p>Mnogi mladi i danas traže informacije od prijatelja, a najmanje direktno od profesionalaca. Zato je do mladih potrebno probijati raznim efikasnim putovima. Ista istraživanja EUROBAROMETAR 2008. pokazuju da mladi razlikuju zdravstvene posljedice teških i lakih droga :smatraju da su znatno teže zdravstvene posljedice kokaina, heroina, extazija nego one marihuane! U istom istraživanju: 81-96% kaže da su posljedice kokaina, heroina i ekstazija vrlo ozbiljne 41% svega misli da su posljedice marihuane vrlo ozbiljne, 70% misli da pušenje ima niski rizik, 75% misli da alkohol ima srednji rizik.</p> <p>Zbog dugogodišnjeg praćenja od preko 20 godina u Poreču se mogu definirati trendovi. Posljednje ispitivanje 2011. pokazuje da se pušenje među djecom i mladima Poreča ustalilo te da je niže od hrvatskog prosjeka. Kod ispitane djece u 46% obitelji roditelji ne puše, u 17% obitelji puši samo majka, u 16% obitelji samo otac, a u 21% obitelji oba roditelja.</p> <p>U porastu je rano pijenje s ciljem opijanja mladih, zamjećuje se spuštanje dobne granice za eksperimentiranje s alkoholom u OŠ te se djevojčice do kraja srednje škole izjednačavaju po učestalosti pijenja sa svojim muškim vršnjacima što u ranijim istraživanjima nije bio slučaj. Isto prati europske trendove. Podaci pokazuju da 96% ispitanih učenika nikada nije eksperimentiralo s psiho aktivnim drogama . No vrlo je visoka percepcija mladih o dostupnosti droga.</p> <p>Zanimljivo je da mladi misle kako je najčešći razlog zbog kojih njihovi vršnjaci eksperimentiraju s drogama: na nagovor prijatelja 50%, pripadnost grupi 38%, radoznalost 47%, samodokazivanje 33%, problemi u obitelji 30%, zbog dosade 12%, a zbog prevare 7%. Zanimljivo je pak da se roditelji najčešće boje prevara u odnosu na</p>

	<p>dijete, da im netko ne podvali drogu dok mladi najčešće eksperimentiraju s drogom zbog potrebe za pripadnosti grupi, radoznalosti ili obiteljskih problema . Istovremeno na pitanje o njihovim životnim vrijednostima ispitani porečki učenici rangiraju kao najveću vrijednost: obitelj 73%, zdravlje 71%, prijateljstvo 61% , obrazovanje 36%...bogatstvo 11%, slava 4%. Isto pokazuje da je iznimno važna snaga obitelji u zaštiti djeteta od rizičnih ponašanja i srljanja u svijet ovisnosti te da je razvojno vrlo zastupljena uloga vršnjaka.</p>
<p>Program „Zajedno protiv ovisnosti“ -osmišljavanje i kontinuitet provođenja lokalnih preventivnih programa Grada Poreča</p>	<p>Dokazi diljem svijeta pokazuju da je ulaganje u prevenciju i realizacija univerzalnih preventivnih programa koja nudi zaštitu kroz veliki generacijski obuhvat svih mladih u zajednici najisplativija investicija dugoročno. Zato je osmišljavanje i realizacija preventivnih programa porečka vizija i misija već čitav niz godina.</p> <p>U programu „ZAJEDNO PROTIV OVISNOSTI“ 2016. kroz radionice, edukacije, rad u grupama za osobni rast i razvoj, kroz preventivne mini projekte, velike generacijske obuhvate, uključivanje važnih odraslih te kroz socijalne i preventivne akcije obuhvaćeno je 5340 osoba (djeca, mladi, roditelji, odgajatelji, učitelji, voditelji udruga i klubova Poreča).</p> <p>Povjerenstvo „Zajedno protiv ovisnosti“ čine predstavnici svih relevantnih ustanova te organizacija u zajednici koje na različite načine brinu o zdravlju građana u zajednici (predstavnici vrtića i škola, CZSS Poreč, Zdravog grada, policije, Doma zdravlja, Grada Poreča, vijeća za komunalnu prevenciju, civilnog sektora i dr.). Povjerenstvo svojim radom na razini zajednice formira socijalnu mrežu podrške povezujući suradničkim i partnerskim odnosima i druge sudionike društvenog života zajednice i to predstavnike gradskih ustanova i civilnog sektora u segmentu brige za zdravlje djece i mladih u zajednici (DND, Udruga kineziologa, mladi voditelji udruga USB i drugih, Crveni križ, sportske klubove...).</p> <p>Aktivnostima i projektima u okviru ovog sveobuhvatnog programa prevencije realiziraju se opsežne kontinuirane preventivne intervencije koje imaju zaštitni učinak u zajednici za rast i razvoj djece i mladih u gradu.</p>
<p>NEPOSREDNI RAD S RODITELJIMA i DJECOM u vrtićima, školama, u zajednici</p>	<p><u>Realizirani programi/projekti</u> univerzalne prevencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> -OBITELJ KAO SREDIŠTE EMOCIJA, IZAZOVI OBITELJSKOG ODGOJA, projekt u vrtićima, školama, zajednici; -POLAZAK U PRVI RAZRD – priprema roditelja za podršku djetetu pri polasku u školu radi jačanja dječjeg samopouzdanja i prevencije školskog neuspjeha. -OBITELJ U ŠKOLI – ŠKOLA U OBITELJI projekt u OŠ Poreč (niz aktivnosti i projekata posvećenih jačanju suradnje škole i obitelji, svaki razred provodi svoj projekt kojim na specifičan način povezuje školu i obitelj čime se jačaju odnosi komunikacije, povjerenja, povezanost važnih odraslih u okruženju djece), svi razredni odjeli ; - PARTNERSTVO - ŠKOLA - ZAJEDNICA (projekt za roditelje usmjeren jačanju roditeljske kompetencije za uspješniji i sigurniji odgoj djece te za prepoznavanje rizičnog ponašanja u osjetljivim razvojnim periodima, rad timova škola i Zdravog grada s roditeljima te tematska roditeljska vijeća , nastavnička vijeća i roditeljski sastanci, uključivanje roditelja kao resursa u rad škola i tematske sastanke), partnerstvo zdravog grada i OŠ-a; - RASPLESANI RAZREDI – osnaživanje djece kroz ples (porečki autorski preventivni projekt , generacijski obuhvat i edukacija 7. i 8. r. te 2. r. porečke srednje škole M. Balota u plesnim vještinama kao zdravog izbora za život i neformalnog načina učenja za prevladavanje socijalnih barijera, unapređenje komunikacijskih i socijalnih vještina, jačanje samopouzdanja i dr.); -PREVENCIJA VIDEO MEDIJSKOG NASILJA I ELEKTRONIČKE OVISNOSTI (za djecu i roditelje, timovi Zdravog grada u suradnji s PP Poreč i IŽ); -RANO PIJENJE MLADIH– Gdje griješimo? I program „Imam Stav“! <p>(programi, predavanja, radionice usmjereni roditeljima i učenicima osnovnih i srednjih škola u cilju prevencije ranog pijenja te nadzora provođenja zakonske regulative zabrane točenja i prodaje alkoholnih pića maloljetnicima), suradnja škola, Zdravog grada i ERF-a Zagreb;</p>

	<p>-PREVENCIJA OVISNOSTI O DROGAMA I MJESEC BORBE PROTIV OVISNOSTI Posebno se intenzivno i sveobuhvatno obilježio Mjesec borbe protiv ovisnosti od 15.11. do 15.12. u godini koji predstavlja krunu cjelogodišnjih preventivnih aktivnosti Projekti: Radionice – Odrasti neovisan za učenike porečkih osnovnih škola, Sajam zdravih mogućnosti, Kviz zdravlja, Drvored zdravlja, Moj izbor je zdrav život, radionice, predavanja, okrugli stolovi, gostovanja dr. sakomana i tradicionalno druženje sa svim porečkim osmašima i dr. kroz suradnju Zdravog grada i porečkih škola.</p> <p><u>Realizirani programi/projekti</u> selektivne prevencije:</p> <p>-PRIHVAT MLADIH PO POSEBNOJ OBVEZI OPĆINSKOG SUDA I DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA u Savjetovalištu Zdravog grada (osiguravanje individualnog i obiteljskog savjetovanja mladima Poreča kojima su izrečene odgojne mjere javljanja u Savjetovalište) , prihvatom se osigurava potpora državnim institucijama u radu s mladima i prevencija na ranoj razini rizika, nositelj Zdravi grad Poreč;</p> <p>-SAVJETODAVNO TERAPIJSKI RAD S MLADIM EKSPERIMENTATORIMA i obiteljima;</p> <p>-PREVENCIJA NASILJA , rad sa žrtvama nasilja, koordinirani razvoj psihosocijalnog tretmana ovisnika o drogama, promocija ne nasilja u mladenačkim vezama.</p>
<p>EDUKACIJA ODGAJATELJA, UČITELJA I DRUGIH STRUČNJAKA za preventivni rad s djecom</p>	<p><u>Edukacije učitelja:</u> -PROJEKT PATHS – edukacija učitelja za podršku socio emocionalnom učenju djece od 1.-4. razreda OŠ Poreč , program je postao model za realizaciju socio-emocionalnog učenja u Istri i RH; program potiče pro socijalno ponašanje, nenasilno rješavanje sukoba, kontrolu i kanaliziranje emocija, doprinosi jačanju samopouzdanja i djetetove kompetencije u socijalnim odnosim as okolinom. Nositelji za Poreč su stručnjaci OŠ Poreč – psihologinja Gordana Vorkapić Jugovac, pedagoginje škole Suzana Uzelac i Snježana Tičak Bažlaž te učiteljice razredne nastave u suradnji sa Zdravim gradom. U 2016. realizirane su pripreme za uvođenje pilot PATHS programa u porečki vrtić RADOST.</p> <p>-MOBILNI TIM Centra za rehabilitaciju Veruda -Pula, održavanje stalnog kontakta sa stručnjacima Centra, edukacija za stručne suradnike škola Poreštine , jačanje uloge mobilnog tima u praćenju i suradnji sa školama kao potpora djeci s razvojnim teškoćama uključenim u školski sustav, edukaciju proveo stručni tim Centra Veruda.</p> <p>-KVALITETNA ŠKOLA – unapređenje vještina i znanja učitelja za kvalitetno, kompetentno i podržavajuće nošenje sa raznim problemima djece i mladih s kojim ase suočavaju u svakodnevnom radu gradeći odnos povjerenja i dostojanstvene ravnopravnosti.</p>

2. KORISNICI/E	
<p>strukturu korisnika/ca - po dobi, spolu i drugim osobinama značajnim za projekt</p>	<p>Korisnici program su svih dobnih skupina i oba spola s posebnim naglaskom na podršku zdravom rastu i razvoju djece i mladih te važnih odraslih u njihovu neposrednom okruženju (roditelja, odgajatelja, učitelja...) koji mogu pružati pomoć i podršku djeci i mladima tijekom odrastanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> ●Programi i projekti univerzalne i selektivne prevencije te ranih intervencija realizira se u suradnji te kroz porečke ustanove (vrtiće i škole) jer osiguravaju najveći, generacijski, obuhvat djece, mladih i njihovih obitelji te putem osmišljenih programa u lokalnoj zajednici («Zdravi grad», mladi volonteri, interesne radionice , drugi gradski zaštitni projekti). ●Korisnici programa su: djeca i mladi u zajednici, njihovi roditelji i

	<p>članovi šire obitelji, drugi važni odrasli u životu djece (odgajatelji, nastavnici, stručne službe, stručni timovi grada, mladi voditelji u udrugama, sportskim klubovima...), građani volonteri. Kroz škole se ostvaruje veliki godišnji preventivni obuhvat što je najveća prednost u osmišljavanju zaštite u našoj zajednici.</p> <p>Ukupni broj direktnih korisnika programa u 2016. : 5340 osoba</p>
--	--

3. IZVODITELJI/CE PROJEKTA		
	Ime i prezime	Poslovi koje je izvoditelj/ica obavio/la
Zaposlenici/e	Ljiljana Bernaca Nataša Basanić Čuš Sandra Milotti Ašpan Marijana Rajčević Kazalac Tina Benčić Adrian Štark	Administrativni poslovi , kontakti, pozivanje volontera, predavača, koordinacija programa Psihologinje Zdravog grada Poreč Psiholog- vježbenik
Volonteri/ke	40 tak volontera Zdravog grad	
Vanjski/e suradnici/e	Gordana Vorkapić Jugovac Vilma Bednar Petra Andrić Anđelko Botica Katerina Bartoli Suzana Uzelac Snezana Tičak Balaž Tihana Mikulčić Branka Kalčić Dr. Danijela Beaković Dr. Ante Ivančić Dr. Ada Komen Čorić Učitelji i profesori svi porečkih škola Odgajatelji gradskih i privatnih vrtića	Psiholozi, vanjski suradnici Pedagoginje, vanjske suradnice Soc. pedagoginja Sociologinja Liječnici Učitelji, suradnici iz škola Odgajatelji, suradnici iz vrtića
Ostali/e (vanjski edukatori i supervizori)	Jasenka Pregrad Martina Ferić Šlehan Valentina Kranželić Dr. sc. Slavko Sakoman, liječnik Dr. sc. Zoran Zoričić, liječnik	Psihologinja, psihoterapeutkinja, supervizorica Docentica, prodekanica za nastavu ERF-a Zagreb Docentica, pročelnica odsjeka prevencije na ERF-u Zagreb Psihijatar, suradnik Odjela ovisnosti o drogama KBC „Sestre milosrdnice“ Zagreb Psihijatar, Odjel alkoholizma KBC „Sestre milosrdnice“ Zagreb

4. Najveći uspjeh provedenog projekta
-Umrežavanje projektnog ureda Zdravi grad Poreč, Grada Poreča i svih relevantnih ustanova, udruga grada koje realiziraju zaštitne programe za djecu i mlade i tako doprinose stvaranju socijalne mreže podrške u zajednici i socijalnoj koheziji koja je dokazano najjači zaštitni čimbenik zajednice u skrbi za zdravlje populacije. Realizacijom ovog kompleksnog sveobuhvatnog programa direktno s edoprinosi afirmaciji zdravih

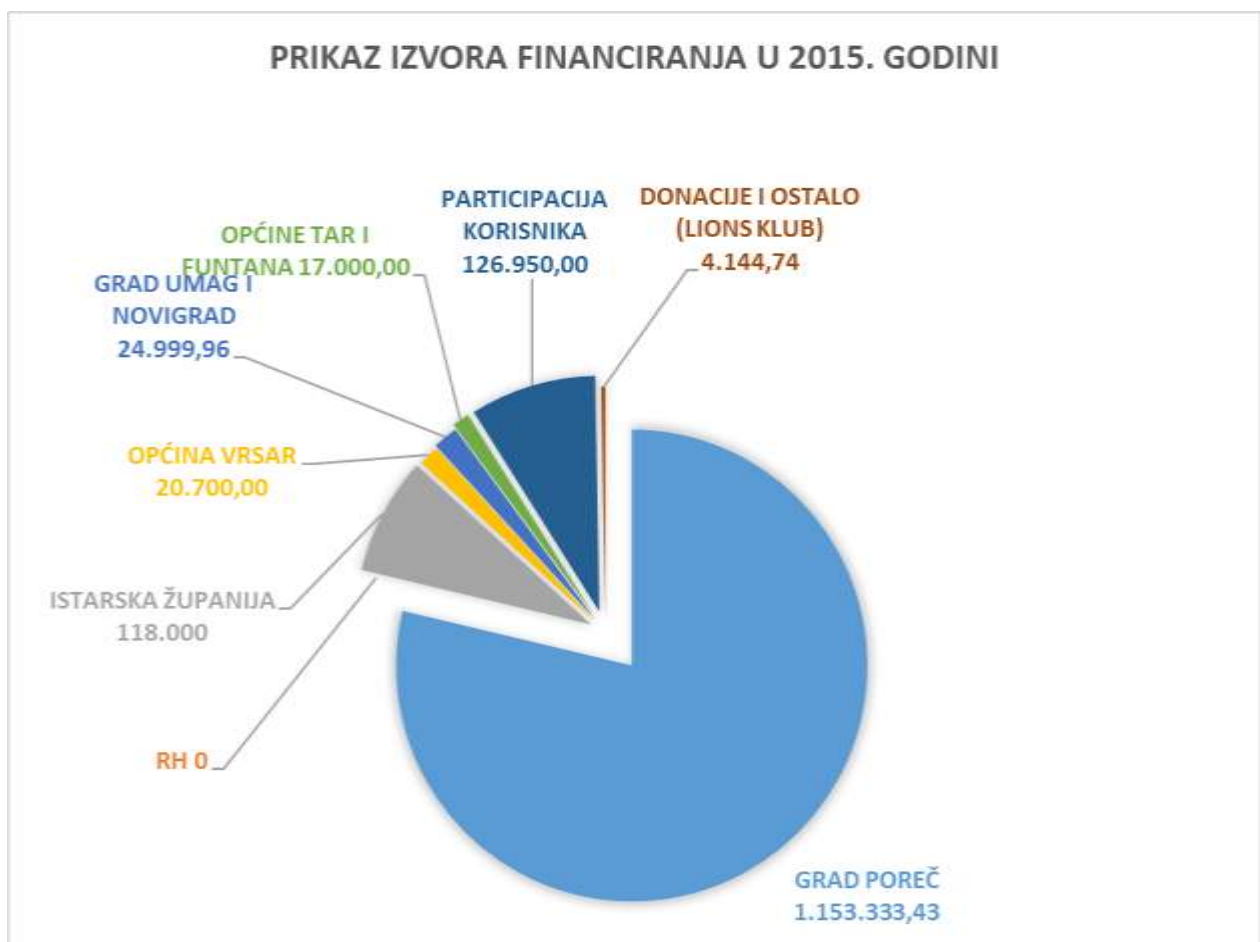
Životnih izbora te se stvaraju zaštitni mehanizmi za rast i razvoj djece i mladih u zajednici. Uspjehu i specifičnosti ovog sveobuhvatnog programa posebice doprinosi povezivanje svih porečkih vrtića i škola, Centra za socijalnu skrb, policije, Prekršajnog suda, IDZ-Ispostava Poreč, ZZJZ IŽ te civilnog sektora.

- realizacija jedinstvenog, sveobuhvatnog zaštitnog programa zajednice na razini RH,
- Kontinuirana realizacija sveobuhvatnog programa prevencije „Zajedno protiv ovisnosti“ za Grad Poreč bez prekida od 2000. godine.

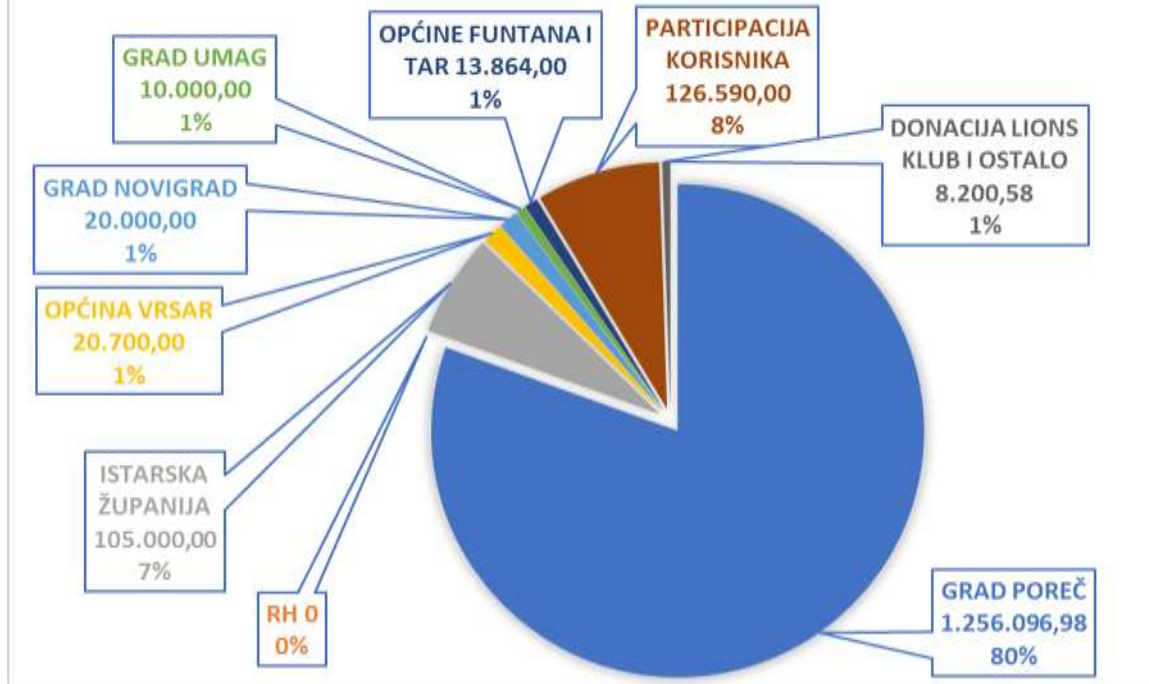
Izvešće izradila koordinatorica Zdravog grada:
Nataša Basanić Čuš, psihologinja - psihoterapeutkinja

Izvešće grafički uredila
Tina Benčić, psihologinja

Financijsko izvješće izradila:
Ljiljana Bernaca

PRIKAZ IZVORA FINANCIRANJA U 2016. GODINI

Fond „Zdravi grad“ Poreč ostvaruje prihode kandidiranjem psiho socijalnih i zdravstveno ekoloških programa na razne natječaje i javne pozive za financiranje te participacijom dijela korisnika (participiraju isključivo radno aktivni stanovnici našeg grada koji nisu socijalno ugroženi po kriterijima Centra za socijalnu skrb Poreč i/ili Odluke o socijalnoj skrbi Grada Poreča-Parenzo, dok pripadnici najranjivijih skupina sve usluge koriste besplatno odnosno na teret Grada Poreča (socio-ekonomski ugroženi pojedinci i obitelji, osobe sa 80 -100% invaliditetom, teško bolesni od neizlječivih bolesti, stariji od 65 godina, obitelji za krizne intervencije i iznimno teška tugovanja –smrt djeteta, smrt mladog roditelja male djece i sl., jedno roditeljske obitelji). Temeljem prikaza za 2016. godinu Zdravi grad Poreč kontinuirano ostvaruje odnos izvora prihoda u kojemu sa **80% ukupnih sredstava programe za zdravlje financira Grad Poreč**, a u drugom dijelu **ostali izvori financiranja**. Moguće je zamijetiti da se godinama smanjivao udio državnih sredstava, a u 2014./2015. godini je zbog restrikcije državnih sredstava potpuno izostalo sufinanciranje države te se trend nastavlja i u 2016. Isto pokazuje da su lokalna skrb o zdravlju i lokalni nad standardi bazirani na sredstvima JLS te lokalnoj spremnosti i osjetljivosti za skrb o zdravlju od presudnog značaja za sve stanovnike Poreča.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ ZA PERIOD OD 01.01. DO 31.12.2016.

FOND "ZDRAVI GRAD" POREČ						
Prihodi i primici	Realizirano u 2015.:	Plan 2016.:	II rebalans 2016.:	Realizirano u 2016.:		Razlika realizacije 2016/2015. u kn
Grad Poreč	1.153.333,43	1.221.000,00	1.264.000,00	1.256.096,98		102.763,55
Namj.prih od minist.RH	0,00	0,00	0	0,00		0,00
Namj.prih iz Europskog slog	118.000,00	215.000,00	105.000,00	105.000,00		-13.000,00
Općina Vesar	20.700,00	33.000,00	20.700,00	20.700,00		0,00
Grad Novigrad i Umag	24.999,96	40.000,00	30.000,00	30.000,00		5.000,04
Ost. općine Poreštine*	17.000,00	41.000,00	17.000,00	13.864,00	**	-3.136,00
Particip. korisnika	126.950,00	198.000,00	198.000,00	126.590,00		-360,00
Ostalo: donacije, lta	4.144,74	6.000,00	16.000,00	8.200,58		4.055,84
Ukupno	1.465.128,13	1.754.000,00	1.650.700,00	1.560.451,56		95.323,43
*(Plan po rebalansu: Tar 10.000, Funtana 7.000)		**(Realizacija: Tar 6864,00 Funtana 7.000)				
01 PROJEKTI I UREĐ						
01 AKTIVNOST: STRUČNO, ADMINISTRATIVNO I TEHNIČKO OSOBLJE						
Račun rashoda/izdatka	Naziv računa	Ukupno po vrsti tražka 2016.	Proračun Grad Poreč	Drugi izvori	Vlastita sredstva	
0222	OSI (alarm, PC)	16.273,75	9.061,25	0	7.212,50	
411	Plaće	609.119,24	609.119,24	0,00	0,00	
412	Ostali rashodi za zaposlene	17.400,00	12.400,00	0,00	5.000,00	
413	Doprinosi na plaće	104.768,44	104.768,44	0,00	0,00	
4211	Službena putovanja	10.802,80	7.240,80	0,00	3.562,00	
4212	Naknade za prijevoz, rad na t.	25.768,00	23.760,00	0,00	2.008,00	
4213	Stručno usavršavanje zaposl.	3.000,00	3.000,00	0,00	0,00	
4252	Usluge tekućeg i inv. odr.	2.033,00	1.823,00	0,00	210,00	
4254	Komunalne usluge	2.314,84	2.041,30	0,00	273,54	
4257	Knjigovodstvene usluge	21.792,44	21.792,44	0,00	0,00	
4258	Računalne usluge, ažurir.rač.baza	2.881,08	2.327,38	0,00	553,70	
4259	Ostale usluge (tisk.prost)	18.675,00	18.675,00	0,00	0,00	
4262	Mat.za tekuće i inv. Održavanje	327,70	327,70	0,00	0,00	
4263	Energija	18.029,50	18.029,50	0,00	0,00	
4264	Sitni inventar	1.284,00	335,00	0,00	949,00	
4291	Osiguranje	5.282,24	0,00	0,00	5.282,24	
4293	Članarine	7.000,00	7.000,00	0,00	0,00	
4295	Ostali nespomenuti rashodi	535,50	0,00	0,00	535,50	
4431	Bankarske usluge i platni pr.	4.391,59	0,00	0,00	4.391,59	
	Realizirano	994.961,63	841.701,05	0,00	63.260,58	
	Utrošeno:	871.679,12	841.701,05	0,00	29.978,07	
	Razlika:	33.282,51	0,00	0,00	33.282,51	
02 SAVJETOVALIŠTE ZA DJECU, MLADE, BRAK I OBITELJ						
0201 AKTIVNOST: PSIHO-SOCIJALNO-ZDRAVSTVENA SKRB						
Račun rashoda/izdatka	Naziv računa	Ukupno po vrsti tražka 2016.	Proračun Grad Poreč	Drugi izvori	Vlastita sredstva	
0222	OSI (oprema WC+ingoa.paparad)	33.235,88	33.235,88	0,00	0,00	
4261	Uredski materijal i ostali mat.	4.015,27	3.224,71	117,22	673,34	
4262	Sirovine i namirnice	234,78	234,78	0,00	0,00	
4251	Usluge telefona, pošte i pr.	1.509,22	1.493,58	0,00	15,64	
4253	Usluge promidžbe i inform.	961,65	0,00	0,00	961,65	
4257	Intelektualne i osobne usl.	96.354,86	41.072,12	48.746,78	6.535,96	
4257	Usluge logopeđa	7.986,12	7.986,12	0,00	0,00	
4259	Ostale usluge	5.259,25	5.259,25	0,00	0,00	
4264	Sitni inventar	4.054,39	4.054,39	0,00	0,00	
4292	Reprezentacija	1.471,50	1.215,50	0,00	256,00	
	Realizirano	181.640,33	97.776,33	48.864,00	35.000,00	
	Utrošeno:	155.082,92	97.776,33	48.864,00	8.442,59	
	Razlika:	26.557,41	0,00	0,00	26.557,41	

FOND "ZDRAVI GRAD" POREČ					
<i>(Drugi izvori: Županija 10.000, Vrsar 10.000, Novigrad 15.000, Fiantona 7.000, Tar 6.864,00)</i>					
03 PROGRAM MLADI					
0301 Vršnjak pomagač - mladi volonteri, preduvjeti za osobni rast i razvoj mladih u lokalnom okruženju					
Račun rashoda/izdatka	Naziv računa	Ukupno po vrsti troška 2016.	Proračun Grad Poreč	Drugi izvori	Vlastita sredstva
4261	Uredski materijal i ostali mat.	3.685,52	1.685,52	2.000,00	0,00
4262	Sirovine i namirnice	807,73	807,73	0,00	0,00
4253	Usluge promidžbe i inform.	1.309,38	1.309,38	0,00	0,00
4251	Usluge telefona, pošte i pr.	2.717,87	2.717,87	0,00	0,00
4257	Intelektualne i osobne usl.	32.285,00	16.285,00	16.000,00	0,00
4259	Ostale usluge	40,00	40,00	0,00	0,00
	Realizirano	48.845,50	22.845,50	26.000,00	0,00
	Utrošeno:	40.845,50	22.845,50	18.000,00	0,00
	Razlika:	8.000,00	0,00	8.000,00	0,00
<i>(Drugi izvori: Županija 18.000,00, Donacija Lions klub 8.000,00)</i>					
04 CENTAR ZA PREVENCIJU I VANBOLNIČKO LIJEČENJE OVISNOSTI					
0401 Pribvat, praćenje i liječenje ovisnika o teškim drogama					
Račun rashoda/izdatka	Naziv računa	Ukupno po vrsti troška 2016.	Proračun Grad Poreč	Drugi izvori	Vlastita sredstva
4251	Usluge telefona, pošte i pr.	2.236,88	1.073,88	1.163,00	0,00
4253	Usluge promidžbe i inform.	1.446,30	0,00	1.446,30	0,00
4257	Intelektualne i osobne usl.	86.865,97	35.642,54	51.223,43	0,00
4259	Ostale usluge	6.979,77	3.112,50	3.867,27	0,00
	Realizirano	97.528,92	39.828,92	57.700,00	0,00
	Utrošeno:	97.528,92	39.828,92	57.700,00	0,00
	Razlika:	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>(Drugi izvori: Županija 34.000, Vrsar 8.700,00, Unug 10.000, Novigrad 5.000,00)</i>					
05 POVJERENSTVO "ZAJEDNO PROTIV OVISNOSTI"					
0501 Sveobuhvatni program prevencije za Grad Poreč					
Račun rashoda/izdatka	Naziv računa	Ukupno po vrsti troška 2016.	Proračun Grad Poreč	Drugi izvori	Vlastita sredstva
0222	OSI (projektor)	3.406,80	3.406,80	0,00	0,00
4213	Stručno usavršavanje zap.	6.500,00	6.500,00	0,00	0,00
4261	Uredski materijal i ostali mat.	9.194,28	9.194,28	0,00	0,00
4262	Sirovine i namirnice	1.142,91	1.142,91	0,00	0,00
4251	Usluge telefona, pošte i prijevoza	3.435,49	3.435,49	0,00	0,00
4253	Usluge promidžbe i informiranja	6.325,75	6.325,75	3.000,00	0,00
4257	Intelektualne i osobne usl.	47.989,62	47.989,62	0,00	0,00
4259	Usluge plesne edukacije	24.600,00	24.600,00	12.000,00	0,00
4259	Ostale usluge	20.426,13	20.426,13	0,00	0,00
4263	Energija	3.319,70	3.319,70	0,00	0,00
4292	Reprezentacija	2.033,00	2.033,00	0,00	0,00
4295	Ostali nespomenuti rashodi	3.112,50	3.112,50	0,00	0,00
	Realizirano	146.486,18	131.486,18	15.000,00	0,00
	Utrošeno:	146.486,18	131.486,18	15.000,00	0,00
	Razlika:	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>(Drugi izvori: Županija 15.000kn za Rasplesane razrede)</i>					

FOND "ZDRAVI GRAD" POREČ					
06 TERAPIJSKA ZAJEDNICA LJEČENIH ALKOHOLIČARA					
0601 Rad sa ovisnicima o alkoholu					
Račun rashoda/izdatka	Naziv računa	Ukupno po vrsti troška 2016.	Proračun Grad Poreč	Istarska županija	Vlastita sredstva
4261	Uredski materijal i ostali mat.	3.124,23	3.124,23	0,00	0,00
4262	Sirovine i namirnice	1.265,06	1.265,06	0,00	0,00
4251	Usluge telefuna, pošte i pr.	900,73	900,73	0,00	0,00
4257	Intelektualne i osobne usl.	40.800,00	32.800,00	8.000,00	0,00
4259	Ostale usluge	5.255,25	5.255,25	0,00	0,00
4263	Energija	2.849,90	2.849,90	0,00	0,00
4295	Ostali nespomenuti rashodi	1.459,92	1.459,92	0,00	0,00
	Realizirano	55.655,09	47.655,09	8.000,00	0,00
	Utrošeno:	55.655,09	47.655,09	8.000,00	0,00
	Razlika:	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>(Drugi izvori: Županija 6.000, Vrsar 2.000,00)</i>					
07 PROGRAM ZDRAVLJA I EKOLOGIJE (Ambrozija, životinje i zdravlje i dr.)					
0701 Ekološko-zdravstveni program suzbijanja antruzije					
Račun rashoda/izdatka	Naziv računa	Ukupno po vrsti troška 2016.	Proračun Grad Poreč	Istarska županija	Vlastita sredstva
4261	Uredski materijal i ostali mat.	662,15	662,15	0,00	0,00
4251	Usluge telefuna, pošte i pr.	1.005,84	1.005,84	0,00	0,00
4257	Intelektualne i osobne usl.	11.789,52	11.789,52	0,00	0,00
4259	Ostale usluge	6.301,25	6.301,25	0,00	0,00
	Realizirano	19.758,76	19.758,76	0,00	0,00
	Utrošeno:	19.758,76	19.758,76	0,00	0,00
	Razlika:	0,00	0,00	0,00	0,00
08 PROMJENA PONAŠANJA KOD OSOBA S PREKOMJERNOM TJELESNOM TEŽINOM					
0801 Debljina - bolest ili izbor					
Račun rashoda/izdatka	Naziv računa	Ukupno po vrsti troška 2016.	Proračun Grad Poreč	Drugi izvori	Vlastita sredstva
4211	Službena putovanja	296,00	296,00	0,00	0,00
4251	Usluge telefuna, pošte i pr.	1.218,21	1.193,01	0,00	25,20
4253	Usluge promidžbe i informiranja	1.061,25	1.061,25	0,00	0,00
4254	Komunalne usluge	720,76	154,10	0,00	566,66
4257	Intelektualne i osobne usl.	30.265,00	20.765,00	9.500,00	0,00
4257	Usluge vođenja tjelesnih aktivn.	13.870,00	7.870,00	6.000,00	0,00
4259	Ostale usluge	8.112,50	3.112,50	5.000,00	0,00
4261	Uredski materijal i ostali mat.	975,50	475,50	500,00	0,00
4262	Sirovine i namirnice	1.379,88	331,90	1.000,00	47,98
4264	Sitni inventar	870,00	870,00	0,00	0,00
	Realizirano	86.659,26	36.129,26	22.000,00	28.530,00
	Utrošeno:	58.769,10	36.129,26	22.000,00	639,84
	Razlika:	27.890,16	0,00	0,00	27.890,16
09 MOTOVUNSKA ŠKOLA ZDRAVLJA 2016					
Račun rashoda/izdatka	Naziv računa	Ukupno po vrsti troška 2016.	Proračun Grad Poreč	Drugi izvori	Vlastita sredstva
4261	Uredski materijal i ostali mat.	1.435,76	1.435,76	0,00	0,00
4262	Sirovine i namirnice	533,48	533,48	0,00	0,00
4251	Usluge telefuna, pošte i pr.	789,99	789,99	0,00	0,00
4253	Usluge promidžbe i informiranja	500,00	500,00	0,00	0,00
4292	Reprezentacija	1.448,00	1.448,00	0,00	0,00
4259	Ostale usluge	3.577,86	3.577,86	0,00	0,00
4263	Energija	630,80	630,80	0,00	0,00
	Realizirano	8.915,89	8.915,89	0,00	0,00
	Utrošeno:	8.915,89	8.915,89	0,00	0,00
	Razlika:	0,00	0,00	0,00	0,00

FOND "ZDRAVI GRAD" POREČ					
10 KRIZNE INTERVENCIJE					
Račun rashoda/izdatka	Naziv računa	Ukupno po vrsti troška 2016.	Proračun Grad Poreč	Drugi izvori	Vlastita sredstva
4213	Stručno usavršavanje zap.	7.000,00	7.000,00	0,00	0,00
4257	Intelektualne i osobne usl.	3.000,00	3.000,00	0,00	0,00
	Realizirano	10.000,00	10.000,00	0,00	0,00
	Utrošeno:	10.000,00	10.000,00	0,00	0,00
	Razlika:	0,00	0,00	0,00	0,00
REKAPITULACIJA REALIZACIJE:		Ukupno REALIZIRANO 2016.	Proračun Grad Poreč 2016	Drugi izvori 2016	Vlastita sredstva 2016
01	PROJEKTI URED.	904.961,63	841.701,05	0,00	63.260,58
02	SAVJETOVALIŠTE	181.640,33	97.776,33	48.864,00	35.000,00
03	MLADI	48.845,50	22.845,50	26.000,00	0,00
04	CENTAR	97.528,92	39.828,92	57.700,00	0,00
05	POVJERENSTVO	146.486,18	131.486,18	15.000,00	0,00
06	TERAPIJSKA ZAJEDNICA	55.655,09	47.655,09	8.000,00	0,00
07	AMBROZLIA	19.758,76	19.758,76	0,00	0,00
08	PREKOMJERNA TEŽINA	86.659,26	36.129,26	22.000,00	28.530,00
09	MOTOVUNSKA LJETNA ŠKOLA	8.915,89	8.915,89	0,00	0,00
10	KRIZNE INTERVENCIJE	10.000,00	10.000,00	0,00	0,00
SVEUKUPNO REALIZIRANO (PRIHODI U 2016.G.):		1.560.451,56	1.256.096,98	177.564,00	126.790,58
SVEUKUPNO TROŠKOVI U 2016.G.:		1.464.721,48	1.256.096,98	169.564,00	39.060,50
RAZLIKA:		95.730,08	0,00	8.000,00	87.730,08
PRENESENA PROGR. SREDSTVA IZ 2015. GODINE		10.238,24			
VIŠAK PRIHODA RASPOLOŽIV U 2017.		105.968,32			

Fond Zdravi grad Poreč

Mauro Gioseffi 4, pp 118

52440 Poreč

Telefon 052/452-335

Fax 052/428-077

OIB 97658897937

E-mail: fond-zdravi-grad@pu.t-com.hr

IBAN HR 662380006-111 0007224

Grad Poreč

Poreč, 31.07.2017.

ODLUKA
Odbora Fonda Zdravi grad Poreč
od 31.07.2017.

Odbor Fonda „Zdravi grad“ je na sjednici od 31.07.2017. godine usvojio Izvješće o poslovanju Fonda „Zdravi grad“ Poreč s financijskim izvješćem za 2016. i donio odluku o upućivanju istog resornom Upravnom odjelu za društvene djelatnosti, socijalnu skrb i zdravstvenu zaštitu kao predstavniku osnivača.

Koordinatorica Fonda:
Nataša Basanić Čuš, prof.

